

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
Факультет економічних наук
Кафедра економічної теорії

Кваліфікаційна робота

освітній ступінь – магістр

на тему: **«Глобальний банківський сектор і макроекономічні шоки -
механізм трансмісії»**

Виконав: студент 2-го року навчання,

Спеціальність:

051 «Економіка»

Курдюков Дмитро Сергійович

Керівник Григор'єв .Г.С.

доктор економічних наук, доцент

Рецензент Сапачук Ю. М.

(прізвище та ініціали)

Кваліфікаційна робота захищена

з оцінкою _____

Секретар ЕК _____

«____» _____ 2024 р.

Київ – 2024

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	С. 3-6
РОЗДІЛ 1. Глобальний банківський сектор, макроекономічні шоки та їх механізм трансмісії у контексті коронакризи – теоретичний аспект	
Пункт 1.1 Глобальний банківський сектор.....	С. 7-22
Пункт 1.2. Макроекономічні шоки і їх вплив на економіку країни..	С. 22-27
Пункт 1.3. Трансмісійний механізм передачі між макроекономічними шоками та глобальним банківським сектором	С. 27-44
Пункт 1.4. Вплив коронакризи на світову банківську сферу.....	С. 44-54
РОЗДІЛ 2. Вплив коронакризи на банківський сектор та на банківський шок на початку 2023 року	
Пункт 2.1. Банківська криза як результат коронакризи.....	С. 55-60
Пункт 2.2. Вплив банківського шоку на економіку США у 2023 році.....	С. 60-70
РОЗДІЛ 3. Практичне дослідження впливу динаміки глобалізованості банківського сектору на макроекономічні показники	
Пункт 3.1. План дослідження.....	С. 71-74
Пункт 3.2. Дослідження впливу глобалізації банківського сектору країни на її макроекономічні показники.....	С. 74-78
Пункт 3.3. Вплив динаміки глобалізованості банківського сектора на ВВП.....	С. 78-81
Пункт 3.4. Вплив динаміки глобалізованості банківського сектора на інфляцію.....	С. 81-84
Пункт 3.5. Вплив динаміки глобалізованості банківського сектора на безробіття.....	С. 85-88
ВИСНОВКИ.....	С. 89-91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	С. 92-95
ДОДАТКИ А.....	С. 96-131

ВСТУП

Предмет: Вплив глобального банківського сектору на макроекономічні показники країни.

Об'єкт: Глобальний банківський сектор.

Мета дослідження: Проаналізувати те, яким чином відкритість банківського сектора та динаміка зміни глобалізованості банківського сектору певної країни, впливає на макроекономічні показники на прикладі коронакризи, яка виникла в результаті пандемії COVID-19 у 2020-2022 роках.

Актуальність дослідження полягає в тому, що у ньому досліджується зв'язок між глобалізованістю банківської системи та його макроекономічними показниками на основі останньої масштабної кризи, а саме коронакризи 2020 року. Ця криза в основному викликана не фінансовим, а реальним сектором економіки. Подібну природу мала також криза, яка відбулась внаслідок вторгнення РФ. Тож досліджуючи коронакризу, яка вже завершилась, можна знайти закономірності, які б дозволили краще підготуватися до наступним криз, що дозволило б зменшити негативний вплив на економіку в майбутньому.

Наукова новизна у роботі проявляється у двох критеріях. В першу чергу було встановлено зв'язок між рівнем розвинутості економіки країни та наявністю трансмісійного механізму передачі шоку між рівнем глобалізованості банківської системи та макроекономічними показниками. Також, було виявлено, що під час криз, сила передачі шоків з банківського сектору на економіку не залежить від розміру банківського сектору.

Завдання дослідження:

- 1) Визначити рівень глобалізованості банківського сектора країн з різним рівнем економічного розвитку;

- 2) Визначити зміни у макроекономічних показниках країнах під час шоку, який виник в результаті коронакризи;
- 3) Проаналізувати зв'язок між рівнем глобалізованості банківського сектора та макроекономічними показниками під час коронакризи.

Робоча гіпотеза дослідження: У кризовий період економіка країн, які розвиваються, у порівнянні з розвинутими країнами, менш залежна від шоків, які виникають у глобальному банківському сектору.

Практичним значенням дослідження є отримання результатів, які показують, яким чином глобалізованість банківського сектору впливає на макроекономічні показники в окремих державах, а отже, це дозволяє зробити висновки щодо коректності проведення макропруденціальної політики під час криз.

Методи дослідження: В основі методів дослідження лежить порівняння моделей однофакторних регресії у програмі Eviews.

Структура та обсяг: Робота складається з 3 розділів.

Перший розділ це теоретична частина, де містяться теоретичні доробки з приводу глобального банківського сектору, макроекономічних шоків і їх вплив на економіку країн, трансмісійного механізму передачі макроекономічних шоків через глобальний банківський сектор та впливу коронакризи на світову банківську сферу.

Другий розділ описує дані по конкретним країнам, яким чином відбувалися у них банківські кризи та до яких наслідків вони призводили.

Третій розділ це практична частина. Вона складається з двох частин. Перша це план досліджень, другий це саме дослідження. У першій частині описується яким чином буде відбуватися дослідження, з яких етапів і який інструментарій використовується. У другій частині відбуваються самі розрахунки за допомогою програми Eviews.

Всього у роботі 126 сторінок.

Дослідниками, які слугували основою для написання цієї роботи є наступні. По-перше, для написання частини, яка описувала глобальний банківський сектор використовувались роботи - Jos'e L. Fillat [13], який описав різні види глобальних банківських структур на надав характеристику трансмісійному механізму передачі шоків. Також у цій частині було використано роботу Friederike Niepmann [19], який приділив більшу увагу впливу окремо активів та пасивів у структурі глобального банківського сектору. Також використовувалась стаття Л. В. Суса [22], в якій він виокремив загальні тенденції банківської діяльності та нові специфічні тенденції цього сектору наразі. Крім того, окремо підіймалося питання про діджиталізацію банківського сектору, для виявлення основних тенденцій, які пов'язані з цією проблематикою. Для аналізу якої використовувалися роботи Козлянченко О. М. [49] та Бортнікова Г. П. [5]

Для написання другої частини, а саме, частини про макроекономічні шоки, було використано наступні джерела. По-перше, це робота Luca Guerrieri та Matteo Iacoviello [13], які досліджували те, який ефект на глобальний банківський сектор мають різні макроекономічні шоки. Також у цій частині використовувалась робота Шинкоренко Т.П. [26], у ній надано визначення та наведено класифікацію макроекономічних шоків. Крім того, для оцінки вразливості макроекономічних систем та механізму монетарної трансмісії використовувалися роботи Макаренко М. І. [1] та Полянського В. О. [12]

В третій частині першого розділу, у який було описано трансмісійний механізм передачі шоку використовувалися наступні роботи. По-перше, це робота Борда В. М. [4], у якій він описав передачу шоку від великих банків до реального сектору глобальної економіки. Також у цій частині використовувалась робота José L. Fillat [13], який досліджував, те, яким чином банківські шоки передаються реальному сектору економіки. Варто

також зазначити, що використовувалася робота Шемета Т. С. [34], у якій він аналізував потенційні ризики фінансово банківської сфери для глобальної економічної системи.

Для написання емпіричної частини дослідження було використано такі джерела. По-перше, це звіт НБУ про фінансовий стан банківської системи після коронакризи [33], по-друге, у емпіричній частині окрема увага присвячувалася фінансовій кризі 2023 року, яка була одним з наслідків коронакризи, що описує у своєму репорті Базельський комітет [33]. Крім того, для опису кризи 2023 року було використано стаття Daniel Casali та Rob Clarry [7] та звіти економістів з компаній Deloitte [33] та J.P. Morgan [14], які детально описали як саму кризу, так і її передумови та наслідки.

РОЗДІЛ 1. Глобальний банківський сектор, макроекономічні шоки та їх механізм трансмісії у контексті коронакризи – теоретичний аспект

Пункт 1.1. Глобальний банківський сектор

У сучасному світі зростає роль глобалізаційних процесів, що демонструє Полянський В. О. користуючись індексом глобалізації (KOF Globalization Index). Подібні процеси з одного боку призводять до позитивних моментів, таких як, більш швидке поширення інновацій, спрощення комунікаціями між економічними агентами по всьому світу, а також зростання мобільності капіталу та праці. Тенденції щодо глобалізації можна побачити на рисунку 1.1. На ньому відображено дві карти, на першій ситуація у світі станом на 1970 рік, на другій, ситуація станом на 2019 рік. Інтенсивніший колір відображає тенденцію країни до зростання індексу глобалізованості. [12]

Рис. 1.1 Класифікація країн світу за індексом глобалізації, індекс [12]

Проте глобалізаційні процеси крім позитиву мають і загрозливі тенденції, а саме перекидування локальних криз з однієї країни на іншу як наслідок накопичення дисбалансів в економічних системах. Крім того, через

глобалізацію, поширення внутрішніх фінансових криз на глобальний рівень відбувається з набагато більшим масштабом та більшою швидкістю. До того ж самі фінансові кризи можуть виникати через різноманітні внутрішні та зовнішні шоки, такі як, політичні кризи, військові дії, крах фінансових інституцій в окремих країнах. В результаті це стає проблемою глобального характеру. [34]

Говорячи про фінансовий сектор, то з самого початку варто виділити різницю між ринком банківських та товарних послуг. По-перше, об'єктом конкуренції банківських послуг виступають ресурси, які необхідні банкам для здійснення операцій, на відміну від товарного ринку, де об'єктом конкуренції виступають товари. По-друге, банки на ринку виступають у ролі одночасно і продавців і покупців. По-третє, діяльність банківської системи у переважній більшості країн чітко регламентується локальними центральними банками. [27]

Трендом останніх десятиліть стала глобалізованість банківського сектору. В основному це відбувається через появу нових інноваційних банківських інструментів, а також більш сильною взаємодією між окремими країнами. В результаті чого окремі національні банки почали виходити за межі кордонів власних країн. Як наслідок виникло якісно нове явище, а саме транснаціональні банки, які у свою чергу ще більше посилили фінансові глобалізаційні процеси. Це стало можливим завдяки процесу інституціоналізації, в основі якого лежить створення сприятливого та уніфікованого інституційного середовища у різних країнах. Ці процеси відбувалися як за допомогою економіко-регулювальної практики окремих країн, так і через підвищення впливу міжнародних фінансових організацій. Також варто зазначити кілька специфічних тенденцій, які виникли в останні роки. По-перше, це зниження ролі транснаціональних банків у розвинутих країнах з одного боку, і більших фокус подібних банків на ринки, що розвиваються. По-друге, це значна діджиталізація сфери банківських послуг,

через що збільшилась як швидкість проведення окремих операцій, так і збільшився можливий набір банківських інструментів, які можуть використовуватися на ринках різних країн. [22]

Загалом, діджиталізація має дуже серйозний вплив на глобальну банківську систему. Вона почалась ще з часів імплементування банківських карток. Нині завдяки діджиталізації з'являються нові банківські послуги, змінюється банківська корпоративна культура. Також запроваджуються нові технології, такі як блокчейн, завдяки якій виникла можливість надійно записувати всю інформацію під час здійснення трансакції, і одразу ж робить її відкритою для всіх учасників угоди. Це дало можливість банкам швидко і без проблем оперувати на будь-яких ринках, будь-якої країни, а міжбанківські р2р перекази створили умови за яких можна не використовувати Visa або Mastercard, що значно зменшило комісійні витрати для транснаціональних банків. [49]

Глобалізація фінансового сектору є дуже важливою складовою загальних глобалізаційних процесів. У більшості країн основою фінансового сектору є комерційні банки, на які припадають основні операції з фінансовими потоками в країні. Комерційні банки разом з Центральним банком складають банківську систему, яка є гарантом фінансової безпеки країни. Нині через глобалізованість світу економічне зростання держави все більше залежить від того, наскільки ефективним є міжнародний банківський сектор.

Фінансова глобалізація, як явище, немає чіткого визначення, проте її основні концепції зводяться до двох основних понять. По-перше, це торгово-фінансова глобалізація. В цьому контексті фінансова глобалізація це процес, який напряду пов'язаний з міжнародними економічними відносинами, тобто фінансовою глобалізацією є будь-яке проявлення торгівлі, починаючи з Шумерської цивілізації. По-друге, це валютно-фінансова глобалізація. Це більш вузьке поняття і воно напряду пов'язано з міжнародними валютними

системами, тобто її початком можна вважати Паризьку конференцію 1867 року, де було проголошено золотомонетний стандарт.

У сучасному розумінні, узагальненим поняттям фінансової глобалізації є наступне. Фінансова глобалізація – це ефективний та одночасно вільний рух капіталів як між регіонами, так і країнами. У цьому процесі можуть брати участь транснаціональні банки та транснаціональні корпорації. В результаті формується система наднаціонального регулювання міжнародних фінансів.

Складові фінансової глобалізації:

- Технології, а саме інформаційне забезпечення фінансових операцій та різноманітні технічні інновації;
- Глобальні суб'єкти. Як вже було сказано раніше, для того, щоб глобальна фінансова система стабільно функціонувала, необхідне існування наднаціональних економічних суб'єктів, таких як транснаціональні банки та міжнародні фінансові організації;
- Глобальні фінансові інструменти. Це можуть бути транснаціональні банківські інструменти, такі як іноземні вимоги, також, сюди відносять і інвестиції (прямі та портфельні);
- Глобальний фінансовий ринок. [47]

Фінансова глобалізація проявлялася у таких конкретних процесах, а саме:

- значне зростання прямого транскордонного банківського кредитування, прямих іноземних інвестицій та інших форм руху капіталу, таких як інвестиції в акціонерний капітал та портфельні інвестиції в акції та облігації;
- фінансові установи з іноземним капіталом, зокрема банки, відкривають свої представництва в інших країнах і ведуть там бізнес.

Незважаючи на те, що фінансова глобалізація допомогла розподілити ризики між країнами, вона також збільшила ймовірність того що

несприятливий шок в одному великому фінансовому центрі передається іншим країнам.

У попередні десятиліття банки розширили свою глобальну присутність, розпочавши власну діяльність у багатьох країнах використовуючи філії, тобто безпосередні відділення банку та дочірні компанії, тобто зареєстровані та капіталізовані банки на місцевому рівні. За останні десятиліття середня кількість іноземних банків зросла з 20 відсотків від загальної кількості банків, що працюють на місцевих ринках, до 34 відсотків. Маючи місцевий статут і фізичну присутність, банки можуть легше залучати кошти на місцевому рівні та надавати кредити фірмам і домогосподарствам приймаючої країни. Крім того, вони також можуть використовувати капітал свого материнського банку або фінансувати себе на міжнародних ринках капіталу.

Наближеність до кінцевого споживача є важливою перевагою для банків та інших постачальників фінансових послуг, оскільки це дає можливість надавати кращу оцінку можливостей та ризиків зростання.

Крім того, вплив іноземних фінансових установ залежить від конкретного регіону та місцевого законодавства. Наприклад, у багатьох країнах з перехідною економікою в Латинській Америці та Центральній і Східній Європі, іноземні банки зараз домінують, а іноді і повністю займають всю банківську систему. Проте в інших країнах, наприклад, багатьох розвинених країнах та країнах Азії, іноземні банки відіграють меншу роль.

Ця різниця є результатом певних факторів, таких як, загальні фінансові реформи, що включають в себе ступінь відкритості для іноземної банківських установ, також на це впливає і рівень приватизованості державних банків, особливо це стосується Східної Європи, де відбувся перехід від централізованої планової економіки до ринкової. [8]

Крім того, ринок банківських послуг дуже глобалізований сам по собі. За масштабністю ринків розрізняють, глобальний, міжнародний, регіональний та національний рівні. Глобальний рівень є найбільшим і на ньому діють транснаціональні банки, які мають певні країни походження. Міжнародний рівень – рівень на якому з одного боку банківські системи як складові чинники фінансових систем, з іншого боку, банки як представники банківського сектору тої чи іншої країни, а також банківські продукти, які стрімко розвиваються під впливом інформаційних технологій. Основна відмінність глобального рівня від міжнародного в тому, що на глобальному банківському рівні 3 рівні суб'єктів, на відміну від міжнародного. На міжнародному рівні виділяють такі групи як фінансові ринки держав та міжнародні фінансові інституції. Проте на глобальному рівні, до цих двох груп додаються також транснаціональні структури. Регіональним називають рівень, де взаємодіють банківські сектори, різних, але при тому економічно об'єднаних країн. На національному рівні діють як банки конкретної країни, так і банки з часткою іноземного капіталу. [27]

Фінансова система всіх держав, незважаючи на розвиненість економіки, не може протидіяти інтеграційним та глобалізаційним процесам. Це відбувається через лібералізацію доступу на ринки суверенних держав, а також глобальний тренд на відкритість економік. Наприклад, у економіках Східної Європи національні банківські системи стали лише підсистемою глобальних банківських структур. Це навіть призвело до відмови від суверенної монетарної політики у таких країнах як Литва, Румунія та Естонія, оскільки банківська система цих країн опинилась майже під повним контролем іноземного капіталу.

Говорячи про вплив глобального банківського сектора, міжнародний банківський капітал може проникати у країни такими методами, як: відкриття філій та дочірніх компаній, з певною часткою іноземного капіталу, участь у приватизації державної власності у банках, у тих випадках, якщо це

дозволено національним законодавством, а також через купівлю акцій банків у приватних акціонерів.

В кінці 2023 року банки в країнах, що розвиваються перетворилися на джерело стабільності та оптимізму для світової фінансової системи, на відміну від банків у розвинених країнах, які мають менше простору для зростання. Середній клас, що зростає, як раз у країнах що розвиваються, є споживачем ключових фінансових продуктів до яких відносять іпотеку та пенсійні заощадження. Крім того, розвиток мобільного інтернету, у країнах що розвиваються дозволяє додатково охоплювати сотні мільйонів клієнтів, які до цього взагалі не використовували банківські продукти. Хоча все ж у великих, динамічних економіках таких як, Мексика, або Філіппіни все одно майже 50% населення не використовує банківські послуги через недоступність банків.

Варто також зазначити, що регулятори ринків, що розвиваються, обпалені минулими кризами, підтримують високі вимоги до капіталу та обмежують конкуренцію. Як приклад можна привести Індію, яка має 34 ліцензовані банки. У той же час у країні з найбільш розвитою економікою та фінансовим сектором, у США понад 4000 банківських установ.

Банківська турбулентність 2023 року набагато слабша, за ту, яка була у 2008 році, коли провідні фінансові установи в усьому світі звернулися за державною допомогою, а у США більше ніж 400 банків повністю перестали функціонувати. Подібна фінансова криза неможлива як мінімум тому, що банкіри та регуляторні органи окремих держав винесли урок з кризи 2008 року. [33]

Проте все ж банківська турбулентність є симптомом більш серйозної проблеми у глобальній економіці. Ця проблема пов'язана з стагфляцією. Вона є особливо небезпечною для країн таргетерів інфляції та при шоках пропозиції. Нині, більшість розвинутих країн є таргетерами інфляції, а з

одного боку коронакриза, з іншого боку наслідки повномасштабного вторгнення є кризами, які виникають зі сторони пропозиції. Таргетування інфляції є небезпечним, оскільки центральний регулятор стикатиметься з вибором. З одного боку, основною задачею банку, який таргетує інфляцію є підтримка стабільної та низької інфляції у середньостроковому періоді, з іншого боку, надання ліквідності банківській системі, яка потерпає від відтоку капіталу призведе до пониження ставок на міжбанку, і як результат зменшення ставок за кредитуванням, що підігріватиме інфляцію. Тож центральний регулятор має ще більше підвищувати ставку, тим самим сильніше «перетискаючи» економіку. Це призведе до того, що економічне відновлення після коронакризи буде ще більш повільним. [34]

З останнього варто відзначити світову пандемію COVID 19. Вона досить серйозно вплинула на глобальну економіку та на фінансову систему в тому числі. Це призвело до досить сильного спаду економічної активності, скороченню промислового виробництва, та загостренню проблем у фінансових та кредитних сферах як розвинутих економік, так і економік що розвиваються. Якщо казати про країни Єврозони, то через Covid-19 їх ВВП впав в середньому на 6,6% за підсумками 2020 року. Через діяльність з боку держави, а саме трансфери підприємствам та домогосподарства, банківська система мала певний лаг у передачі шоку від реального сектору до фінансового.

Щодо впливу на банківську систему варто відзначити, підвищену експозицію за вкладеннями до державного сектору. Через вже вищезгадані трансфери, зросли соціальні виплати, у той же час фіскальні заходи держави та пандемічні обмеження для бізнесу зменшили податкові надходження до державного бюджету.

Загалом, після пандемії з'явився новий феномен, а саме постковідна економіка. На глобальну банківську сферу це впливає таким чином, що на подальший соціально економічний розвиток країн буде більше впливати не

кількість доступних кредитів, а здатність банків спрямувати їх до стійкішого бізнесу, хоч це і викличе вже проблеми у реальному секторі, такі як – галузеві диспропорції. Крім того, банки здійснюють трансформацію власних бізнес моделей. Це пов'язано з розвитком цифровізації, оптимізацією мереж філій і звісно зі зменшенням операційних витрат банків. Також, це необхідно буде робити через високу конкуренцію зі сторони небанківських структур, через що банківська маржа по всьому світу має тенденцію до зниження. [5]

Щодо структури глобального банківського сектору, то необхідно сказати, що в її основі лежать дві основні форми у яких глобальні банки діють в окремих країнах. Це, вже описані вище, філії та дочірні компанії. Загалом, аналізуючи розмір банків, можна прийти до висновку, що ті материнські банки, які мають дочірні компанії у інших країнах, зазвичай більші, ніж ті, які відкривають філії. Крім того, і самі дочірні компанії є більшими за філії. Розмір банку визначається за кількістю депозитів, позик та загальними активами.

Ніпман (2018) наводить докази, що існує позитивний зв'язок між розміром банку та його ефективністю. «Банки, які мають іноземні підрозділи мають нижчі витрати, ніж в середньому в банківській сфері» (Ніпман (2018)). Ефективність банків є ключовим чинником їх зовнішньої діяльності. Оскільки міжнародні банки працюючи на міжнародному рівні мають змогу вибирати країну, де для них буде найефективніше залучати депозити та надавати позики. Крім того, міжнародні банки є більш ефективними, ніж ті, які діють лише на національному рівні.

Варто також зазначити, що від початкової ефективності банку буде залежати і форма його роботи на міжнародних ринках. Це пов'язано з тим, що постійні витрати на філії нижчі, ніж постійні витрати на дочірні компанії, і як результат материнські банки заощаджують на змінних витратах, відкриваючи дочірні структури. Оскільки більш ефективні банки мають більші обсяги кредитування та отримують вищі прибутки, лише вони здатні

покрити вищі постійні витрати. Тому відбувається сортування: найефективніші банки засновують дочірні компанії як форму міжнародного банкінгу, тоді як менш ефективні банки використовують філії та транскордонне кредитування. Банки, які є найменш ефективними у банківській сфері залишаються на локальному рівні.

Ніпман (2018) робить такі основні висновки, які стосуються глобального банківського сектору. По-перше, транскордонна діяльність банків у розвинутих країнах є дуже високою. Близько 99% німецьких банків мають активи в інших країнах. По-друге, з іншого боку, повноцінні філії чи дочірні компанії займають невелике місце серед європейських країн. У Німеччині до прикладу, лише 2,6% банків мають подібні форми міжнародної взаємодії. По-третє, материнські банки з високим рівнем боргу, більш схильні до транскордонного операції, а отже мають більші іноземні активи та зобов'язання.

На прикладі Німеччини можна зробити висновок, що транснаціональні банки мають більшу схильність працювати у країнах з наступним набором характеристик: з вищим ВВП, менш ефективним внутрішнім банківським сектором, вищою фінансовою свободою, а також з меншою географічною відстанню. Проте, банки в будь-якому випадку отримують переваги від диверсифікації, коли працюють в різних країнах. [19]

Говорячи про різницю між цими двома формами варто відзначити такі факти. Дочірня компанія, по-перше, має власний незалежний капітал, тож у більшості країн підпадає під вимоги до капіталу. По-друге, вона може приймати будь які види депозитів. По-третє, між материнським банком та дочірнім не існує внутрішнього каналу тож для того щоб керувати внутрішніми потоками капіталу такі банки використовують вливання, або розподіл капіталу та дивідендів.

У той же час, філії не мають власного незалежного капіталу. Вимоги до капіталу філія має лише на рівні конгломерату з материнською компанією у країні, де знаходиться материнський банк, крім того філії не мають навіть власного балансу, є тільки баланс материнського банку. По-друге, філії мають обмеження у діяльності, наприклад у США, вони можуть приймати лише незастраховані оптові депозити. По-третє, материнські банки та філії напряду пов'язані внутрішньофірмовим каналом капіталу, за допомогою якого капітал може вільно рухатися з материнської компанії до філії і навпаки.

З приводу розмірів компанії, у статті демонструється, що ті філії, у яких материнські компанії є великими, самі по собі проводять більше операцій, ніж філії з невеликими материнськими банками. Тобто, банки передаються свою ефективність іноземним філіям.

В результаті шоку прибутки всіх банків падають, проте ті міжнародні банки, які використовують систему дочірніх компаній страждають більше. В основному це пов'язано з тим, що банкам важче перерозподіляти капітал між материнськими та дочірніми банками. З іншого боку використовуючи внутрішній канал капіталу, материнські компанії та філії легко перерозподіляють ресурси. Це створює гнучкість капіталу, що у свою чергу, краще позначається на можливості конгломерату пережити кризи. Це підтверджується дослідженням Філлата (2022) у якому робиться висновок, що, при великих потрясіннях, материнська компанія з більшою ймовірністю закриє дочірню компанію, ніж філію. Це демонструється на рисунку 1.2. Він відображає, яка кількість окремо філій, а яка окремо дочірніх банків вийшла з ринку. Червоні стопці означають дочірні банки, а сині відповідно філії. На лівій осі ординат показано значення відсотку виходу тих чи інших видів банків з ринку, на правій осі ординат, відображається у відсотках щорічний приріст материнського капіталу. На самому графіку динаміку приросту показано через зелену лінію. Загалом аналізуючи графік можна побачити, що

під час кризи 2008-2010 більшість іноземних структур, які вийшли з ринку складають саме дочірні компанії. [13]

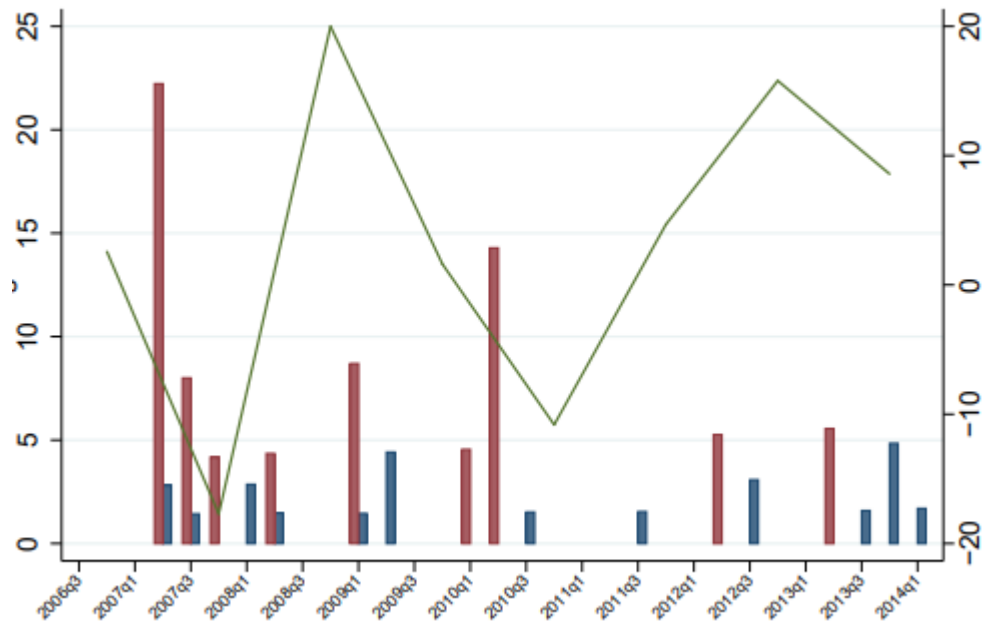

Рис. 1.2 Динаміка виходу з ринку іноземних банків з різними системи функціонування (філії та дочірні банки), у % [13]

Результати досліджень показати що збільшення вимог до капіталу, усунення філій або спеціальне втручання монетарної політики пом'якшили б негативний вплив кризи на сукупне кредитування США. І навпаки, ліквідація субсидіаризації спричинила б ще більш серйозний спад банківської діяльності в Сполучених Штатах. [13]

Говорячи про конкретні показники, які описують глобалізованість банківської системи певної країни варто виділити такі моменти. По-перше, в основному в роботі будуть використовуватися показники від BIS (Банку міжнародних розрахунків).

BIS це міжнародна фінансова організація, функціями якої є, по-перше, забезпечення діалогу та міжнародного співробітництва між різними

центральними банками (ЦБ). BIS забезпечує ЦБ та органи фінансового нагляду форумом для діалогу та співпраці, де може відбуватися обмін інформацією, в результаті чого, може досягатися спільне розуміння та відбуватися ухвалення спільних дій. Завдяки програмі регулярних зустрічей і підтримці головними глобальними фінансовими установами відбувається сприяння діалогу між центральними банками та наглядовими органами для сприяння глобальній монетарній та фінансовій стабільності.

По-друге, BIS це платформа для обміну інноваціями та знаннями. BIS відповідає на зростаючу потребу центральних банків у співпраці в цьому контексті, оскільки, центри BIS Innovation Hub забезпечують платформу для обміну інноваційними підходами, а Координаційний центр кіберстійкості дозволяє центральним банкам захистити себе від викликів сьогодення. Також відбувається співпраця з центральними банками, для дослідження технологічних інновацій, які швидко змінюють фінансовий ландшафт. Це відбувається з метою допомогти ЦБ усвідомити їх переваги, уникаючи пов'язаних із цим ризиків.

По-третє, BIS проводить глибокий аналіз основних питань політики. Організація спирається на своє унікальне положення між дослідженнями і політикою. Економічний аналіз, який проводиться відповідає як на нагальні короткострокові проблеми, так і досліджує теми стратегічного значення для центральних банків і органів фінансового нагляду. Виконуючи цю роль, BIS надає неупереджений голос у виробленні розумної політики. Тісно співпрацюючи з центральними банками, BIS проводить глибокі дослідження та статистичні аналізи, які є у вільному доступі. [2]

Тож саме через глобальний рівень цієї організації та наявність детальної статистики та великої кількості показників, пов'язаних з банківським сектором, BIS і було обрано як одне з основних джерел для отримання даних по показникам глобалізованості банківських секторів окремих країн.

Рівень глобалізованості банківської системи був розрахований за допомогою показників закордонних вимог банків, та загальних вимог банків. Показники були взяті з консолідованої банківської статистики (CBS), яка вимірює міжнародну банківську діяльність з точки зору національності, зосереджуючись на країні, де знаходиться головний офіс материнської банківської групи.

Хоча дані на основі місця проживання, такі як банківська статистика за місцем проживання, вказують на те, де проводяться основні операції, вони не завжди визначають, де приймаються основні рішення. Це пов'язано з тим, що банківські офіси в одній країні можуть працювати в рамках бізнес-моделі, визначеної контрольною материнською компанією групи, головний офіс якої може бути в іншій країні. CBS фіксує міжнародні претензії банківських груп, розташованих у країнах, що звітують, і виключає позиції всередині групи, подібно до підходу консолідації, якого дотримуються органи банківського нагляду.

CBS надає кілька різних показників уразливості банківських груп до ризиків окремих країн на рівні безпосереднього контрагента. Те, що є найбільш прийнятний показник залежить від проблеми, що аналізується. Еталонним показником у CBS є іноземні вимоги, які охоплюють кредити позичальникам за межами країни походження банківської групи. [8]

Говорячи про показники банківського сектору, варто сказати про наступні.

По-перше, це описаний раніше показник іноземних вимог банків. Це вимога до резидентів інших країн, крім країни, де знаходиться контролююча материнська компанія, тобто вимога вітчизняного банку до нерезидентів країни, що звітує. Іноземні вимоги включають місцеві вимоги відділень банку за кордоном, а також транскордонні вимоги відділень банку по всьому світу.

По-друге, це внутрішні вимоги. Це вимоги вітчизняного банку до резидентів країни базування банку. Внутрішні вимоги включають місцеві вимоги відділень банку в країні, а також транскордонні вимоги відділень банку за кордоном.

Іноземні та внутрішні вимоги банків у сумі формують показник загальних вимог.

Також, у CBS виділяють показник загальних активів, тобто, суму фінансових та нефінансових активів. Проте цей показник не є актуальним, оскільки він включає в себе занадто багато показників.

Крім того, іншими показниками, які виділяються у CBS є зобов'язання банків. Існують наступні показники зобов'язань банків згідно BIS.

Кредити та депозити. Це боргові інструменти, які виникають, коли кредитор позичає кошти безпосередньо боржнику. В CBS не робиться різниця між кредитами та депозитами, оскільки вони розглядаються як економічно еквівалентні. Кредити та депозити включають грошову частину угод про зворотний викуп цінних паперів, оборотний капітал та міжфіліальні операції.

Боргові цінні папери. Це обіговий інструмент, що слугує доказом боргу. Боргові цінні папери включають такі інструменти: векселі, облігації, ноти, оборотні депозитні сертифікати, боргові розписки, інструменти грошового ринку та інші подібні інструменти, що зазвичай торгуються на фінансових ринках.

Деривативи. Це інструмент, вартість якого залежить від базового фінансового активу, товару або заздалегідь визначеної змінної. [3]

З усіх вищеназваних показників, у роботі будуть використовуватися іноземні та домашні вимоги банків. По-перше, тому що вони напряду є показниками глобалізованості банківського сектору тої чи іншої країни, по-

друге, через те, що у інших показниках немає диференціації на внутрішні та зовнішні показники, а отже оцінка глобалізації за допомогою них неможлива. Детальніше про вибір цього показника буде йтись у розділі 3.

Пункт 1.2. Макроекономічні шоки і їх вплив на економіку країни

В умовах активної глобалізації виникає все більше збурень та невизначеностей, які є результатом постійних змін у політичній, технологічно-економічній та політичній кон'юнктурах. Найбільш вразливими до шоків стають країни з перехідною економікою до яких можна віднести і Україну. З приводу самого визначення шоку то згідно Шинкоренко (2010) у науковців досі немає єдиного розуміння цього терміну. Під шоком може розумітися зміщення кривих попиту та пропозиції у результаті екзогенних факторів. Інші вчені визначають це поняття як просто кардинальна зміна одного чи кількох взаємопов'язаних економічних факторів.

Проте говорячи про більш менш загальне розуміння економічного шоку необхідно відзначити, що економічний шок повинен мати наступні ознаки. По-перше, причиною шоку є певний надзвичайний подразник, який сильно впливає або на один показник або відразу на кілька і тим самим призводить до серйозних зрушень у економічній системі. Другою важливою рисою є те, що шок повинен призводити до дестабілізації розвитку економічного суб'єкта, у випадку макроекономічного шоку цим суб'єктом найчастіше всього виступає держава. Тож підводячи проміжний підсумок, у роботі поняття шок буде визначено як «реальну раптову зміну в умовах господарювання, що виводить економічну систему зі стану рівноваги або ще більш поглиблює нерівноважний стан економіки» (Шинкоренко (2010)). [26]

У той же час макроекономічні шоки - це раптові та значні зміни в ключових макроекономічних показниках, таких як ВВП, інфляція, процентні ставки, курс валют, рівень безробіття тощо. Їх причиною можуть бути різні фактори, як внутрішні, так і зовнішні. До внутрішніх факторів відносять - політичні події (наприклад, революції, зміна влади), стихійні лиха, збої в економічній політиці та фінансові кризи. У той же час, до зовнішніх відносять - глобальні економічні кризи, зміни на світових товарних ринках (наприклад, різке зростання цін на нафту), геополітичні події (наприклад, війни, в тому числі і торгові)

Шок банківського сектору це раптова, значна та непередбачувана зміна в одному або декількох ключових показниках банківського сектору, яка може мати стійкий вплив на економіку.

Банківський сектор може бути як джерелом макроекономічних шоків, так і їхнім об'єктом. Серед імпульсів, які створює банківський сектор можна виділити наступні. По-перше, фінансові кризи, які можуть викликати кризу в банківському секторі, що може призвести до різкого скорочення кредитування, в свою чергу, це може викликати рецесію. По-друге, банківські паніки. Раптове вилучення коштів з банків призводить до дестабілізації банківської системи та як результат, економічної кризи. Про вилучення коштів та довіру до банківської системи буде йтися надалі. По-третє, зміна політики центрального банку, тобто зміна процентних ставок або інших регулятивних норм може мати значний вплив на банківський сектор і, як наслідок, на всю економіку.

У той же час, певні шоки генерує сама економічна система по відношенню до банківського сектору. А саме, економічні кризи, оскільки рецесія може призвести до зростання неплатежів за кредитами, що може негативно вплинути на прибутки та капітал банків. Це викличе зміну процентних ставок, яка може вплинути на дохідність банків, а також на їхню здатність залучати та розміщувати кошти. Останнє, це зміна валютного

курсу. Зміна курсу валют може призвести до валютних втрат для банків, які мають активи або пасиви в іноземній валюті.

Пандемія Covid-19, стрибки цін на енергетичних і товарних ринках, а також посилення монетарної політики привернули увагу до наслідків загальноекономічних шоків для платоспроможності нефінансових компаній. Значні збої в бізнесі та ланцюжках поставок під час пандемії разом із падінням попиту призвели до глибокого економічного спаду. У цьому контексті фірми доклали значних зусиль для створення грошових буферів, які разом із значною підтримкою з боку монетарних, фіскальних і наглядових органів допомогли запобігти кризі ліквідності, запобігаючи корпоративним дефолтам. Енергетична та сировинна криза, спровокована російським вторгненням в Україну, також негативно вплинула на корпоративний сектор. Виробничі та матеріально-технічні витрати зросли, особливо в енергоємних секторах, що спричинило тиск на норми прибутку. Постійно високі витрати на енергію можуть призвести до збитків, виснаження власного капіталу фірм і збільшення боргового тягаря, що призведе до підвищення ризику банкрутства. [2]

Говорячи про класифікацію шоків варто відмітити наступні шоки. По-перше, це шоки за географією виникнення імпульсів. Такі макроекономічні шоки розподіляються на внутрішні та зовнішні. Внутрішні – це такі шоки, які виникають в результаті радикальної зміни кон'юнктури в певній країні, через зміну законодавства, дії уряду, різноманітні монетарні та кредитні шоки. Зовнішні, які є більш важливими в даній роботі, це такі шоки, які спричинені імпульсами, які виникли поза країною. Основними серед зовнішніх шоків є зміна цін на продукцію на світовому ринку, зміна умов торгівлі. Також важливо відмітити монетарну політику великих економік, а також діяльність транснаціональних банків, які виступати як передавачі шоків з однієї країни до іншої. Основними негативними наслідками зовнішніх шоків є негативний вплив на рахунок поточних операцій та баланс

фінансових операцій. Як результат, зовнішні шоки негативно впливають на платіжний баланс, що викликає зростання попиту на іноземну валюту.

За характером виникнення шоків, вони розділяються на очікувані та неочікувані. Очікувані – це ті шоки, які не є несподіваними. До них відносять шоки викликані зміною цін на внутрішню продукцію. Неочікуваними шоками є різні техногенні та природні катаклізми, а також дії урядів великих економік, або економік з якою у країни сильні торгові відносини, які через механізм трансмісії передають неочікуваний шок в конкретну країну.

Також шоки можуть класифікуватися як шоки з боку попиту, та шоки з боку пропозиції. Шоки попиту це такі шоки, в основі яких лежить різка зміна вартості грошей або швидкості їх обігу, як результат це негативно впливає на інвестиційну динаміку та виробництво в цілому. Серед шоків зі сторони попиту є такі шоки, які зумовлюються зміною попиту домогосподарств, компаній, держави та зовнішнього сектору. Найбільш актуальним для даної роботи є шоки фірм, тобто шоки інвестиційного попиту та шоки зовнішнього світу.

Шоки інвестиційного попиту в основному стосуються змін у податковому законодавстві країни, економічних очікуваннях, а також на доступності кредитних ресурсів, які забезпечуються фінансовим ринком держави, а саме національними комерційними банками та транснаціональними банками, які відкривають дочірні компанії з часткою іноземного капіталу або філії відразу у кількох країнах.

З іншого боку, макроекономічні шоки можуть бути викликані впливом зовнішніх чинників. В основному зовнішні чинники впливають на обсяги експорту, тим самим, зовнішні шоки впливають і на сукупний попит. Чутливість країни до імпульсів зовнішнього попиту визначається тим, наскільки економіка країни залежить від обсягів експорту. Загальна класифікація макроекономічних шоків приведена в таблиці 1.1. [26]

Таблиця 1.1

Класифікація макроекономічних шоків

Критерій класифікації	Тип шоків
За складовими економічної системи	Попиту Пропозиції
За природою виникнення	Політичні та неполітичні
За характером впливу на економічну динаміку	Позитивні та негативні
За секторами економіки	Номінальні (монетарні) та реальні
За часом дії	Тимчасові, середньострокові та тривалі
За періодичністю виникнення	Випадкові, перманентні
За місцем виникнення імпульсу	Внутрішні та зовнішні
За характером виникнення	Очікувані та неочікувані
За характером дії шоків стосовно різних складових економіки	Пропорційні та паралельні
За напрямом дії	Симетричні та асиметричні
За інтенсивністю дії	Статичні та динамічні

Джерело: [48, с. 46]

Серед каналів розповсюдження шоків вчені виділяють два основних, це фінансовий та торговельний. Фахівці з МВФ відзначають, що ці два канали зазвичай діють у протилежних напрямках. В основі торговельного лежать торгових дисбаланси та різноманітні операції пов'язані з експортом та імпортом продукції. В той же час фінансовий канал, це канал через який негативні шоки передаються на різні ринки, такі як валютні, банківські, фондові або боргові за допомогою міжнародного руху грошових коштів. У цій роботі буде досліджено фінансовий канал, який дозволяє прогнозувати глибину криз банківської та валютної сфери та як результат дає можливість розроблять ефективну політику макропруденційного регулювання для унеможливлення або принаймні зменшення негативних наслідків від майбутніх глобальних фінансових криз. [12]

Глобальний шок може спричинити значне падіння виробництва та інвестицій і через інший канал. Через те, що домогосподарства володіють усіма активами в економіці, шок знижує коефіцієнт дисконтування, що

передбачає меншу схильність до ризику та зменшення коштів, доступних як для акціонерного капіталу, так і доступних у банківській системі. Це у свою чергу не дає працювати каналу фінансування фірм за рахунок акціонерного капіталу. Відповідно, рівноважна кредитна ставка підвищується, щоб компенсувати дефіцит доступних коштів, що призводить до значного падіння інвестицій.

Окрім взаємодії між фінансовим та реальним секторами, важливо підкреслити важливість взаємодії між фінансовими сектором та ринком праці. Коли шок не в змозі вплинути на реальні активи, негайне падіння обсягу виробництва повинно пройти через скорочення відпрацьованих годин. Отже, якщо фінансовий шок не передбачає знищення фізичних ресурсів, як для базового трансфертного шоку, макроекономічний перелив має спрацювати через скорочення людського трудового ресурсу. [13]

Пункт 1.3. Трансмісійний механізм передачі шоку між макроекономічними показниками та глобальним банківським сектором

З самого початку варто дати визначення того, що таке трансмісійний механізм. Користуючись визначенням Європейського Центрального Банку, трансмісійний механізм – це процес за допомогою якого різноманітні рішення, наприклад рішення монетарної політики, впливають на розвиток всієї економіки або її окремих секторів. [1]

У попередніх розділах було продемонстровано, що глобальна банківська система має сильний вплив на фінансову систему окремо взятих країн. Тож враховуючи економічну важливість транснаціональних банків, постає питання про їх роль у поширенні макроекономічних шоків з однієї країни в іншу. Локальні шоки можуть впливати на невеликі регіональні банки, але при тому, вони можуть бути згладжені великими національними

банками. Проте економічні шоки в одній частині країни можуть перекинутися на інші регіони, які не постраждали від них, і це відбудеться через баланси великих транснаціональних банків.

Згідно з дослідженням В. Борда, великі банки поширюють локальні шоки на нестраждали регіони через свої баланси. Незважаючи на те, що валовий ефект є значним, чистий ефект від шоку частково компенсується за рахунок розширення діяльності банків, які не постраждали від шоку. Говорячи про результати щодо екстенсивної маржі, то вони подібні, оскільки під час кризи 2008 року у США після обвалу цін на нерухомість, банки, які постраждали від кризи більше, ніж здорові, припиняли операції та закривали свої філії в регіонах, які не постраждали від шоку на ринку нерухомості. Також аналізуючи вищеназану кон'юнктуру В. Борд у своєму дослідженні довів, що здорові банки використовували свої сильніші баланси для виходу на нові ринки і для опортуністичного завоювання ринкових часток як депозитів, так і кредитів малому бізнесу на ринках, які найбільше постраждали від присутності вразливих банків.

Аналізуючи кризи минулого десятиліття В. Борд прийшов до висновку, що здорові банки випереджають вразливі банки як за збільшенням депозитів, так і кредитів. Крім того, банки, які особливо не зачепила криза розширюються в районах, де не спостерігався спад на ринку нерухомості, але де є висока концентрація банків, які зазнали шоку на ринку нерухомості. Що важливо, подібна тенденція зберігалась і у довгостроковій перспективі не вщухаючи і після періоду потрясінь. Проте варто відзначити, що виділити довгостроковий вплив шоку на ринку нерухомості складно через загальний хаос на фінансових ринках, а також політичні інтервенції. Цей факт ускладнює пошук стійких змін у структурі ринку.

Важливим є також те, що через діяльність банків, які постраждали під час криз у кризових округах спостерігається сильне скорочення кількості малих підприємств, що тривало більше 5 років. Цей ефект, зберігався тільки

для найменших фірм, у яких працює менше 20 осіб. Фірми з кількістю співробітників понад 20 осіб, відновлюються набагато швидше, а саме через 2-3 роки. Це можна наглядно продемонструвати використовуючи рисунок 1.3. Він показує динаміку кредитування малих підприємств. Рисунок відображає середньозважений показник по країнах, а також робить акцент на різниці між вразливими та здоровими банками. Обсяг кредитів проіндексовано до рівня 2006 року.

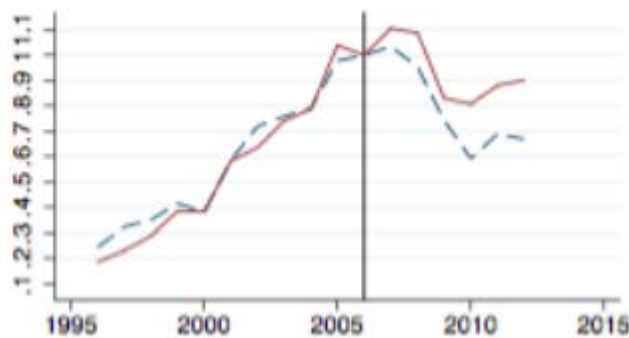

Рис. 1.3 Обсяг кредитів, 1996-2012 у США. Суцільна червона лінія відображає тенденцію здорових банків, пунктирна – банків, що постраждали, у % [4]

Проте, існують інші дослідження, наприклад, Грінстоуна, Маса та Нгуєна (2020), які виявили, що, хоча скорочення кредитування малого бізнесу надає статистично значний вплив на зайнятість, цей ефект перестає бути економічно значимим вже у найближчий час. Проте різницею між дослідженнями є те, що Грінстоун, Мас та Нгуєн (2020) використовували підбірку даних про кредитування малого бізнесу з CRA, тобто кредитування фірм із доходом менше 1 мільйона доларів. Ця підбірка включає 45% усіх кредитів малому бізнесу, виданих у 2005 році і 48% від кількості виданих кредитів.

Якщо говорити про зайнятість, то Грінстоун, Мас та Нгуєн (2020) вважають, що фірми з доходом менше 1 мільйона доларів еквівалентні фірмам з кількістю співробітників менше 20 працівників. При цьому варто зазначити, що на фірми з кількістю співробітників менше 20 припадає близько 18% всієї зайнятості. Проте Адміністрація Малеого Бізнесу (SBA) зазвичай класифікує як "малі" фірми з чисельністю співробітників менше 500 робітників. У такому випадку, на фірми з чисельністю співробітників менше ніж 500 осіб припадає вже близько 55% всієї зайнятості. Таким чином, їх результат є важливішим для дуже малих підприємств, проте аналізуючи більш широке розуміння малих підприємств актуальнішими будуть висновки дослідження В. Борд. [4]

Також у контексті трансмісійної передачі шоків під час криз варто звернути увагу на так званому ефекті «повернення додому» в плані розподілу капіталу. Цей процес виникає в результаті того, що шок примушує банки згортати свою діяльність в інших країнах і при тому, надання позик на ринку, де знаходиться материнська компанія продовжується. [20]

«Повернення додому» відбувається з двох причин. По-перше, через зростаючі із відстанню між позичальниками та кредиторами, інформаційні та агентські витрати. Це відбувається через те, що у місцевих відділеннях зібрати інформацію про споживачів власних банківських послуг буде простіше, ніж збирати аналогічні дані закордоном. До того ж інформація може спотворюватися, особливо, якщо місцеві філії або дочірні компанії знаходяться географічно далеко від головних офісів або материнських банків. В результаті, материнські банки мають стимул у разі кризи обмежувати кредитування в першу чергу у своїх найбільш віддалених філіях. По-друге, ефект «повернення додому» нерозривно пов'язаний зі схожістю країни з якої походить материнський банк з країною, де працюють її гілки. При цьому акцентується увага саме на мовній чи культурній схожості. [12]

Говорячи про вразливість банків до шоків, варто відзначити, що банк буде більше страждати від них, у випадку, якщо його основна діяльність буде пов'язана з регіонами, які стали центрами шоку. Також непрофільне фінансування позитивно впливає на якість активів, а саме, оптове фінансування має позитивний вплив на ефективність банків, через те, що це дає змогу краще контролювати ситуацію. Крім того, географічна диверсифікація також є важливою, оскільки вона дозволяє перерозподіляти активи в залежності від сили шоку у тому чи іншому регіоні.

У контексті географічної розташованості банків варто відзначити, що більша відстань зменшує ймовірність повернення заборгованості. Через те, що більш вразливі банки вже зазнали досить значних втрат від шоку, то перерозподіл позик ближче до головного офісу материнського банку може бути засобом запобігання більшим втратам. [33]

Якщо дивитися на трансмісійний механізм аналізуючи монетарну політику окремої держави, то можна прийти до висновку, що облікова ставка впливає на банківський сектор країни через альтернативну вартість кредитування. Вищий відсоток ключової ставки підвищує граничну норму прибутковості внутрішнього кредитування. Тож в ситуації обмеженості кредитних ресурсів монетарна політика однієї країни впливатиме на економіку іншої. Загалом, постулюється те, що посилення монетарної політики однієї країни призводить до негативних наслідків для глобального кредитування банків у цілому.

Крім ставки, транснаціональні банки також орієнтуються на дохідність резервних активів у різних країнах. Оскільки, чим вища дохідність, тим вигідніше банку буде тримати у тій чи іншій країні власну ліквідність. Згідно з дослідженням проведеним Браунінгом та Іванишеною (2020), існує сильний позитивний зв'язок між іноземними резервними активами та різницею в ставці відсотка за надлишковими резервами. Це видно на рисунку 1.4, де абсциса описує збільшення різниці в ставках, а ордината, зростання

транскордонного кредитування. Зростання транскордонного кредитування визначається як відсоткова зміна транскордонних вимог до приватних небанківських підприємств. Вибірка охоплює період з першого кварталу 2000 року по четвертий квартал 2016 і включає банки та небанківські фірми зі Сполучених Штатів, Єврозони, Великої Британії, Японії, Швейцарії та Канади. Суцільна лінія є середнім значенням умовного розподілу темпів зростання транскордонного кредитування, а пунктирні лінії - міжквартальний діапазон. [4]

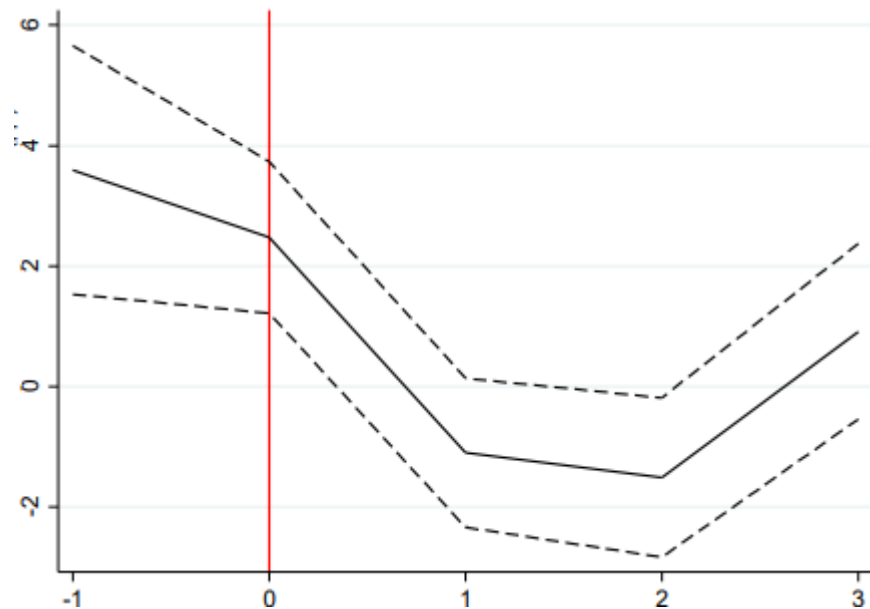

Рис. 1.4 Транскордонне кредитування Сполучених Штатів, Єврозони, Великої Британії, Японії, Швейцарії та Канади після збільшення різниці в ставках, у % [4]

Зараження фінансової системи супроводжується збільшенням волатильності потоків капіталу. Це означає, що через можливість швидкого переміщення капіталу від одного ринку до іншого, капітал може доволі просто перетікати, особливо, якщо це стосується економічного об'єднання кількох окремих національних економік.

Говорячи про трансмісійний механізм, варто відзначити те, яким чином окремо філії та дочірні компанії відіграють у ньому роль. Використовуючи приклад Європейської боргової кризи, можна прийти до висновку, що на глобальному банківському ринку, філії передають шоки сильніше, ніж дочірні компанії. Це може бути пов'язане з тим, що дочірні компанії більше інституційно незалежні та мають менший канал трансмісії з материнською компанією, ніж філії.

Крім того, ці дві форми організації відрізняються каналами передачі шоку від материнських банків. У випадку філій, шоки передаються через внутрішній ринок капіталу, який з іншого боку, може частково і компенсувати наслідки шоку. У випадку дочірніх компаній, які ізольовані від капіталу материнського капіталу, шок діє таким чином, що через як раз таки відсутність внутрішнього каналу передачі, як материнські компанії, так і дочірні, стають менш стійкими до шоків. Проте з іншого боку дочірні компанії якби ізолюються від глобального банківського сектору, тим самим, це зменшує трансмісію глобальних банківських шоків. [13]

Макроефекти, які передаються через банківську систему залежить від рівня фінансування фірм за рахунок акціонерного капіталу. Оскільки за допомогою акціонерного капіталу, фірми можуть компенсувати недостатність фінансування від кредитних установ. У двусекторній моделі економіки, де є можливість альтернативного фінансування фірм ціна капіталу майже не реагує на шок. Вищий попит на капітал з боку компаній, що фінансуються за рахунок акціонерного капіталу, сприяє зниженню тиску на рівноважну ціну капіталу. Тим самим це зменшує вплив самого шоку. Крім того наявність додаткових фінансових активів, випущених фірмами, за допомогою яких здійснюється пряме посередництво з домогосподарствами, може пом'якшити вплив шоку банківського сектору на реальний сектор економіки. [13]

Проте моделювання альтернативних джерел фінансування у статті Гер'єрі та Яков'єлло (2015), призводили до великих відмінностей у результатах. Взаємодія між альтернативними джерелами фінансування може породжувати тонкі відмінності між моделями. Наприклад, на рекапіталізацію, пов'язану із зовнішнім акціонерним капіталом, можуть впливати легко вимірювані витрати, такі як витрати на емісію, а також більш тонкі структурні особливості економіки, такі як вплив зовнішнього капіталу на стимули банків.

Варто також наголосити на те, яким чином банківський шок впливає на економіку через пастку ліквідності. Це відбувається через те, що банки не можуть залучати депозити за від'ємними номінальними ставками. У цьому випадку реальна прибутковість депозитів піднімається замість того, щоб падати. Несподіване підвищення реальної депозитної ставки, рівне за розміром, але протилежне за знаком реакції інфляції на відхилення від базового рівня, посилює падіння банківського капіталу порівняно з нормальним часом. Подальше падіння власного капіталу банку посилює нормування кредиту та скорочення інвестицій і виробництва порівняно зі стабільними часами, далеко від нульової нижньої межі. [13]

З точки зору фінансової стабільності, нещодавні дослідження вказують на відмінності в тому, як на країни впливають шоки, залежно від відносного розміру присутності іноземних банків, відстані дочірніх банків від материнських банків, а також від того, якою мірою іноземні банки залучають кошти всередині країни, а не з іноземних джерел. Дослідження виявило два основні, дещо протилежні ефекти.

По-перше, кредитування, що надається філіями, які залучають значну частину своїх коштів на місцях, було загалом стабільнішим, ніж транскордонне кредитування. Під час криз, іноземні банки скоротили кредитування більше, ніж національні банки у Східній Європі, але в найбільших латиноамериканських країнах суттєвих відмінностей не

виявлено. У Латинській Америці було менше філій і більше банків місцевого рівня, ніж у Східній Європі. Це відбувалось частково через преференції латиноамериканських регуляторів.

По-друге, коли глобальні банки зазнавали потрясінь, вони часто переорієнтовували свій портфель на міжнародні ринки. Хоча глобальні банки передавали шоки від розвинутих економік до ринків, що ринки, що розвиваються, оскільки вони перерозподіляли ліквідність всередині організації, іноземні банки, що працювали в країнах з розвиненою економікою та постраждали від кризи, також скоротили місцеве кредитування, репатріюючи кошти, щоб допомогти поглинути шоки у країні, в якій знаходиться материнський банк. [8]

Незважаючи на те, що функціонування та стабільність міжнародної фінансової системи покращилися, наглядові органи, у країнах з економікою, що розвивається, та в країнах з розвиненою економікою стали ретельніше перевіряти та регулювати діяльність іноземних банків. Наприклад, регулятори приймаючих країн заохочують банки зберігати більше капіталу та ліквідності на місцевому рівні або перетворювати філії іноземних банків на дочірні компанії, щоб ускладнити банкам вільне переміщення капіталу та ліквідності в рамках їхніх глобальних операцій і полегшити обмеження участі таких банків у міжнародній діяльності.

Наглядові органи приділяють більше уваги розподілу ліквідності та капіталу між банками та їхніми іноземними філіями. Деякі нові нормативні акти в країнах базування також спрямовані на обмеження власної діяльності, коли, наприклад, банки купують і продають цінні папери за власний рахунок, наражаючи установи на сильну волатильність при настанні криз. Такі заходи можуть обмежити ступінь впливу одного з представників конгломерату на інші банківські установи конгломерату. Це з одного боку, збільшує незалежність окремих банків, які відносяться до глобальної структури, але з

іншого боку це може призвести до неефективності операцій між материнськими банками їх філіями або дочірніми банками. [8]

Також у контексті трансмісійного механізму варто розглянути моделі фінансування та кредитування різних транснаціональних банків. Якщо говорити про міжнародні вимоги, тобто іноземні вимоги з одного боку та місцеві вимоги з іншого боку, то варто відзначити такі пов'язані з ними тенденції. По-перше, іноземні вимоги з більшою ймовірністю передають іноземні монетарні імпульси, тоді як місцеві вимоги є більш чутливими до місцевої монетарної політики. Тож країни, у яких відсоток місцевих вимог є високим, будуть менше залежати від глобальних шоків. [7]

Однак, як стверджують інші дослідники, місцеві вимоги не обов'язково можуть захищати країни, що розвиваються від впливу міжнародних банківських шоків. Оскільки, окрім міжнародних банків, національні банки в країнах з економікою, що розвивається, часто надають кредити в іноземній валюті, що призводить до подальшого поширення шоків. [9]

Для того, щоб більш наочно описати механізм трансмісії, варто оформити його у вигляді схеми. Оскільки банківська система сильно пов'язана з центральним регулятором, то відповідно в основі схеми буде лежати класичний механізм монетарної трансмісії.

Механізм монетарної трансмісії пояснює, як дії центрального регулятора впливають на різні економічні показники, в тому числі, цей механізм пояснює вплив показників банківського сектору на макроекономічні показники.

В основі монетарного механізму лежить вплив дій ЦБ на різні ставки у банківській системі, які потім впливають на реальний сектор. Якщо говорити про розвинуті країни з розвинутим фінансовим ринком, які в основі своєї монетарної політики мають інфляційне таргетування, наприклад США, то в

основним каналом монетарної політики для таких країн буде канал короткострокової номінальної процентної ставки.

Основний канал, який буде розглядатися надалі, це канал кредитування.

Механізм каналу кредитування виглядає наступним чином. З самого початку, як і в будь-якому іншому передавальному механізмі має відбутися шок. Цим шоком може бути глобальна фінансова криза, яка може включати банківську кризу, неспроможність великої міжнаціональної фінансової установи вести свою діяльність, а також, окремо варто відзначити системні ризики та геополітичні події.

Фінансова криза за визначенням це ситуації при якій відбуваються наступні події. Немоżliвість сплачувати агентам власні борги (боргова криза), дефіцит ліквідності у фінансових установах (криза ліквідності), окремо варто відзначити паніку на банківському ринку та як результат «втеча з банку» (банківська криза), яка, з одного боку, може бути як частиною фінансової кризи, так може бути і причиною її виникнення. Також до фінансової кризи відносять фінансові бульбашки, валютні кризи та крахи фондових ринків. Фінансові кризи за масштабом зазвичай бувають регіональні та глобальні. [27]

Конкретними проявами фінансової кризи є будь-які ситуації, коли важливі фінансові активи (цінні папери, нафта, нерухомість) сильно втрачають у своїй номінальності вартості. [17]

Причинами фінансової кризи, крім паніки на банківському ринку, можуть бути переоцінені інституції, або певні активи. У випадку, коли виникають з ними проблеми, то нерациональність економічних агентів запускає ланцюжок подій, який може привести до фінансової кризи. Далі криза може значно поширюватися у випадку, якщо у системі існують певні

збої в регулюванні. У такому випадку, фінансова криза може спричинити рецесію або економічний спад. [27]

Економічний спад, як результат фінансової кризи, є особливо важким для економіки, оскільки ВВП країни під час такої рецесії знижується на 50% більше, ніж від звичайної рецесії, якій не передуює фінансова криза. [17]

До того ж, у випадку глобальних фінансових криз спрацьовує «ефект розміру». Невеликі потрясіння на локальному рівні, зазвичай, легко поглинаються без особливих наслідків, проте більш глобальні потрясіння є більш масштабними і можуть вивести як окрему країну так і кластер країн далеко від стабільного стану. Тож «ефект розміру» означає, що великі потрясіння у фінансовій сфері можуть призвести до непропорційно великих негативних наслідків.

Проблема «ефекту розміру» у випадках глобальних фінансових криз посилюється ще двома ефектами, які разом формують тріаду нелінійних ефектів. Другим ефектом є «ефект знака». В його основі лежить те, що погіршення фінансової сфери, як правило, має більший ефект на економіку, ніж покращення фінансів держави. В основі впливу останнього ефекту лежить те, що у випадку, коли економіка знаходиться не в стані стабільності, наприклад, під час рецесії, навіть невеликі потрясіння на фінансовому ринку можуть мати критичні наслідки для усієї економічної системи. [19]

Останнім прикладом фінансової кризи, є криза 2020 року, яка виникла в результаті пандемії. Проте, як вже було сказано раніше, ця фінансова криза є не зовсім класичною, оскільки по-перше, її причиною були проблеми, які виникли у реальному секторі, а не навпаки, по-друге, паніка на ринках виникла з неекономічних причин, а через те, що були значні очікування щодо економічних наслідків пандемії, які призвели до розпродажів цінних паперів на фондових ринках в усьому світі. Тож через це, фінансові ринки після коронакризи загалом відновились досить швидко. Цьому також сприяла

грамотна монетарна та фінскальна полїтика великих економїк. Крім цього, держави винесли урок кризи 2008 року, тож системнї збоїв всерединї свїтової фїнансової системи не спостерїгається. Детальнїше порївняння кризи 2020 року та кризи 2008 року буде у наступному роздїлї. [27]

Тож у випадку певного фїнансового шоку перше, що відбувається у контекстї банківської системи, це зниження довіри до неї, в результатї чого це призводить до відтоку капїталу.

Далї відбувається відтік депозитів та падіння цїн на активи. Це зменшує капїтал банків. До того ж, у багатьох країнах є нормативнї вимоги щодо капїталу банків, в тому числї і філій та дочірніх банків з материнською компанією в іншій країні. Крім того, відтік депозитів призводить до того, що клієнти банків стають непевними у тому, що банк залишатиметься платоспроможним, що викликає іншу хвилю відтоку капїталу з банку. В результатї, резервів банку може бути недостатньо для покриття вилучених коштів.

Подібна ситуація може виникнути, оскільки більшість установ мають встановлений лїміт щодо того, скільки вони зберігають високоліквідних активів у своїх сховищах. Цї лїміти встановлюються на основї нагальних потреб та з міркувань безпеки. Це призводить до падіння цїн на активи, оскільки банки зазвичай зберігають лише невеликий відсоток власних активів у виглядї готівки. У випадках втечі депозитів, банківські установи повиннї збільшити свою готівкову позицію, щоб задовольнити вимоги своїх клієнтів щодо зняття коштів. Один із методів, які банки використовують для збільшення готівки це продаж низьколіквідних активів, оскільки їм необхідно перетворити їх на високоліквідні (готівку). Зазвичай продаж відбувається за значно нижчими цінами, ніж якби банками не потрібно було швидко розпродавати активи, оскільки в такому випадку для банку головне це терміновість.

Незважаючи на те, що фінансова система багатьох країн навчилася мінімізувати вплив втеч депозитів, наприклад через страхування депозитів та норми резервування для банків, проте, це все ще залишається проблемою у випадку, якщо криза носить глобальний характер. Крім того, банківська сфера стикається з новими викликами, такими як «тиха втеча депозитів». Тиха втеча депозитів — це коли вкладники знімають кошти в електронному вигляді у великих обсягах, фізично не заходячи в банк. [25]

Також, з іншого боку, у випадку глобальності шоку, реальний сектор буде поступово відчувати на собі наслідки фінансової кризи, в результаті чого, це буде ще більше погіршувати стан фінансового ринку, оскільки зростає ризик дефолту боржників, що призводить до збільшення резервів на можливі втрати. Тож банки стають більш обережними у наданні кредитів, щоб не погіршити свою фінансову стійкість.

Такі дії банків роблять загальні умови кредитування жорсткішими. Це впливає в тому числі на процентні ставки за кредитами, які починають зростати, також це впливає негативно і на вимоги до застави і на інші умови надання кредитів. Тож деяким позичальникам, особливо малим та середнім підприємствам, стає важче отримати кредит.

Як наслідок, скорочення обсягу кредитування веде до зменшення інвестицій та споживання, що негативно впливає на економічні фактори, а саме на ВВП, інфляцію та безробіття.

На ВВП зменшення кредитування впливає як раз через інвестиції і споживання, які є частиною ВВП, згідно з концепцією розрахунку ВВП за витратами.

На інфляцію рівень кредитування впливає таким чином, що через зменшення ВВП та економічної активності люди починають менше споживати, тим самим попит на товари зменшується та ціни зростають, крім того, вартість кредитування також зростає, що змушує фірми піднімати ціни.

Основний вплив на вартість кредитування мають кредитні інструменти з різними термінами погашення. Ставки підвищуються одразу після фінансового шоку (хоча цей шок є короткостроковим, оскільки вони зазвичай повертаються до свого початкового рівня через кілька кварталів). У свою чергу, вищі ставки призводять до додаткових витрат на фінансування. Це збільшує граничні витрати підприємств. В результаті це підвищує ціну на кінцевий товар. Збільшення ціни збільшує ІСЦ, який, спричиняє зростання інфляції. [1]

На безробіття вплив йде через зменшення економічної активності та спад інвестицій, який призводить до «охолодження» економіки, і як результат зростанню безробіття вище природного рівня. [9]

Схема роботи цього механізму трансмісії приведена на малюнку 1.5.

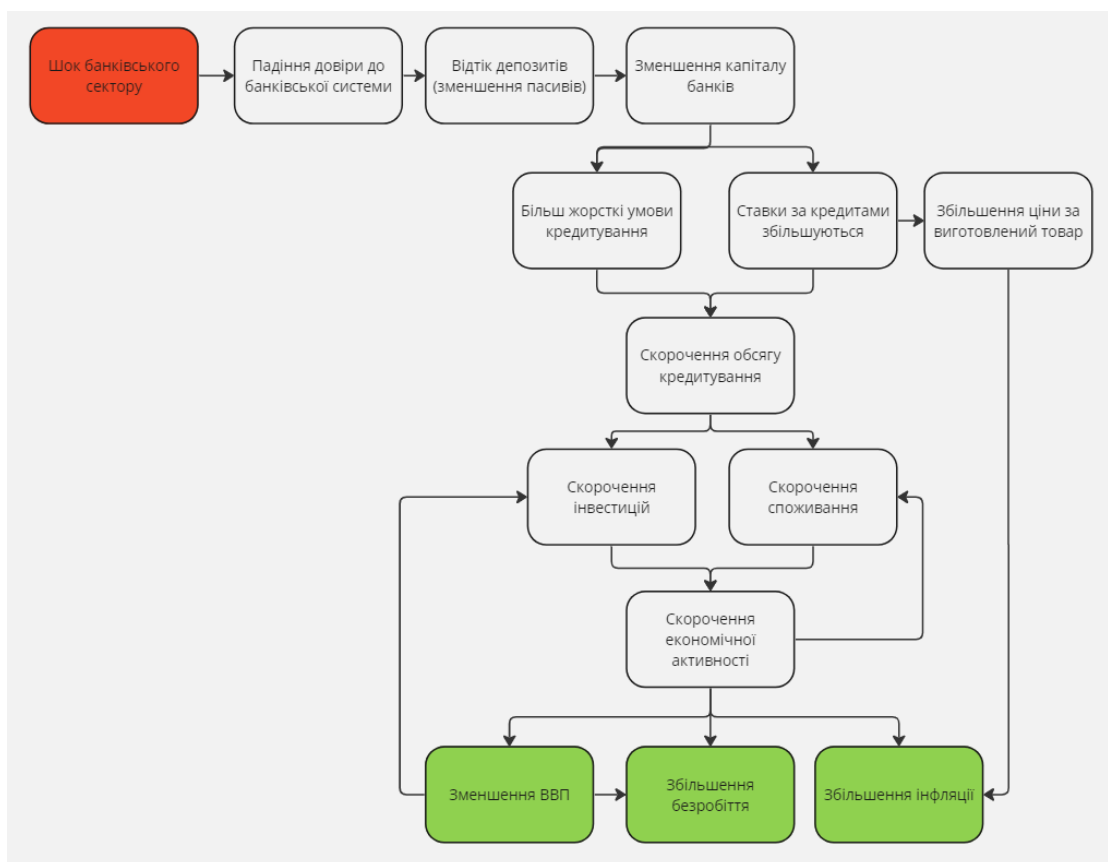

Рис. 1.5 Схема роботи передавального механізму між шоком у банківському секторі та макроекономічними показниками [9]

Також варто вказати те, яким чином економіка повертається до макроекономічної рівноваги. У випадку, якщо рецесія викликана фінансовим шоком, то перше, що необхідно зробити, це приборкати цей шок. Наразі за це в основному відповідальні центральні регулятори окремих країн та міжнародні організації. Перш за все у випадку фінансового шоку, який вразив банківську сферу необхідно покращити баланс банківської системи та повернути довіру до інституції загалом. Це робиться з одного боку, через підтримку самих банків через особливі програми, з іншого боку приймаються рішення щодо зменшення паніки серед економічних агентів. Більш детально дії центрального регулятора описані у розділі 2 на прикладі фінансової кризи у США у березні 2023 року.

Після того, як банківська сфера буде відновлена, відбудеться позитивний вплив на рівень кредитування домогосподарств та фірм. В результаті чого, економічна активність зросте, а безробіття почне знижуватися. Проте, варто зазначити, що вплив на інфляцію є неоднозначним. З одного боку, через збільшення кредитування, інфляція з боку пропозиції зменшиться, з іншого боку, через зростання попиту, інфляція з боку попиту навпаки буде тиснути інфляцію догори. Для того, щоб протидіяти високій інфляції ЦБ має грамотно використовувати власні монетарні інструменти. В залежності від ефективності каналів передачі, зазвичай це облікова ставка (у країнах з розвинутим процентним каналом) або валютні інтервенції (у країнах, з сильним pass-through ефектом).

Також, з приводу трансмісійного механізму корисним буде розглянути кейс України під час банківської кризи 2014 року. Основні особливості цього шоку були наступні.

По-перше, відбулось значне зростання частки проблемних кредитів. Це відбулось на фоні загальної економічної кризи та негативної економічної кон'юнктури в Україні.

По-друге, відбувся масовий відплив депозитів з банківської системи. Це було наслідком «банкопаду» через який довіра до банківської системи сильно зменшилась, що змусило економічних агентів виводити гроші з системи. Як результат, це дуже негативно вплинуло на ліквідність банківського сектору.

По-третє, відбувся девальваційний шок, який негативно вплинув на активи банків.

По-четверте, вже згаданий «банкопад», тобто виведення з ринку великої кількості банківських установ. Це з одного боку сильно підривало довіру споживачів банківських послуг до системи в цілому, з іншого боку, частково ставало тягарем для держбюджету, оскільки, частину банків не можна було ліквідувати через те, що вони були системно важливими, тож необхідно було їх або докапіталізувати або викупати у державну власність. Загалом стрес-тестування виявило, що докапіталізація була необхідна на суму близько 66 мільярдів гривень.

Одним з основних каналів, через який передавався шок в Україні під час кризи 2013-2014 років, був валютний канал. Через девальвацію гривні, яка відбувалась досить стрімко та неочікувано, багато позичальників не змогли обслуговувати валютні позики. Це призвело до погіршення якості кредитного портфеля і збільшило частку проблемних кредитів до 55% станом на кінець 2013 року.

Другий канал, через який передався шок це канал довіри з боку споживачів банківських послуг. Це викликало, як вже було сказано раніше, відтік ліквідності з банківської системи, а через не прогнозованість економічної обстановки, грошові активи, виведені з банківської системи не використовувалися для задоволення споживчого попиту, а зберігалися. Тим самим не відбувалося підживлення економіки зі сторони попиту. Також в результаті відтоку депозитів з банку, можливість кредитування реального сектору теж значно скоротилася.

Також недовіру до банківської системи підживлював той факт, що рівень державного гарантування вкладів на момент 2013 року складав 200 тисяч гривень, проте в результаті «банкопаду», економічними агентами було втрачено суми значно більші. Загалом рівень негарантованих вкладів складав 30-50 мільярдів гривень, які у разі виходу банку з ринку втрачалися повністю клієнтом. Подібна ситуація посилювала недовіру до банківської системи. [19]

Пункт 1.4. Вплив коронакризи на світову банківську сферу.

Говорячи про вплив коронакризи на світову банківську сферу варто перш за все проаналізувати вплив COVID-19 на міжнародну економіку, оскільки коронакриза виникла поза межами фінансового сектора і була викликана екзогенними чинниками. Загалом, незважаючи на те, що коронавірус з'явився ще у 2019 році, згідно з дослідженням Б. Харді (2020), пандемія вплинула на світову економіку лише у 2 кварталі 2020 року. Пандемія тоді в основному негативно вплинула саме на економічну активність, що можна порівняти з Великою Рецесією, хоча в результаті коронакризи, економічна активність скоротилась навіть більше ніж під час кризи 2008-2009 років. [18]

Загалом криза, яка виникла в результаті коронавірусу і криза 2008-2009 років хоч і мають окремі спільні риси, наприклад масштаб шоку, як фінансового, так і економічно, проте ці дві кризи сильно відрізняються за характером, передумовами та каналами поширення. Ключовою рисою Великої Рецесії було те, що фінансова система була занадто еластична, а монетарна політика – занадто м'яка. Крім того, роками до цього накопичувались серйозні фінансові дисбаланси. У тому числі це було видно по дисбалансу поточних рахунків основних світових економік. Також ця криза мала ознаки «краху після буму». В основі такого типу краху лежить велика кількість поганих боргів та спотворення розміщення ресурсів.

Говорячи про Велику Рецесію окремо варто зазначити вплив Закону Гласса-Стіголла. Цей закон був прийнятий у 1933 році і в його основі лежали наступні положення. По-перше, було відокремлено кредитні операції банків та інвестиційні, останні є більш ризиковими. В результаті чого відбувся чіткий поділ на виключно комерційні банки, які займалися лише прийманням депозитів та кредитуванням та виключно інвестиційні банки, які мали займатися операціями на фондовому ринку.

Цей закон де-юре існував до 1999 року, хоча де-факто, він не виконувався вже з 1997 року (з поглинання Travelers інвестиційного банку під назвою Solomon Brothers). Деякі дослідники напряду пов'язують Велику Рецесію з відміною цього закону, оскільки об'єднання інвестиційних та комерційних банків, з одного боку хоч і зробив банківську систему більш дерегульованою, проте це збільшувало ризики для всієї банківської системи.

[41]

Результатом кризи стало прийняття багатьох рішень на глобальному та локальному рівні, які дозволили зменшити негативний вплив коронакризи 2020 року на фінансовий сектор. Серед таких рішень варто відзначити наступні. По-перше, запровадження Базеля 3. Це покращило регулювання банківської системи та зробило її хоч і менш прибутковою, проте більш

стабільною. По-друге, це запровадження окремими країнами особливих макропруденційних практик, які чітко встановили зони відповідальності та тим самим зменшили рівень ризикованих активів у банківській системі. По-третє, багато розвинутих країн почали проводити більш помірковану політику щодо платіжного балансу і державних фінансів, що зменшило зовнішні дисбаланси.

Тож в основі коронакризи лежить вже не шок фінансового сектору, а шок пропозиції, який пов'язаний з заходами, які обмежували поширення вірусу, одночасно знижуючи економічну активність. Крім того, в результаті серйозних антиковідних обмежень зі сторони Китаю на глобальному рівні було розірвано ланцюги постачання, що теж негативно вплинуло на економічну активність, збільшило безробіття та інфляцію, та погіршило економічні очікування загалом. Проте вплив початкового шоку пандемії на фінансову сферу не був критичним через запас міцності та кроки, які були прийняті як результат кризи 2008 років, що було вказано вище. [49]

Говорячи про банківську систему під час пандемії Covid-19 варто відзначити, що в результаті розвитку цифровізації у банків з'явилася змога надавати банківські послуги дистанційно і при цьому не залежати від прямого контакту з клієнтом, тож банківський сектор став тим фінансовим інститутом, який почав відігравати важливу роль у підтримці компаній і домогосподарств у період нижчих доходів викликаних економічним падінням в результаті пандемії. [10]

Щодо впливу на банківську систему, то з одного боку, вона постраждала від несподіваного зовнішнього шоку, що вимагає від банківської системи бути готовими до майбутніх викликів. Поширення цієї нестабільності вплинуло на банківську діяльність у багатьох країнах і спричинило негативні реакції з боку вкладників такі як, наприклад, рівень зняття коштів, і з боку контрагентів фінансових посередників, в цьому контексті можна навести приклад скорочення ринкового фінансування. [3]

Також варто відмітити і те, що багато фірм припинили роботу або сильно скоротили виробництво, в результаті чого, це викликало втрату доходів та відсутність можливості розраховуватися за своїми кредитами. З іншого боку, люди, які постраждали в фінансовому плані під час кризи, тобто були звільнені або стали отримувати менший дохід теж зіткнулися з проблемами щодо погашення своїх кредитів. Це призвело до втрати доходів, а також негативно вплинуло на прибуток і банківський капітал, в результаті чого, у банках з'явилася необхідність створення додаткових резервів. Крім цього, банки зазнали негативного впливу пандемії у момент, коли акції, облігації та інші фінансові інструменти, що торгуються, втратили вартість. Це призвело до подальших збитків. [10]

Для того, щоб продовжувати фінансувати реальну економіку та підтримувати її відновлення, банкам доводилось розрізняти тимчасові явища, які діють лише у короткостроковому періоді, і більш тривалі наслідки, які потребуватимуть конкретних дій з боку керівництва банку. [11]

Проте з іншого боку, спостерігалась підтримка економічно ефективних фінансових операцій, прибутковості та дотримання вимог до капіталу, а отже, банківські послуги працювали в розпал пандемії.

Тож, аналізуючи банківську сферу, варто сказати, що подібна криза не вплинула на банківський сектор настільки сильно, як прогнозувалося, оскільки стійкість глобальної банківської системи була високою на початку кризи. Це доводить Б. Харді (2020) порівнюючи сукупні вимоги банків, які навіть зросли на початку 2020 року, у порівнянні з початком кризи 2008-2009 років. Це видно на рисунку 1.6, який описує вимоги міжнародних банків. Графік описує ситуацію з 2001 по 2020 рік (вісь абсцис), де синя лінія, це іноземні вимоги, а жовта лінія, це вимоги до домашнього ринку. Також окремо червона лінія описує динаміку ВВП. Вісь ординат зліва відповідає за динаміку вимог, а справа за динаміку ВВП.

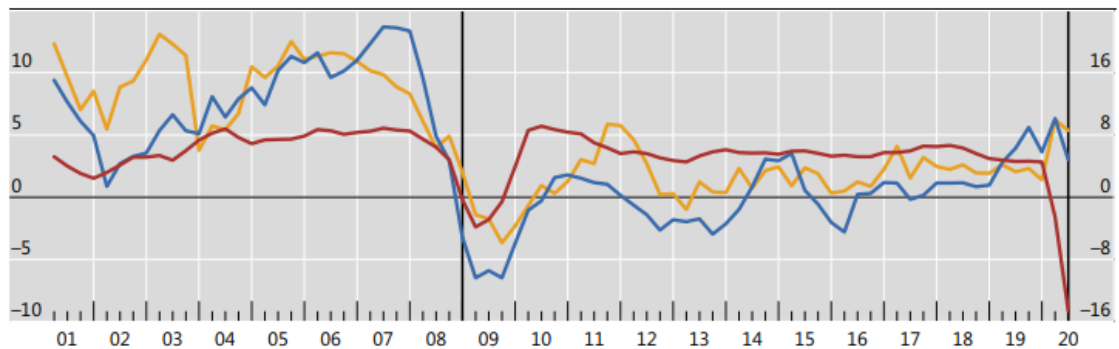

Рис. 1.6 Динаміка вимог міжнародних банків до домашнього та іноземного ринків на глобальному рівні, у % [18]

Іноземні претензії до приватного сектору, яку ще називають мірою прямого кредитування реальної економіки – також залишалися стабільними. До середини 2020 року вони впали лише на 0,5% у річному обчисленні. У порівнянні, за 2008 рік цей показник впав на 11,8%. [18]

Загалом, аналізуючи банківський сектор під час коронакризи варто сказати, що країни з більш високою економічною активністю та меншою фінансовою вразливістю позичали більше в перші місяці пандемії. Крім того, більш капіталізовані банківські системи надавали більше позик. Незважаючи на стрес, пов'язаний з пандемією, банки погодилися з використанням раніше існуючих кредитних ліній. Це підтримувало потік міжнародних кредитів. Особливо це стосувалось нефінансових установ у розвинутих економіках. [18]

Аналізуючи збільшення вимог банків необхідно в першу чергу розглянути вплив факторів з боку позичальника. Це є актуальним, бо шок від Covid-19 виник поза межами фінансової системи, а отже чинники з боку позичальників будуть основними. Заходи охорони здоров'я, такі як суворіші карантинні заходи, мають сильну негативну кореляцію зі станом банківських вимог. Проте, сильнішим був вплив економічної політики, наприклад, заходи

фіскальної підтримки, які вже позитивно корелює з банківськими вимогами, що свідчить про те, що вона підтримує кредитоспроможність позичальників і підвищує сукупний попит. [28]

Урядова допомога діє таким чином, що уряди країн надають як компаніям так і працівникам прямі виплати. Це потрібно для того замінити їхні втрачені доходи. З одного боку, це не має прямого впливу на банки, ні у вигляді збитків, ні у вигляді прибутків, проте, проаналізувавши подібні дії можна прийти до висновку, що це дозволяє позичальникам продовжувати виплачувати кредити. Це допомагає банкам уникнути втрат. Варто відмітити, що деякі уряди взагалі надають пряму підтримку фінансовим установам. Ця підтримка включає в себе гарантії щодо певних позик. Ці гарантії передбачають, що частина або всі збитки за цими позиками будуть покриті урядом, якщо позичальник не зможе погасити свій борг. [10]

Проте все ж залишається певна невизначеність щодо того, як тривалість та масштаб урядових заходів, які були застосовані у різних країнах, вплинули на наслідки для банківської індустрії в окремій країні та на глобальному рівні. [28]

Також варто відмітити ще один момент пов'язаний вже урядовими заходами щодо банківської системи. Навіть за спроб врятувати банки, пандемія в будь-якому разі, негативно вплинула на стабільність системи. Це було викликано високою ризикованістю банків з одночасно не найвищими фінансовими показниками станом на кінець пандемії. В даному випадку, актуальними є попередні дослідження, які показали, що саме очікування фінансової допомоги може заохочувати до ризику, і викликає моральний ризик як на рівні банку так і на системному рівні. Загалом саме банки, яким було надано допомогу, демонстрували надмірну схильність до ризику, оскільки їхні менеджери мали певні гарантії у разі банкрутства цих банків. [18]

Якщо аналізувати з боку кредитора, то стає неможливим чітко визначити фактор, оскільки компонент іноземних вимог до приватного нефінансового сектору з боку банків значно відрізняється в різних банківських системах. Проте, якщо проаналізувати деякі тенденції, то все ж можна прийти до певних висновків. Наприклад, зростання вимог демонструє позитивний зв'язок із капіталізацією банку та кредитними зобов'язаннями, продовженими до пандемії. Краще капіталізовані банківські системи мали тенденцію до збільшення своїх внутрішніх вимог. [18]

Якщо аналізувати вплив Covid-19 на окремі банківські структури, то можна прийти до висновків описаних нижче.

По-перше, як великі, так і малі банки серйозно постраждали від спалаху Covid-19 саме в контексті прибутковості. Результати досліджень показують, що, незалежно від розміру банку, їх ринкова вартість значно знизилася під час спалаху Covid-19.

По-друге, старі банки показують дуже низьку прибутковість у порівнянні з молодими. Крім того, пандемія надзвичайно негативно вплинула на ефективність витрат старих банків. Проте, більш молоді банки не демонструють вагомих доказів щодо неефективності витрат.

По-третє, розрізняючи банки за категоріями тих, які розташовані в країнах з високим рівнем доходу, і тих, які знаходяться в країнах із середнім і низьким рівнем доходу, варто сказати, що Covid-19 серйозно та негативно вплинув на обидві категорії економік. Крім того, банки у країнах з різним доходом демонструють досить високий профіль ризику серед альтернативних показників ризику. [18]

Загалом центральні регулятори у всіх країнах намагалися зберегти фінансову стабільність використовуючи міжнародну співпрацю. До прикладу, ЄЦБ розробив низку заходів монетарної політики для пом'якшення впливу пандемії коронавірусу на економіку Єврозони.

Також іншим рішенням ЄЦБ було запустити програму надзвичайних закупівель у зв'язку з пандемією (PEPP) на суму 750 мільярдів доларів. Ціллю цієї програми було знизити вартість запозичень, і як результат, це б збільшило рівень кредитування в Єврозоні.

Крім того, ЄЦБ продовжував полегшувати умови цільових операцій довгострокового рефінансування. Як раз для цього ЄЦБ запустив серію нових операцій довгострокового рефінансування. Також продовжувала працювати і програма довгострокового рефінансування LTRO, яка проводилася ще з березня 2020 року. Усі три зазначених вище категорій операцій рефінансування мали на меті забезпечити подальшу ліквідність банків і реальної економіки. Спираючись на актуальну інформацію, вони досягли своєї мети.

Також, іншим рішенням ЄЦБ було збільшити суму грошей, яку банки можуть позичати. ЄЦБ реалізував це пом'якшивши стандарти застави, тим самим розширивши перелік активів, які банки можуть використовувати як заставу. Крім того, що європейський банківський нагляд надав більшу гнучкість у застосуванні класифікації одержувачам спеціальних державних гарантій. Також, згідно з рішенням ЄЦБ, кредити, які мають державні гарантії та стають непрацюючими, матимуть більш сприятливі умови з точки зору вимог до покриття. Схожі дії були проведені і європейським банківським наглядом, який надав банкам більше гнучкості щодо термінів і процедур нагляду.

Якщо ЄЦБ відповідальний за Єврозону, то на глобальному рівні діє Світовий банк, який, в основному зосереджується на наданні допомоги Африці, а також, іншим країнам, що розвиваються. Станом на 2021 ним було виділено 160 мільярдів доларів США. [13]

Аналізуючи ці заходи станом на період, коли пандемії вже закінчилася, варто сказати, що всі дії, описані вище, допомогли банкам Єврозони

виконувати життєво важливу роль кредиторів у цей надзвичайний період. Глобально, банківська система отримала значну користь від різноманітних заходів наглядової та фіскальної політики, які допомогли уникнути банкрутства протягом 2020-2021 років.

Банківський сектор зі свого боку здійснював підтримку інших секторів економіки в той час, коли було критично важливо зберегти стійку економіку. Проте, всі описані вище заходи не дозволили уникнути втрат, які виникли внаслідок наступних подій. По-перше, банкрутства деяких підприємств, по-друге, неспроможності деяких домогосподарств погасити свої борги. Щодо суб'єктів, які відповідальні за компенсацію цих втрат, то у деяких випадках держава покривала збитки, але в інших випадках, банкам довелося безпосередньо понести ці збитки. Проте, через те, що банки відігравали вирішальну роль не лише під час пандемії Covid-19, але й на етапі економічного відновлення, достатня капіталізація системно важливих банків стала важливою задачею локальних урядів, оскільки економікам довелося перерозподіляти ресурси між секторами. [10]

Аналізуючи період післякризовий варто зазначити, що банківський сектор, який ще до пандемії був здоровішим і більш платоспроможним, допоміг галузі подолати початковий шок від COVID-19 та допоміг зберегти стабільний рівень кредитування економіки. Це допомогло запобігти матеріалізації системних ризиків. Економічна політика і після першого шоку продовжувала підтримувати економіку, націлюючись на найбільш постраждалі компанії та групи населення.

Особливо важливою задачею було підтримувати життєздатні фірми, платоспроможність яких погіршилася після року кризи. Це було необхідно, щоб запобігти руйнуванню продуктивних систем і відновити рівень зайнятості. Це дозволило банківському сектору залишатися надійним кредитором домогосподарств і компаній, а також сприяло відновленню економіки після завершення пандемії.

Наразі банківському сектору важливо зосередитися на подоланні викликів, з якими він стикався ще до пандемії, такі як низька прибутковість, а також нові ризики, які пов'язані з використанням сучасних цифрових технологій та зміною клімату. [10]

Висновком теоретичного розділу є наступне. По-перше, банківський сектор, як і економіка в цілому стає більш глобалізованим, що з одного боку створює можливості, а з іншого боку формує загрози для всієї системи. Глобалізованість банківської системи проявляється у підвищеній ролі транснаціональних банків та транскордонного банківського кредитування у локальних банківських системах. Проникнення у банківську систему окремих країн зі сторони глобального банківського капіталу відбувається через два основні механізми. Це філії та дочірні банки, кожен з яких має свої переваги та недоліки. По-друге, у цьому розділі було описано поняття макроекономічних шоків. Загальним висновком є те, що визначення шоку є неоднозначним серед дослідників, проте, цей шок має власні ознаки та його можна класифікувати. Також, крім макроекономічних шоків, окремо було приділено увагу банківському шоку та його зв'язку з вищеназваними шоками. По-третє, у цьому розділі було описано трансмісійний механізм, за допомогою якого шоки банківського сектору впливають на макроекономічну стабільність країн, також було створено схему, яка описує конкретний канал передачі. В результаті було зроблено висновки про вплив здорових та банків, яких вразила криза на розвиток локальних банківських систем. Також було описано, який вплив шок банківської системи впливає на різні види бізнесу, який залежить від кредитування. Також, було описано вплив монетарної політики та локального банківського регулювання на трансмісійний механізм. По-четверте, було описано який вплив мала коронакриза на банківський сектор. Її було порівняно з Великою Рецесією. Також було описано, яким чином шок реального сектора, який реалізувався в результаті коронакризи вплинув на банківську систему, і навпаки. Також, було

проаналізовано, залежність вразливості банків до коронакризи в залежності від конкретного типу банку.

РОЗДІЛ 2. Вплив коронакризи на банківський сектор та на банківський шок на початку 2023 року

Пункт 2.1. Банківська криза як результат коронакризи

Covid-19 значно знизив прибутковість банків, економічну ефективність та фінансову стабільність. Це можна побачити через показники високого ризику, включаючи ризик дефолту, ризик ліквідності та ризик активів.

Результати дослідження Elnahass та Trinh (2021) можна використовувати для різних географічних регіонів і типів банків, як звичайних так і ісламських, а також для країн з різними рівнями ВВП.

Аналіз показує, що фінансові показники банків США зазнали серйозного негативного впливу, проте все ж спостерігаються докази низької оцінки фондового ринку для цих банків. Протилежна ситуація з китайськими банками. Проте обидві країни демонструють високу ризиковість активів. Говорячи про банки інших країн, то варто зазначити, що банки Великобританії та Європи, на додаток до банків інших розвинутих країн, демонстрували значно нижчу банківську стабільність за всіма параметрами під час спалаху пандемії.

Також у дослідженні Elnahass та Trinh (2021) виявляються значні відмінності між звичайними та ісламськими банками. Ісламські банки повідомляють про вищий профіль ризику, але покращену позицію прибутковості та нижчий операційний ризик під час потрясінь Covid-19 порівнюючи зі звичайними банками.

Крім того, згідно з результатами дослідження, ефективність і фінансова стабільність банків, почали поступово відновлюватися у другому кварталі

2020 року, коли на країни поширилися карантинні обмеження, які знімалися, з відновленням економічної діяльності в багатьох країнах.

Також, результати дослідження демонструють постійний згубний вплив кризи Covid-19. Це доводиться через різні показники фінансової ефективності та показники ризику. Цей згубний вплив є незалежним від місцезнаходження та типу банку.

В основному, згубний вплив шоку коронавірусу впливає на стабільність банків через серйозні порушення глобальних ланцюгів поставок, зниження попиту на імпорتنі товари, а також через помітне зниження міжнародного туризму та ділових поїздок.

Тож для того, щоб покращити економічну ситуацію, уряди почали впроваджувати певні економічні рішення. Наприклад, країни G7 оголосили про заходи підтримки монетарної та фіскальної політики для своєї фінансової галузі та ринків капіталу. Багато країн вживали декілька інших заходів, наприклад, кількісне пом'якшення, прямі ринкові інтервенції, фіскальні стимули та пакети допомоги.

Однак для багатьох інших, менш розвинених країн, застосування такої політики було неможливим. Таким чином, виживання банків, розташованих у менш розвинених економіках, у нинішньому середовищі потрясінь, викликаних COVID-19, було під питанням. Загалом, відсутність координації вплинула на різних учасників ринку, яким важко співпрацювати зі своїми банками в довгостроковій перспективі, і які також втратили довіру громадськості щодо всієї системи посередництва. [13]

Говорячи про вплив коронакризи на Український банківський сектор варто відмітити такі моменти.

У першу чергу варто сказати, що саме перший шок від коронакризи банківський сектор успішно пройшов і при цьому регулятор та комерційні

банки розуміючи, довгостроковий характер шоку почали готуватися до негативних середньострокових наслідків.

Загалом, аналізуючи стан українського банківського сектору до коронакризи, варто сказати, що він зустрів кризу, у хорошій формі маючи достатній запас міцності. Це видно по тому, що початковий шок не призвів до колапсу банківської системи. Частково це відбулось завдяки заходам з очищення банківського сектору у 2014-2015 роках, також на це вплинули рішення щодо впровадження міжнародних вимог до капіталу та ліквідності, почались регулярні проведення стрес-тестів та інші заходи, спрямованим на підвищення стійкості банківського сектору України.

Варто зазначити, що Національний банк України використовував весь наявний інструментарій, який застосовувався провідні світові регулятори для подолання кризи. Це дало змогу банкам гнучко реагувати на кризові явища, а також, що найголовніше, зберегти обсяги кредитування. Це дозволило не погіршувати ситуацію з реальним сектором економіки, який в цей час постраждав від введення антиковідних обмежень.

Також, що важливо, у розпал пандемії, банки не згорнули свою діяльність і забезпечили безперебійне надання послуг та безпечну роботу своїх мереж, що також позитивно вплинуло на настрої населення і ліквідність банківської системи. Також позитивним був той факт, що вкладники мали безперервний доступ до своїх рахунків. Загалом, відтік депозитів з банків хоч і був на початку коронакризи, проте, він тривав трохи більше тижня, а вже через місяць почалось зростання депозитів. Тож експрес стрес-тестування на початку коронакризи показало, що більшість банків залишаться фінансово стійкими.

Крім того, результати стрес-тестування виявили, що показники банків виявились навіть кращими, ніж докризові, проте варто відмітити і негативний момент виявлений під час тестування. А саме те, що 9 банків, у тому числі і

два державні, порушували нормативи адекватності основного капіталу. Проте все ж це не є результатом виключно коронакризи, оскільки у цьому списку перебували ті самі установи, які вже отримували незадовільні результати стрес-тестування в минулому, і при цьому не вжили необхідних заходів для вирішення накопичених проблем.

Проте все ж враховуючи те, що державні банки мають неявну гарантію державної підтримки, то інші, тобто приватні банки, що мали виявлені проблеми під час стрес тестування, становили лише 5% від загальних активів банківського сектору, що означає їх незначний вплив на банківську систему України.

Подібна ситуація з відтоком ліквідності відображає важливість проведених реформ у банківській системі України, оскільки це різко відрізняється від ситуацій зі значним відтоком капіталу в українському банківському секторі під час попередніх криз.

Однак, хоч початковий шок не сильно зашкодив банківській системі, проте фінансовий сектор все ж мав певні негативні наслідки від локдауну в середньостроковому періоді. В основному цей вплив пов'язаний з шоком, який передався з реального сектору. Банківська система зіштовхнулася з погіршенням якості кредитів.

Загалом, повертаючи до початку кризи та аналізуючи якість кредитного портфелю, варто сказати, що станом на початок кризи, якість була найвищою за останнє десятиліття. Це відбувалося через те, що з одного боку, протягом останніх років, банки дотримувалися консервативних стандартів кредитування, з іншого боку за останні роки бізнес став більш прозорим і генерував вищі доходи, а також багато компаній і секторів економіки створили буфери безпеки.

Проте втрат не вдалось уникнути. В основному вони були пов'язані з такими факторами як: зниження внутрішнього та зовнішнього попиту,

невирішеність структурних проблем у багатьох галузях та карантинні обмеження. Це все суттєво вплинуло на платоспроможність позичальників.

Загалом, попит на споживчі кредити різко впав через кризу, що призвело до зменшення кредитного портфелю у наступний квартал після початку коронакризи. За оцінками НБУ на початок коронакризи, понад 10% незабезпечених споживчих кредитів могли стати проблемними через кризу.

Ці втрати мали матеріалізуватися протягом кількох наступних кварталів. Проте банки не зволікали з вчасним визнанням неякісних кредитів та формувати додаткові резерви. Також для того, щоб забезпечити належну класифікацію кредитів та достатність резервів, НБУ провів огляд якості активів у кінці 2020 року.

Загалом, якщо говорити про процентну політики, то приборкана інфляція, безперебійна робота банківського сектору та стабільність валютного ринку сприяли подальшому зниженню процентних ставок. Тож з часів незалежності в Україні розпочинався період однозначних депозитних ставок з одного боку, з іншого боку, це створило підґрунтя для здешевлення кредитів, тим самим, це позитивно відобразилося на бізнес кліматі та зробило банківське кредитування більш доступним, що у свою чергу створило позитивні передумови для економіки в цілому.

Тож маючи достатній капітал та ліквідність, а також низькі процентні ставки, банки готові були підтримувати бізнес і населення та сприяти відновленню економіки, якби коронакризі не прийшла на заміну криза пов'язана з військовою агресією росії.

Якщо аналізувати 2020 рік, то його ключовим досягненням у контексті банківського сектору є ухвалені зміни до банківського законодавства. Це дозволило знизити ризики для фінансової стабільності, оскільки в результаті змін неплатоспроможні банки не можуть бути повернуті на ринок. Ця норма

докорінно змінила юридичну та судову практику і зробила неможливим існування зомбі-банків.

Також важливою зміною у 2020 році стало те, що всередині року НБУ став регулятором для більшості учасників небанківського фінансового ринку. Це в основному стосується компаній, які надають виключно страхові послуги та кредитні спілки. Це дозволило покращити якість надання послуг, а також зробити фінансовий сектор економіки більш стабільним. Попередній аналіз показував, що багато гравців ринку в цих секторах виявились недостатньо стійкими, тож це був необхідний крок.

В результаті це дозволило зробити правила гри більш прозорими та збільшити ефективність цього сектору. Також у цей же час НБУ ініціював запровадження європейських підходів до регулювання та нагляду на страховому ринку, що базуються на платоспроможності (Solvency-based approach), хоча це і буде відбуватися з урахуванням специфіки вітчизняного ринку. [33]

Пункт 2.2. Вплив банківського шоку на економіку США у 2023 році.

Потрясіння на банківському ринку США у березні 2023 року є найбільшим банківським потрясінням з часів 2007-2008 років, якщо говорити про обсяги шоки та його масштаби. [33]

Перед тим як переходити до самого шоку, необхідно визначити макроекономічні передумови, які до цього призвели. Варто почати з того, що до 2023 року у фінансовій сфері був період відносно стабільних фінансових умов, що тривав близько 10 років. Це призвело до того, що відбулось накопичення боргу, як державного так і приватного секторів. Це у свою чергу

викликало скорочення чистої процентної маржі банків і з'явилася тенденція серед ключових банків до пошуку шляхів підвищення дохідності. До того ж, після початку пандемії багато урядів країн з розвинутою економікою запровадили високостимулюючу фіскальну політику. Це було необхідно для того, щоб пом'якшити наслідки пандемії. Крім фіскальної політики, багато ЦБ здійснили масштабні програми викупу активів, тобто продовжили ще більш активно впроваджувати механізм QE (кількісного пом'якшення). Проте після періоду дуже м'якої монетарної політики через високу світову інфляції розпочався зворотній процес, а саме інтенсивне посилення монетарної політики, яке мало на меті приборкати високу інфляцію. На цьому фоні, відбулося різке зниження вартості довгострокових фіксованих процентних активів.

Додатково до цього, ще 3 фактори, опосередковано, але вплинули на розгортання банківського шоку. По-перше, відбулось зростання небанківського фінансового посередництва. Це спричинило появу низки складних і непрозорих каналів взаємозв'язку. По-друге, це зростання екосистеми криптоактивів. Через те криптоактиви, які є дуже волатильними та нестабільними активами, зосередились лише у кількох банках, що несло додаткові загрози, у вигляді збільшення ризикованості окремих банків у системі. По-третє, діджиталізація фінансів призвела до того, що доступ до банківських послуг на вимогу значно полегшився, що дало змогу вкладникам швидко переміщувати свої кошти.

Говорячи про інфляцію, як важливий чинник впливу на монетарну та фіскальну політики у світі варто відзначити, що в основному вона була зумовлена коронавірусом та коронакризою, яка стала результатом пандемії. Інфляцію зросла зокрема через значні перебої з боку пропозиції через обмеження щодо торгівлі. У контексті США, основний удар прийшовся саме через обмеження торгівлі США з її основним партнером, а саме з Китаєм, також, через пандемію сильно постраждав сектор послуг та комерційної

нерухомості, що теж підігрівало інфляцію зі сторони пропозиції. Крім цього, на зростання цін, вплинула війна в Україні, а саме, через санкції, як зі сторони розвинутих країн, так і через санкції введені РФ, сильно зросла вартість енергоносіїв. Також, через блокування Чорного моря зі сторони РФ, сильно зросли ціни продукти харчування, оскільки Україна є важливим постачальником продовольства. Тож на цьому тлі, погіршилися фінансові умови, особливо у високоризикових сегментах кредитних ринків. [33]

Банківський шок у 2023 році був спричинений крахом Silicon Valley Bank у США. Це частково пов'язують зі значним підвищенням процентних ставок у 2022 році, яке було викликано значною інфляцією у більшості розвинутих країн, в тому числі і США. Крах Silicon Valley Bank був викликаний тим, що він був змушений продати свої авуари в облігаціях з довгостроковим терміном погашення, щоб компенсувати зняття готівки зі своїх клієнтів, які в основному були з сектору високих технологій. Далі утворилось порочне коло, в основі якого лежало те, що інші клієнти банку в паніці почали забирати свою готівку, через що банк почав нести додаткові збитки. В результаті чого банк отримав критичні збитки, які не дозволили йому надалі функціонувати. Потім, протягом 11 днів, а саме з 8 по 19 березня 2023 року – ще 3 банки з загальними активами, які складали близько 900 мільярдів доларів було закрито, у деяких було введено тимчасову адміністрацію підпорядковано центральним регулятором, інші, завдяки діям ФРС, було врятовано. Проте, через 2 місяці, а саме у травні 2023 року, було закрито ще один банк з сукупними активами приблизно 230 мільярдів доларів. [7]

Щодо кризи 2023 року, аналітики з J.P. Morgan сходяться на думці, що вона не була системною, на відміну від кризи 2008 року, проте все ж ця криза є важливою для аналізу того, що відбувалось економікою у постковідну епоху. Проте незважаючи на несистемний характер шоку, існує певна занепокоєність зі сторони керівників фондів. Це відбувається через те, що

можливі майбутні банкрутства банків можуть спричинити короткостроковий дефіцит ліквідності з одного боку або з іншого боку, це може привести і до більш тяжких наслідків, наприклад, фонди можуть залишитися без постачальника валютних послуг для виплати заробітної плати або здійснення платежів ключовим постачальникам. Згідно з опитуванням MillTechFX, 80% керівників фондів зараз мають тенденції до диверсифікації своїх контрагентів. Також відбулось різке падіння цін на акції багатьох середніх банків і з'явився тренд на зростання вартості страхування на випадок дефолту банку. [14][28]

Говорячи про ефект зараження від цієї кризи варто сказати, що все ж банкрутства 3 банків лише за один березень змусили клієнтів інших банків сумніватися у безпеці їх активів. В результаті чого, це викликало рух активів з малих банків у великі, так само, збільшилась кількість перетікань у грошовий ринок. Проте ця тенденція не дійшла до критичної точки (паніки на банківському ринку). Цього вдалось досягти завдяки діям регулятор.

З самого початку було прийняте рішення підтримати банки-банкроти. Крім цього, за допомогою дисконтного вікна ФРС та нової програми фінансування банків, інші банки, які знаходились в зоні ризику були повноцінно забезпечені ліквідністю, щоб у будь-який момент можна було б задовільнити вимоги клієнтів. Також, як додатковий засіб страхування, розглядалось збільшення суми страхування депозитів. Станом на 2023 рік, ліміт страхування був до 250000 доларів США. За підрахунками експертів це покривало лише половину банківських депозитів США. Проте від цього рішення відмовились через вщухання панічних настроїв та складну процедуру зміни ліміту. Варто зазначити, що ліміт страхування став важливим для багатьох компаній, оскільки згідно з нещодавнім дослідженням юридичної компанії Latham & Watkins' Private Capital Report, деякі фірми таким чином скуповували фінансові продукти, щоб перерозподілити кошти між різними банківськими рахунками нижче ліміту

FDIC у розмірі 250 000 доларів США. Також для зменшення паніки на банківському ринку, регулятори виступали з публічними заявами. В них вони підтвердили свої наміри щодо відшкодування збитків акціонерам і кредиторам у разі санації або неплатоспроможності проблемних банків. [28][33]

Ознаками того, що тривога спадала є те, що банки почали менш активно використовувати додаткових інструментів ФРС, які регулятор ввів для подолання кризи. При чому, якщо при впровадженні інструментів, у середині березня 2023 року, банки залучили 160 мільярдів доларів ліквідності, то вже в кінці березня ця сума склала 145 мільярдів, що означає те, що як мінімум паніка не набрала обертів. Це видно на рисунку 2.1, де показана динаміка надання ліквідності банкам через дисконтне вікно (більш темний колір) та через окремі програми (більш світлий колір). [33]

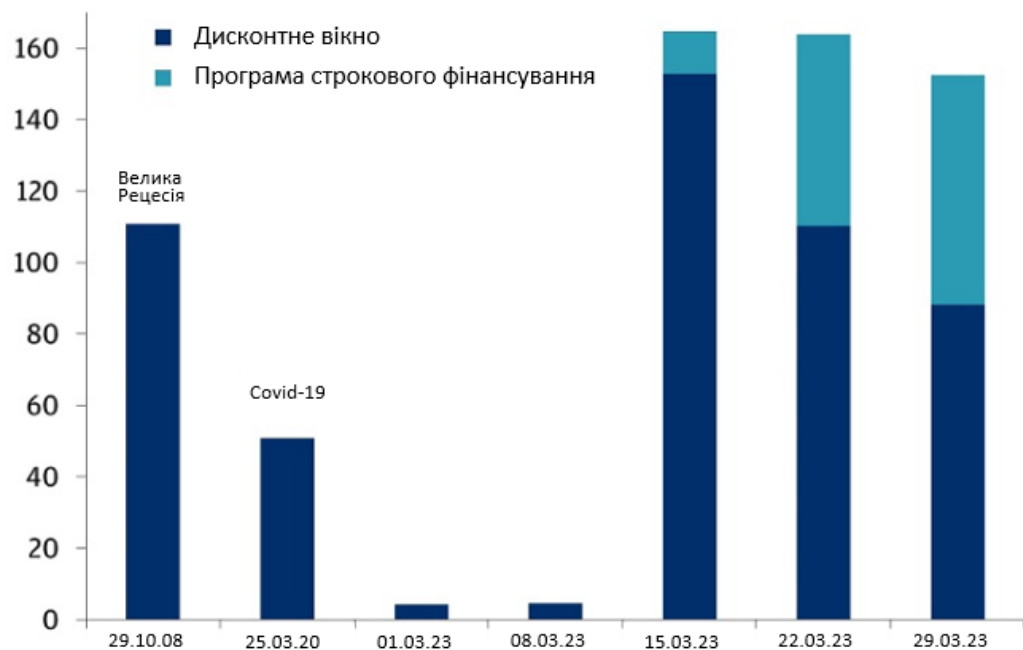

Рис. 2.1 Динаміка надання ліквідності банкам у США під час фінансової кризи у березні 2023 року, у млрд. дол. [33]

Цей банківський шок виявив деякі прогалини в законодавстві США. Тож регулятор вже в березні 2023 року почав застосовувати більш жорсткий підхід до вже існуючих правил, а також почав розробляти нові правила, особливо щодо банків середнього розміру з активами менше 10 мільярдів доларів США, щоб у подальшому унеможливити подібну ситуацію. За статистикою наведеною ФРС на основі їх аналізу банківської сфери, кредити CRE, які видані невеликими банками як відсоток подібних кредитів до капіталу, становили 357% у першому кварталі 2023 року порівняно зі 131% для всієї банківської системи при нормативному порозі у 300%. [33]

В основному через банківську систему шок передався у сферу комерційної нерухомості (CRE). Це відбулось через те, що від банківського шоку більше постраждали малі банки. Якщо подивитися на структуру їх активів, то можна побачити, що ринок комерційної нерухомості становить майже половину кредитів виданих малими банками. Крім того, з самого початку цей сектор економіки був у скрутному становищі, з одного боку через наслідки коронакризи, з іншого боку через зростання процентних ставок. [14]

Тож в результаті, згідно зі статистикою, прострочення за кредитами CRE зростало у 2023 році. Оскільки, якщо у 4 кварталі 2022 року, прострочення за кредитами більше, ніж на 90 днів складало лише, 1,84%, то вже в 1 кварталі 2023 року, цей рівень зріс до 3,3%. [33]

Найбільш вразливими у секторі комерційного нерухомості є офіси, які особливо постраждали під час коронакризи, коли багато компаній перейшло на дистанційну роботу. Проте, це досить невеликий підсектор економіки. Загалом, будівництво офісів складає 0,4% від загального ВВП США за 2022 рік. Крім того, сектор комерційної нерухомості не є гомогенним. Оскільки, наприклад, центри обробки даних, квартири та лікарні майже не зіткнулись з проблемами ні в часи коронакризи, ні в результаті банківського шоку. Це відображається у статистиці на рисунку 2.2, який описує динаміку цін у

цьому секторі з 2007 року по 2021 рік. Індекс 100 встановлений як базовий у грудні 2019 року. Темнішим зображено динаміку цін у всьому секторі комерційного будівництва, світлішим, окремо динаміка по офісам.

Рис. 2.2 Динаміка цін у секторі комерційного будівництва та офісів у США, індекс [14]

Якщо говорити про загальний вплив банківського шоку на економіку, то варто відзначити, що незважаючи на те, що він не мав катастрофічних наслідків, все ж він вплинув на реальний сектор. [14]

Хоча відтік депозитів значно зменшився вже у другій половині 2023 року, проте, все ж лишилося ще багато проблем, які впливають не лише на CRE, а і на всю економіку в цілому. З боку кредитування вищі ставки продовжували знижувати попит на них позичальників, що призводило до уповільнення темпів зростання нових позик. З іншого боку, багато роздрібних клієнтів банку відставали з платежами, що призводило до масових прострочення кредитів в тому числі і на автомобілі, кредитні картки

та споживчі кредити. Це є серйозною проблемою, оскільки у валовому вимірі, заборгованість тільки за кредитними картками споживачів США перевищила 1 трильйон доларів США у другому кварталі 2023 року, досягнувши нового піку з 2003 року. Загалом, банки в усьому світі почали збільшувати свої резерви, щоб підготуватися до вищого рівня дефолтів. До прикладу можна навести ситуацію з Канадою, де п'ять найбільших кредиторів збільшили свої резерви на покриття збитків за кредитами у першому кварталі 2023 року, що в 13 разів вище у порівнянні з аналогічним періодом 2022 року.

Також, банки понесуть дедалі вищі витрати на утримання депозитів. До прикладу, можна привести вартість процентних депозитів у Сполучених Штатах зросла, яка зросла на 192 базисних пункти, а саме, до 2,1% до кінця першого півріччя 2023 року. На це безпосередньо вплинула банківська криза, оскільки, збереження депозитів стала ще більш важливою задачею. Цю тенденцію можна побачити на рисунку 2.3, де описано стан банківської сфери у США з 2015 року по нинішній момент. Пунктирною лінією описано середню ставку за федеральними фондами (ліва вісь ординат), сірі стовпчики відображають вартість кредитування (ліва вісь ординат). [33]

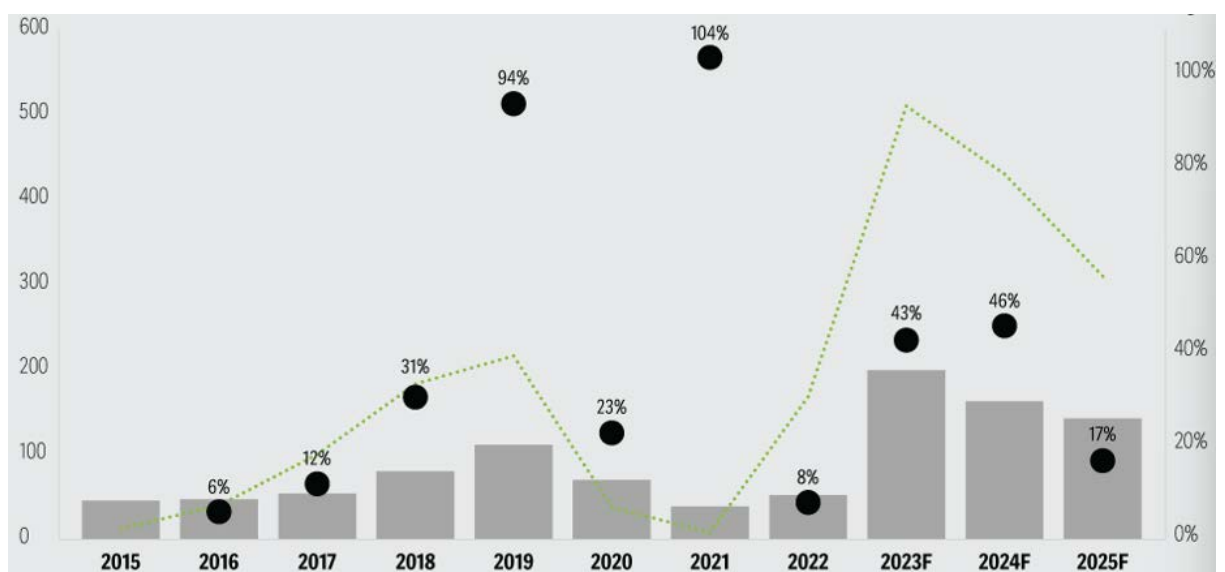

Рис. 2.3 Вартість депозитів та ставка федеральних фондів в США, у %
[33]

Тож, в основному вплив на економіку відбувався через зменшення надходження кредитів у економіку (особливо від невеликих банків), що призвело до нижчого рівня економічного зростання. Тож разом з високою, як для США, ставкою та жорсткішими умовами кредитування, це зменшило економічну активність у США. Жорсткіші умови кредитування можна продемонструвати тим, що у другому кварталі 2023 року 68% опитаних банків США повідомили про більш жорсткі стандарти для кредитів CRE. [14][33]

Також, з іншого боку, інвестори теж посилюють увагу до банків. Крім того, посилюються внутрішні інструкції з управління грошовими коштами. Це необхідно для того, щоб закрити прогалини в підходах до управління ризиком. Загалом, за словами Хаттмана, який є головою MillTechFX, нині, багато компаній серед основних пріоритетів у виборі банків, які їх обслуговують, можуть зазначати, не лише класичний фактор ціни, проте, при виборі валютних контрагентів, так само особливо увагу приділяють ймовірності здійснення розрахунків. [28]

Проте це більше стосується малих та середніх банків, оскільки великі банки ще з початку 2023 збільшили власні резерви на 26%. В результаті згідно дослідженню проведеному Deloitte, більшість великих банків в усьому світі, а особливо в розвинутих країнах, мають з одного боку достатню ліквідність, з іншого боку, достатньо потужні буфери капіталу, для того щоб витримати серйозний спад. Про це свідчать результати стрес-тестів ФРС, ЄЦБ і Банку Англії проведені в середині та кінці 2023 року. [33]

Говорячи про позитивні наслідки кризи, одним з неочевидних є те що березнева банківська криза підвищила загальний інтерес до управління

казначейством. За словами, Денні Олдса, директора відділу казначейської практики консалтингової компанії Lionpoint ця галузь, до цього не викликала особливого інтересу і їй довгий час не приділяли необхідної уваги. Його слова підтверджує і постачальник програмного забезпечення Hazeltree. За його словами, за 2023-2024 роки значно зросла зацікавленість у рішеннях та аналітиці, які пов'язані з конкретно управлінням казначейством та банківською ліквідністю. Розвиток цієї сфери дозволить ефективніше оцінювати стан банків, також це дасть змогу надавати інформацію про ризики в режимі реального часу для різних банків. Це допоможе висвітлити потенційні проблеми, що в кінці дасть змогу приймати більш ефективні конкретні рішення, наприклад щодо зміни кредитних рейтингів банків. [28]

Станом на 2024 ситуація з банківською кризою початку 2023 року хоч і була частково вирішена в основному за допомогою програм підтримки ліквідності, проте все ж зберігаються певні ризики. В основному вони пов'язані зі збільшенням ставки Федеральних фондів за останній рік, а також через припинення програми екстреного фінансування банків, яка була розроблена як відповідь на банківську кризу у березні 2023 року. На той момент ця програма сприяла зупинці паніки, проте нині вона може бути джерелом проблеми. Це може відбутися, через те, що подібна система фінансування встановила ціну облігацій, які банки могли використовувати як заставу для отримання ліквідності за початковою номінальною вартістю, а не ринковою. Це в свою чергу роздувало баланси банків. В результаті після того, як програма буде звернута, прибутки банків впадуть, а ставки за кредитами збільшаться, що призведе до падіння економічної активності. [26]

У висновках до другого розділу можна сказати наступне. По-перше, у ньому було детально описано, який вплив та у який момент часу коронакриза вплинула на різні типи банків. Також, було окремо описано реакцію НБУ та банківського сектору України на кризу. По-друге, було детально описано банківський шок у США у березні 2023 року. Це було зроблено, оскільки він

є прямим наслідком коронакризи, тим самим його аналіз дає змогу розширити розуміння впливу подібних криз у середньостроковому періоді.

РОЗДІЛ 3. Практичне дослідження впливу динаміки глобалізованості банківського сектору на макроекономічні показники

Пункт 3.1. План дослідження

Згідно з теоретичною частиною було виявлено, що ринки, нині глобалізовані більше ніж, це було десятиліття тому. Крім того було описано, що останніми десятиліттями окремі банки певних країн все більше заходять на закордонні ринки. Крім того через цифровізацію, транснаціональні банки можуть надавати набагато більше банківський послуг, ніж раніше, і тим самим ще більше впливати на країни власного походження.

Надалі у роботі буде досліджуватися який вплив на розвинуті країни, та на країни що розвиваються має рівень глобалізації банківського сектору, тобто те, на які показники він впливає і наскільки сильно. Також буде досліджено залежність глобалізації банківського сектору від рівня розвитку країни, де знаходиться материнський банк.

В дослідження буде перевірятися гіпотеза, що у кризовий період, наприклад, під час коронакризи економіка країн, які розвиваються, у порівнянні з розвинутими країнами, менш залежна від шоків, які виникають у банківському сектору.

В даному дослідженні гіпотеза є актуальною, оскільки за основу береться показник іноземних запозичень материнських банків обраних країн. Тож це означає, що країни, які розвиваються з самого початку матимуть меншу кількість цього виду активів, ніж інші країни, до того ж, відносна кількість іноземних активів до загальної кількості буде менша. А отже, вплив на банківську систему загалом, буде меншим.

Всього дослідження буде розбито на 4 етапи.

Першим буде етап збору і фільтрування інформації. А саме буде проводитися, по-перше, оцінка різних банківських систем, а саме того, який відсоток активів банківська система має у власній країні, та яку частку активів від загальної вона має на глобальному ринку. По-друге, буде розбивка розвинутих країн по рівню глобалізованості банківського сектору, та окремо будуть аналізуватися країни, що розвиваються. Фактично, буде розбивка країн на 6 категорій по 4 країни. У перших 5 категоріях представлено розвинуті країни, і їх належність до тої чи іншої групи залежить виключно від глобалізованості їх банківського сектору. У 6 категорії представлено країни, які розвиваються. Країни та їх розбивка демонструються у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Країни, які будуть використовуватися для дослідження та їх розбивка по рівню розвинутості (зеленим – розвинуті країни, жовтим – країни, що розвиваються) та рівню глобалізації банківського сектору.

Країни
Фінляндія
Сінгапур
Об'єднане Королівство
Іспанія
Нідерланди
Австрія
Канада
Швейцарія
Бельгія
Франція
Швеція
Ірландія
Данія
Португалія
Італія
Німеччина
Австралія
Греція
США
Японія
Китайський Тайбей
Чилі
Туреччина
Індія

Джерело: власна розробка автора.

Другим пунктом буде дослідження того, яким чином зміни глобалізованості банківського сектору впливають на різні ключові макропоказники в залежності від рівні глобалізованості банківського сектору. Вплив на ці показники буде порівнюватися між собою для того, щоб

виявити, чи існують розбіжності у впливу глобалізації банківського сектору на різні показники. Серед них будуть базові макроекономічні показники, а саме буде порівнюватися рівень інфляції, безробіття та ВВП. Вони були обрані, оскільки, по-перше, вони найкраще відображають макроекономічне положення країни, по-друге, ці дані є поширеними і майже кожна країна їх публікує, по-третє, всі показники є кількісними, а отже це полегшує процес їх порівняння.

Говорячи про те, яким чином буде відбуватися саме дослідження, то варто відмітити, що в ньому буде використані однофакторні лінійні регресії. Регресії будуть використовуватися, оскільки у дослідженні буде використовуватися один фактор, тим самим буде недоречним використання більш складних моделей по типу VAR чи ARIMA. Фактор буде лише одним через те, що він є найбільш точним показником глобалізованості. Також, якість даних по цьому показнику є високою, оскільки наявна детальна статистика, яка має розбивку по багатьом країнам і при цьому дані постійно оновлювалися. Дослідження буде проводитися у програмі Eviews.

Останнім пунктом дослідження виступають висновки. Буде підтверджено чи спростовано гіпотезу про вплив трансмісійного механізму на поширення шоків серед країн, що розвиваються. А також виявлено вплив глобалізованості банківського сектору на макроекономічні показники.

Пункт 3.2. Дослідження впливу глобалізації банківського сектору країни на її макроекономічні показники.

З самого початку варто вказати, які конкретні дані були взяті для оцінки участі країни у глобальний банківський сектор. Дані були взяті у Банку міжнародних розрахунків (Bank for International Settlements, BIS). Показниками, які були взяті для проведення аналізу, є іноземні вимоги, які

належать національним банкам тої чи іншої країни, та вимоги, які мають національні банки на власній території.

Іноземні вимоги будуть використовуватися як основний показник через наступні причини.

По-перше, іноземні вимоги до інших економічних агентів відображають обсяг коштів, які банківська система країни надала нерезидентам. Це можуть бути як кредити, так і інвестиції та інші активи. Тож зміна цього показника може свідчити про зростання участі банківської системи в міжнародній торгівлі та інвестиціях, що може мати як позитивні, так і негативні наслідки для макроекономічних показників.

По-друге, іноземні вимоги можуть використовуватися як канал трансмісії впливу глобалізації на макроекономічні показники, такі як валютний курс, процентні ставки та інфляція. У свою чергу, вказані показники можуть впливати на ВВП та безробіття на локальному рівні через процентний та валютний канали. Наприклад, приплив іноземного капіталу може призвести до удорожчання місцевої валюти, що може негативно вплинути на експорт, проте це стимулюватиме інвестиції та імпорт. Стимулювання імпорту разом з його здешевленням зменшать рівень інфляції.

По-третє, зміна іноземних вимог може свідчити і про зміну фінансової вразливості банківської системи та економіки в цілому. Це пов'язано з тим, що іноземні кредитори можуть раптово вивести капітал з країни, що може призвести до фінансової кризи та негативно вплинути на макроекономічні показники.

Останнє це вплив на сукупний попит. Іноземні вимоги до інших економічних агентів можуть впливати на сукупний попит в економіці, оскільки збільшення іноземних вимог може призвести до збільшення інвестицій, що може стимулювати економічне зростання. Однак, якщо іноземні вимоги використовуються для фінансування споживання, це може

призвести до зростання інфляції, що негативно відобразиться на макроекономічній стабільності.

Всього взято 24 країни, 20 розвинутих країн, і 4 країн, що розвиваються. Ці країни розбиті на 6 категорій. 20 розвинутих країн розбиті на 5 категорій відповідно до співвідношення іноземних вимог до домашніх і окрема група це країни, що розвиваються. Список країн представлено на таблиці 3.2. Аналізуючи її можна прийти до висновку, що найбільша кількість іноземних запозичень у банках розвинутих країн (відмічені зеленим кольором), проте як раз у країн, що розвиваються (відмічені жовтим кольором) рівень глобалізації банківського сектору є нижчим за будь-яку з розвинутих країн.

Таблиця 3.2.

Список країн відповідно до глобалізованості банківського сектору

Країни	% іноземних вимог
Фінляндія	62,84
Сінгапур	57,67
Об'єднане Королівство	56,71
Іспанія	50,58
Нідерланди	49,85
Австрія	48,42
Канада	46,38
Швейцарія	46,24
Бельгія	40,40
Франція	39,00
Швеція	36,51
Ірландія	34,03
Данія	33,61
Португалія	31,44
Італія	26,56
Німеччина	26,17
Австралія	25,34
Греція	25,06
США	23,35
Японія	22,33
Китайський Тайбей	21,25
Чилі	7,11
Туреччина	4,15
Індія	3,83

Джерело: власна розробка автора.

У цьому дослідженні буде проаналізовано саме вплив Коронакризи на економіку та банківський сектор. Пандемія COVID-19 почалась у кінці 2019 року, на початку 2020 і офіційно закінчилась на початку 2023 року. Дані у дослідженні обрано квартальні, оскільки з одного боку це дозволяє збільшити кількість даних і як результат точність дослідження, з іншого боку, це

дозволяє збільшити кількість показників, оскільки щомісячні макроекономічні показники зустрічаються рідше, ніж квартальні.

Пункт 3.3. Вплив динаміки глобалізованості банківського сектора на ВВП

Перший показник буде проаналізований у контексті впливу на ВВП. Першою буде проаналізована група країн, які мають найбільш глобалізований банківський сектор.

До цієї групи будуть відноситися такі країни, як Фінляндія, Сінгапур, Сполучене Королівство та Іспанія. Аналізуючи вплив зміни структури банківського сектору у випадку Фінляндії видно, що згідно з моделлю, t статистика та F статистика є достатніми, щоб говорити, що існує зв'язок між глобалізованістю банківського сектору та рівнем ВВП, а зважаючи на знак біля коефіцієнта, можна стверджувати, що збільшення глобалізованості і до цього моменту глобалізованого ринку під час криз, веде до сильного спаду у ВВП і навпаки, якщо збільшення закритості банківського сектору, вплив на ВВП буде позитивним. Це видно на рисунку 3.1. Подібні результати, крім Фінляндії показують і інші країни з розвинутим глобальним ринком. Це видно на рисунках 3.2, 3.3. Проте, єдиним виключенням є Великобританія, де згідно з рівнянням, зв'язку між ВВП та глобалізованістю банківського сектору, немає, що підтверджується рисунком 3.4.

Наступною групою, яка буде досліджуватися є група з середнім рівнем глобалізованості банківського сектору. А саме група країн – Нідерланди, Австрія, Канада та Швейцарія. Аналізуючи Нідерланди видно, що згідно рисунку 3.5 можна сказати, що не існує зв'язку між глобалізованістю банківського сектору та ВВП. Подібна картина спостерігається і для інших країн, а саме Австрії та Канади (рисунки 3.6, 3.7). Єдиним виключенням є

Швейцарія, де, є обернено пропорційний зв'язок між глобалізованістю та ВВП, що видно на рисунку 3.8.

Третьою групою країн, є країни з помірним рівнем глобалізації. До таких країни відносяться, Бельгія, Франція, Швеція та Ірландія (рисунки 3.9, 3.10, 3.11, 3.12). Згідно з результати дослідження маємо наступні висновки, що майже у всіх країн зв'язок між глобалізованістю банківського сектору та ВВП є значним, на що вказує t та F статистика. Проте єдиним виключенням є Швеція. P -value t статистики цієї країни складає 0,17, що означає те, що певний зв'язок хоч і існує, проте він не є достатньо сильним, для того, щоб можна було його приймати за істину.

Четвертою групою країн, є країни з низьким рівнем глобалізованості банківського сектору. До них відносяться Данія, Португалія, Італія та Німеччина (рисунки 3.13, 3.14, 3.15, 3.16). Аналізуючи ці країни можна прийти до висновку, що вплив банківського сектору на ВВП цих країн є неоднозначним, оскільки p -value Данії та Португалії складають 0,11 та 0,1 відповідно, що означає, що певний зв'язок прослідковується, хоча і є досить слабким, для Італії – зв'язок теж слабкий, проте p -value складає вже 0,05, що говорить про те, що модель є більш адекватною, для Німеччини зв'язок показник p -value є достатньо низьким, що вказує на високий рівень зв'язку між глобалізованістю банківського сектору та рівнем ВВП.

Останньою групою для розвинутих країн є країни з дуже низько глобалізованим банківським сектором, до них відносять такі країни як, Австралія, Греція, Сполучені Штати та Японія (рисунок 3.17, 3.18, 3.19, 3.20). В цьому випадку, знову ж таки, зв'язок неочевидний, оскільки країни з відсотком іноземних активів вище ніж 25% під час криз показали серйозний вплив глобалізованості банківського сектору на ВВП, при тому США і Японія, у яких рівень глобалізованості менше 25% показали протилежний результат.

Далі буде проаналізовано вплив глобалізованого банківського сектору на ВВП для країн що розвиваються, до них відносяться, Китайський Тайбей, Чилі, Туреччина та Індія (рисунок 3.21, 3.22, 3.23, 3.24). Згідно з дослідженням, не було знайдено зв'язку між глобалізованістю банківського сектору та ВВП у жодній з представлених країн.

У таблиці 3.3 зображено p-value F-статистики всіх моделей, які описують зв'язок між глобалізованістю банківського сектору та ВВП.

Таблиця 3.3

**p-value F-статистики, для моделей зв'язку між глобалізованістю
банківського сектору та ВВП**

Країни	p-value (ВВП)
Фінляндія	0,0003
Сінгапур	0,0078
Об'єднане Королівство	0,32
Іспанія	0,07
Нідерланди	0,73
Австрія	0,06
Канада	0,39
Швейцарія	0,0006
Бельгія	0,0015
Франція	0,02
Швеція	0,17
Ірландія	0
Данія	0,11
Португалія	0,1
Італія	0,05
Німеччина	0,005
Австралія	0,069
Греція	0,058
США	0,44
Японія	0,4
Китайський Тайбей	0,78
Чилі	0,72
Туреччина	0,99
Індія	0,92

Джерело: власна розробка автора.

**Пункт 3.4. Вплив динаміки глобалізованості банківського сектора
на інфляцію**

Другим показником, який буде проаналізований буде рівень інфляції.

З самого початку, будуть розглядатися країни з високим рівнем глобалізованості банківського сектору (Фінляндія, Сінгапур, Великобританія та Іспанія). В залежності від різних показників, країни будуть залишатися у своїх групах. Аналізуючи t-статистику можна звернути увагу, що у всіх країн присутній зв'язок інфляції з глобалізованістю банківського сектору, проте існує тенденція до послаблення цього зв'язку зі зменшенням глобалізованості (рисунки 3.25, 3.26, 3.27, 3.28).

Наступною групою будуть країни з менш глобалізованим банківським ринком (Нідерланди, Австрія, Канада, Швейцарія). Ця група є досить неоднорідною, оскільки деякі країни, такі як Нідерланди та Канада майже не мають зв'язку між глобалізованістю та рівнем інфляції, проте з іншого боку у Австрії та Швейцарії цей зв'язок є максимальним (рисунки 3.29, 3.30, 3.31, 3.32).

Третьою групою є країни з рівнем глобалізації від 34 до 40%, до них відносять Бельгію, Францію, Швецію та Ірландію. Аналізуючи ці 4 країни можна прийти до висновку, що у випадку Бельгії, Франції та особливо Ірландії, зв'язок між глобалізованістю та інфляцією присутній, проте, це не можна сказати про Швецію (рисунки 3.33, 3.34, 3.35, 3.36).

Наступною буде група країн з рівнем глобалізованості від 26 до 33%. До таких країн відносять Данію, Португалію, Італію та Німеччину. Аналізуючи ці 4 країни можна прийти до висновку, що фактично всі країни, крім Данії, у якої $p\text{-value } 0,14$, мають достатній зв'язок між глобалізованістю банківського сектору та інфляцією (рисунки 3.37, 3.38, 3.39, 3.40).

Останньою групою розвинутих країн будуть країн з дуже низькою глобалізованістю банківського сектору, а саме з показниками від 22 до 25%. До таких країн відносять Австралію, Грецію, США та Японію. Аналізуючи F-статистику цих країн можна прийти до висновку, що всі країни крім США

мають високий рівень залежності інфляції від глобалізованості банківського сектору (рисунки 3.41, 3.42, 3.43, 3.44).

Останньою є група країн, що розвиваються, до них відносять такі країни, які Китайський Тайбей, Чилі, Туреччина та Індію. Отримані результати говорять про те, що жодна з країн, які розвиваються не має стійкого зв'язку між глобалізованістю банківського сектору та інфляцією (рисунки 3.45, 3.46, 3.47, 3.48).

Для наочності зображена таблиця 3.4 з p-value F-статистики для всіх країн у моделях зв'язку показника інфляції та глобалізованості.

Таблиця 3.4

**p-value F-статистики, для моделей зв'язку між глобалізованістю
банківського сектору та інфляцією**

Країни	p-value (інфляція)
Фінляндія	0,0004
Сінгапур	0,02
Об'єднане Королівство	0,05
Іспанія	0,06
Нідерланди	0,37
Австрія	0,03
Канада	0,48
Швейцарія	0
Бельгія	0,0005
Франція	0,11
Швеція	0,46
Ірландія	0
Данія	0,14
Португалія	0,01
Італія	0,0001
Німеччина	0,0077
Австралія	0,01
Греція	0,005
США	0,32
Японія	0,0008
Китайський Тайбей	0,16
Чилі	0,15
Туреччина	0,97
Індія	0,58

Джерело: власна розробка автора.

Пункт 3.5. Вплив динаміки глобалізованості банківського сектора на безробіття

Останнім, третім показником, який важливо проаналізувати буде зв'язок глобалізованості з рівнем безробіття. Першими будуть йти країни з високим рівнем глобалізованості банківського сектору (Фінляндія, Сполучене Королівство та Іспанія). Згідно з результатами дослідження, всі країни крім Іспанії мають слабкий зв'язок глобалізованості з конкретним макроекономічним показником. Це видно на рисунках 3.49, 3.50, 3.51. Сінгапур не досліджено у цьому розрізі через відсутність даних щодо безробіття.

Щодо групи країн, яка складається з Нідерландів, Австрії, Канади та Швейцарії, то вони мають наступні результати. Згідно з даними, усі країни крім Нідерландів мають зв'язок між глобалізованістю банківського сектору та рівнем безробіття (рисунки 3.52, 3.53, 3.54, 3.55).

Наступною групою з помірним рівнем глобалізації банківського сектору будуть такі країни як, Бельгія, Франція, Швеція та Ірландія. Серед країн з помірним рівнем глобалізації, жодної країни, у якій був би зафіксований зв'язок глобалізації з безробіттям – не існує. Це продемонстровано через моделі, на рисунках 3.56, 3.57, 3.58, 3.59.

Група країн з меншим рівнем глобалізації (Данія, Португалія, Італія, Німеччина) має наступні результати дослідження. У Данії, Португалії та Німеччині зв'язку не було виявленою, єдиним виключенням є Італія. Рисунки 3.60, 3.61, 3.62, 3.63.

Останньою групою серед розвинутих країн виступають ті, які мають найменш глобалізований банківський ринок. До таких країн відносять Австралію, Грецію, США та Японію. Результати вказують на те, що серед

цих країн, лише США має слабкий зв'язок між рівнем глобалізованості та рівнем безробіття. Рисунки 3.64, 3.65, 3.66, 3.67.

Наступною буде група країн, що розвиваються. А саме, Китайський Тайбей, Чилі, Туреччина та Індія. Тож досліджуючи ці країни можна прийти до наступного висновку. Як і у попередніх результатах, в усіх цих країнах зв'язок між глобалізацією банківського сектора та макроекономічним показником не виявлено. Єдиною країною, яка є близькою до набуття зв'язку є Індія, проте, це може бути викривленням через те, що в цій моделі використовувалась обмежена кількість статистичних даних. Рисунки 3.68, 3.69, 3.70, 3.71.

Статистику щодо p-value F статистики для безробіття можна побачити у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

**p-value F-статистики, для моделей зв'язку між глобалізованістю
банківського сектору та безробіттям**

Країни	p-value (безробіття)
Фінляндія	0,12
Сінгапур	
Об'єднане Королівство	0,66
Іспанія	0,04
Нідерланди	0,74
Австрія	0,03
Канада	0,01
Швейцарія	0,17
Бельгія	0,32
Франція	0,47
Швеція	0,45
Ірландія	0,19
Данія	0,75
Португалія	0,54
Італія	0,0017
Німеччина	0,53
Австралія	0,04
Греція	0
США	0,22
Японія	0,05
Китайський Тайбей	0,66
Чилі	0,88
Туреччина	0,65
Індія	0,05

Джерело: власна розробка автора.

Отже, у висновку, аналізуючи зв'язки між глобалізованістю банківського сектору та основними макроекономічними показниками можна прийти до однозначного висновку, що робоча гіпотеза виявилась вірною і країни що розвиваються дійсно менш залежні від шоків банківського сектору, що

демонструється тим, що основні макроекономічні показники не залежать від того, яким чином змінюється глобалізованість банківського сектору. А саме p -value усіх 4 країн щодо усіх 3 макропоказників був значно вищим за 0,05 (крім зв'язку між рівнем безробіття і глобалізованістю у Чилі, що було аргументовано вище). Також, варто зазначити, що проведена розбивка в залежності від рівня глобалізованості розвинутих країн дала змогу показати, що відсутність залежності є саме наслідком специфіки роботи банківської системи країн, що розвиваються. Оскільки, наприклад аналізуючи розмір банківського ринку, видно, країни, що розвиваються, крім Тайбею мають ринок до 100 млн доларів, тож можна було б зробити висновок, що будь-які країни з подібним невеликим ринком матимуть слабку кореляцію, про якщо аналізувати розвинуті країни, з ринком менше ніж 100 мільйонів доларів, такі як Греція чи Ірландія, то вони мають майже абсолютну кореляцію між макропоказниками та рівнем глобалізованості. Так само, у країн що розвиваються нижчий рівень глобалізованості, що теж могло б бути однією з причин низької кореляції. Проте розглядаючи розвинуті країни з групи з низькоглобалізованою банківською системою, видно, що навпаки, більшість країн, крім США та частково Японії мають дуже високий рівень кореляції між макропоказниками та динамікою глобалізованості банківського сектору.

ВИСНОВКИ

Отже, робота була присвячена глобальному банківському сектору, макроекономічним шокам та механізму трансмісії, який виникає між ними.

У першому розділі було описано теоретичний аспект дослідження. У ньому було визначено поняття глобального банківського сектору та виклики і загрози, які очікують економіку в цілому через підвищення глобалізованості. Також визначено основні форми, через які реалізовується глобалізованість банківських систем різних країн. Двома основними формами є дочірні компанії та філії.

Було проаналізовано та надано визначення макроекономічним шокам, їм було надано класифікацію. Макроекономічний шок згідно роботи це раптові та значні зміни в ключових макроекономічних показниках.

У цьому розділі було описано трансмісійний механізм, за допомогою якого шоки банківського сектору впливають на макроекономічні показники, також було описано механізм повернення до економіки до стаціонарного стану. Основою трансмісійного механізму був кредитний канал передачі шоків.

Останнім було проаналізовано вплив коронакризи на банківський сектор та реальний сектор економіки. В результаті було виявлено, що хоч шок був значним, проте через те, що він мав нефінансову природу, вплив на банківську сферу не був настільки значим, як наприклад, під час Великої Рецесії.

У другому розділі було розглянуто емпіричний аспект дослідження. В ньому основна увага була зосереджена на коронакризі, та реакції на неї країн та центральних регуляторів. Це було зроблено, оскільки за основу кризи, яка досліджувалася у практичній частині, описаній вище, була взята

коронакриза. В результаті було виявлено, що через те, що центральні регулятори та окремі банки після кризи 2008-2009 року зробити висновки, вплив коронакризи на банківський сектор не був настільки значним.

Також, як один з наслідків коронакризи, окремо була приділена увага банківській кризі у березні 2023 року у США. Як наслідок, було зроблено висновок, що навіть після закінчення коронакризи, в результаті хронічних проблем у банківській системі США, банківський сектор може стикатися з кризами.

Крім цього було описано те, яким чином банківський сектор України відреагував на коронакризу та які рішення НБУ приймав для того, щоб мінімізувати негативний вплив коронакризи на нього. Серед таких рішень варто відзначити зміну у банківському законодавстві, надання банкам додаткової ліквідності, запровадження європейських підходів до регулювання та нагляду на страховому ринку.

У третьому розділі було досліджено вплив глобалізованості банківського сектору на макроекономічні показники у різних країнах під час криз. За основу дослідження була взята коронакриза 2019-2022 років. Було отримано такі результати.

По-перше, було визначено рівні глобалізованості різних банківських секторів у 24 країнах. По-друге, було визначено зміни макроекономічних показників, які виникли в результаті шоку, як наслідку коронакризи. По-третє, було проаналізовано взаємозв'язок між динамікою глобалізованості банківського сектору та макроекономічним становищем окремих країн.

Отже, дослідження показало, що робоча гіпотеза виявилась вірною, тож це означає, що ринки що розвиваються мають меншу залежність між рівнем глобалізації банківського сектору та такими макроекономічними показниками як інфляція, ВВП та безробіття. Цей висновок можна зробити на

основі p -value F статистики моделі реакції економіки кожної країни на зміну рівня глобалізованості її банківського сектору.

Перспектива майбутніх досліджень полягає в тому, що в подальшому можна розширити список макропоказників та список показників банківського сектору і порівняти їх з дослідженням, яке наведене в цій роботі, для того, щоб виявити, чи існують інші показники, які можуть дати або більш коректні дані, або навпаки, можливо виявити показники, на які глобалізованість банківського сектору не впливає, тим самим, це дасть змогу розширити дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Abbate A., Eickmeier S., Prieto E. How financial shocks affect inflation. *Deutsche Bundesbank*. 2017. URL: <https://www.bundesbank.de/en/publications/research/research-brief/2017-09-financial-shocks-inflation-764482>
2. About BIS – overview. URL: <https://www.bis.org/about/index.htm?l=2&m=1%257C1>.
3. Barua S. Understanding Coronanomics: The economic implications of the coronavirus (COVID-19) pandemic. *SSRN Electronic Journal*. 2020. DOI:10.2139/ssrn.3566477.
4. Bord, V. M., Ivashina V., Taliaferro R. D. Large Banks and the Transmission of Financial Shocks. *SSRN Electronic Journal*. 2018. DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2688738>.
5. Bortnikov G., Ohorodnyk V., Lyubich O. Impact of the global pandemic COVID-19 on the banking sector. *Наукові праці НДФІ*. 2021. № 1. С. 65-82. DOI: <https://doi.org/10.33763/npndfi2021.01.065>.
6. Brauning F., Ivashina V. Monetary Policy and Global Banking. *Journal of Finance, American Finance Association*. 2020. Vol. 75, No 6. P. 3055-3095. DOI: 10.3386/w23316.
7. Casali D., Rob Clarry R. How does the banking crisis impact the market outlook in 2023? *Evelyn Partners*. 2023. URL: <https://www.evelyn.com/insights-and-events/insights/how-does-the-banking-crisis-impact-the-market-outlook-in-2023/>.
8. Consolidated banking statistics. BIS. URL: <https://data.bis.org/topics/CBS>.
9. Cooper R., John A. Macroeconomics: Theory through Applications: textbook, 2012. P. 373.
10. Covid-19 and its impact on the global banking sector. *International finance*. 2021. URL: <https://internationalfinance.com/magazine/banking-and-finance-magazine/covid-19-and-its-impact-on-the-global-banking-sector/>.
11. COVID-19: Impact on the banking sector. Global banking M&A outlook H2 2020. KPMG. URL: <https://kpmg.com/xx/en/home/insights/2020/07/covid-19-impact-on-banking-m-and-a-2020.html>.
12. De Haas R., Van Horen N. Running for the exit? International bank lending during a financial crisis. *Review of Financial Studies*. 2012. Vol. 26, No 1. P. 244-285. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1950585.
13. Elnahass M., Trinh V. Q., Li T. Global banking stability in the shadow of Covid-19 outbreak. *Journal of International Financial Markets, Institutions*

- and Money*. 2021. Vol. 72. DOI:
<https://doi.org/10.1016/j.intfin.2021.101322>.
14. Faller M., Roth S. The ripple effects of the bank crisis. *J. P. Morgan*. 2023. URL:
<https://www.jpmorgan.com/insights/outlook/market-outlook/the-ripple-effects-of-the-bank-crisis>.
 15. Fillat J. L., Garetto S., Corea-Smith A. V. Global banking and the international transmission of shocks: A quantitative analysis. *Journal of International Economics*. 2022. Vol. 145, No 2. DOI:
<https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2023.103808>.
 16. Fillat Comenge J. L., Garetto S., Arthur V. What are the consequences of global banking for the international transmission of shocks? A quantitative analysis. *Working Papers Federal Reserve Bank of Boston*. 2018. No 18-11. DOI: 10.3386/w25203.
 17. Financial Crisis. *CFI*. URL:
<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/economics/financial-crisis/>.
 18. Feng L., Fu T., Kutun A. M. Can government intervention be both a curse and a blessing? Evidence from China's finance sector. *International Review of Financial Analysis*. 2019. Vol. 61. P. 71-81. DOI:
<https://doi.org/10.1016/j.irfa.2018.10.010>.
 19. Forni M., Gambetti L., Maffei-Faccioli N., Sala L. Nonlinear Transmission of Financial Shocks: Some New Evidence. *Journal of Money, Credit and Banking*. 2023. Vol. 56. No 1. P. 5-33. DOI:
<https://doi.org/10.1111/jmcb.13099>
 20. Giannetti M., Laeven L. Flight home, flight abroad, and international credit cycles. *The American Economic Review*. 2012. Vol. 102, No 3. P. 219-224. DOI: 10.2139/ssrn.1957362.
 21. Glossary. BIS. URL: <https://data.bis.org/help/glossary>.
 22. Greenstone M., Mas A., Nguyen H-L. Do Credit Market Shocks Affect the Real Economy? Quasi-experimental Evidence from the Great Recession and "Normal" Economic Times. *American Economic Journal*. Vol. 12(1). P. 200-225.
 23. Guerrieri L., Iacoviello M. Macroeconomic Effects of Banking Sector Losses across Structural Models. *International Journal of Central Banking*. 2015. Vol 44. P. 1-51. DOI: <http://dx.doi.org/10.17016/FEDS.2015.044>.
 24. Hardy B., Takas E. International Banking Amidst COVID-19: Resilience and Drivers. *SSRN Electronic Journal*. 2020. DOI: 10.2139/ssrn.3746155.
 25. Hayes A. What Is a Bank Run? Definition, Examples, and How It Works. *Investopedia*. 2023. URL:
<https://www.investopedia.com/terms/b/bankrun.asp>.

26. Hood L. Why economists are warning of another US banking crisis. *The Conversation*. 2024. URL: <https://theconversation.com/why-economists-are-warning-of-another-us-banking-crisis-224092>
27. Kenton W. Financial Crisis: Definition, Causes, and Examples. *Investopedia*. 2023. URL: <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-crisis.asp>.
28. Matthews L., Elisei C. Global fund managers sharpen bank scrutiny following crisis -survey. *Reuters*. 2023. URL: <https://www.reuters.com/business/finance/global-fund-managers-sharpen-bank-scrutiny-following-crisis-survey-2023-11-01/>
29. Mellow C. The State of Global Banking: Favorable Winds, For Now. URL: <https://gfmag.com/banking/global-banking-sector-outlook-favorable-for-now/>.
30. Niepmann F. Banking across borders. *Journal of International Economics*. 2015. Vol. 96, No 2. P. 244-265. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2015.02.001>.
31. Pham T., Talavera O., Tsapin A. Shock contagion, asset quality and lending behavior. *NBU Working Papers*. 2018. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/wp_nbu_2018-1_eng.pdf.
32. Polianskyi V. Models for evaluation of resistance of macroeconomic systems to exogenic "shocks". *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University Economic Series*. 2022. No 102. P. 57-68. DOI: <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2022-102-07>.
33. Report on the 2023 banking turmoil: Звіт Базельського комітету. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d555.pdf>
34. Sachs J. D. The global banking crisis and world economy. *The Daily Star*. 2023. URL: <https://www.thedailystar.net/opinion/views/news/the-global-banking-crisis-and-world-economy-3280246>
35. Takáts E. Vela A. International monetary policy transmission. *BIS Paper*. 2014. No 78b. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2498133
36. The banking sector has successfully weathered through the first wave of coronacrisis; however, it must get ready for adverse medium-term consequences: Фінансовий звіт НБУ. 2020. URL: <https://bank.gov.ua/en/news/all/bankivskiy-sektor-uspishno-proyshov-pershiy-etap-koronakrizi-ale-maye-pidgotuvatis-do-negativnih-serednostrokovih-naslidkiv--zvit-pro-finansovu-stabilnist>.
37. Uribe J. M., Chuliá C., Guillén M. Uncertainty, systemic shocks and the global banking sector: Has the crisis modified their relationship? *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*. 2017. Vol. 50. P. 52-68. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.intfin.2017.09.027>.

38. Wade M., Tomlinson N., Srinivas V. 2024 banking and capital markets outlook. *Deloitte Insights*. 2024. URL: <https://www2.deloitte.com/xe/en/insights/industry/financial-services/financial-services-industry-outlooks/banking-industry-outlook.html>.
39. Wu J., Luca A. C., Jeon B. N. The impact of foreign bank penetration on the transmission of monetary policy in emerging market economies: evidence from bank-level data. *Working Paper Institute for Monetary and Economic Research*. 2009. No 356.
40. Дятлова Ю. В. Конкурентноспроможність банківської системи: наукові погляди та практичні реалізація. *Фінансові дослідження*. 2018. №2. URL: <https://fr.stu.cn.ua/tmp/pdf/125.pdf>.
41. Карчев Я. Я. Аналіз інституціональних змін у регулюванні фінансової сфери США. *Бізнес-аналітика в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю*. 2014. С. 3-9. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/2305/1/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%B2%20%D0%AF.%D0%AF..pdf>
42. Козюк В. Коронакриза vs Глобальна фінансова криза. *Дзеркало тижня*. 2020. URL: <https://zn.ua/ukr/macrolevel/koronakriza-vs-globalna-finansova-kriza-344090.html>
43. Кочетков В. М. Аналіз розвитку міжнародних банків в Центральній та Східній Європі. *Ефективна економіка*. 2014. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2934>.
44. Макаренко М. І., Погорілий Д. В. Вразливість механізму монетарної трансмісії до макроекономічних шоків. *Ефективна економіка*. 2018. №1. УДК: 330.101.541:338.23:336.74?330.34.
45. Полунєєв Ю. Десять шоків України. Частина третя. *Економічна правда*. 2014. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2014/12/16/513429/>.
46. Сус Л. В. Сучасні тенденції розвитку світової банківської справи. *Ефективна економіка*. 2018. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2018/41.pdf.
47. Олійник А. А. Міжнародні фінансові організації як складова фінансової глобалізації. *Ефективна економіка*. 2017. № 10.
48. Холявко Н. І., Козлянченко О. М. Світові тенденції діджиталізації банківського сектора. *Проблеми економіки*. 2021. №2. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-2-217-224>.
49. Шемет Т.С. Фінансово-банківський сектор як джерело загроз безпеки: глобальний аспект. *Ефективна економіка*. 2013. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_3_54.
50. Шинкоренко Т. П. Макроекономічні шоки: теоретичні та емпіричні аспекти. *Економіка і прогнозування*. 2010. № 2. С. 44-60.

ДОДАТКИ А

Dependent Variable: FINLAND_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 19:18
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	112027.2	9865.363	11.35561	0.0000
FINLAND_FB	-774.7742	156.6282	-4.946582	0.0003
R-squared	0.670950	Mean dependent var	63342.71	
Adjusted R-squared	0.643530	S.D. dependent var	4247.868	
S.E. of regression	2536.196	Akaike info criterion	18.64628	
Sum squared resid	77187458	Schwarz criterion	18.73758	
Log likelihood	-128.5240	Hannan-Quinn criter.	18.63783	
F-statistic	24.46867	Durbin-Watson stat	1.922974	
Prob(F-statistic)	0.000338			

Рис. 3.1 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП
Фінляндії

Dependent Variable: SINGAPORE_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 19:30
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	983302.4	263906.7	3.725947	0.0029
SINGAPORE_FB	-14593.52	4576.081	-3.189088	0.0078
R-squared	0.458735	Mean dependent var	141761.7	
Adjusted R-squared	0.413629	S.D. dependent var	17896.16	
S.E. of regression	13703.95	Akaike info criterion	22.02032	
Sum squared resid	2.25E+09	Schwarz criterion	22.11161	
Log likelihood	-152.1422	Hannan-Quinn criter.	22.01187	
F-statistic	10.17028	Durbin-Watson stat	1.075190	
Prob(F-statistic)	0.007789			

Рис. 3.2 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Сінгапуру

Dependent Variable: SPAIN_GDP				
Method: Least Squares				
Date: 03/17/24 Time: 19:33				
Sample: 2019Q4 2023Q1				
Included observations: 14				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-136398.9	229585.8	-0.594109	0.5635
SPAIN_FB	8856.677	4536.832	1.952172	0.0746
R-squared	0.241034	Mean dependent var		311560.8
Adjusted R-squared	0.177786	S.D. dependent var		30434.13
S.E. of regression	27596.46	Akaike info criterion		23.42033
Sum squared resid	9.14E+09	Schwarz criterion		23.51162
Log likelihood	-161.9423	Hannan-Quinn criter.		23.41188
F-statistic	3.810975	Durbin-Watson stat		0.889027
Prob(F-statistic)	0.074645			

Рис. 3.3 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Іспанії

Dependent Variable: UNITED_KINGDOM_GDP				
Method: Least Squares				
Date: 03/17/24 Time: 19:32				
Sample: 2019Q4 2023Q1				
Included observations: 14				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-211286.3	773757.0	-0.273065	0.7894
UNITED_KINGDOM_FB	13974.66	13642.60	1.024340	0.3259
R-squared	0.080409	Mean dependent var		581175.8
Adjusted R-squared	0.003776	S.D. dependent var		52239.65
S.E. of regression	52140.93	Akaike info criterion		24.69285
Sum squared resid	3.26E+10	Schwarz criterion		24.78415
Log likelihood	-170.8500	Hannan-Quinn criter.		24.68440
F-statistic	1.049273	Durbin-Watson stat		0.569947
Prob(F-statistic)	0.325881			

Рис. 3.4 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП ВБ

Dependent Variable: NETHERLANDS_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:03
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	112368.9	316717.4	0.354792	0.7289
NETHERLANDS_FB	2164.519	6352.870	0.340715	0.7392
R-squared	0.009581	Mean dependent var		220263.1
Adjusted R-squared	-0.072954	S.D. dependent var		19777.75
S.E. of regression	20486.48	Akaike info criterion		22.82448
Sum squared resid	5.04E+09	Schwarz criterion		22.91578
Log likelihood	-157.7714	Hannan-Quinn criter.		22.81603
F-statistic	0.116087	Durbin-Watson stat		0.255212
Prob(F-statistic)	0.739209			

Рис. 3.5 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП
 Нідерландів

Dependent Variable: AUSTRIA_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:04
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-68659.90	85591.87	-0.802178	0.4380
AUSTRIA_FB	3561.433	1767.220	2.015274	0.0668
R-squared	0.252864	Mean dependent var		103776.7
Adjusted R-squared	0.190603	S.D. dependent var		8950.235
S.E. of regression	8052.215	Akaike info criterion		20.95685
Sum squared resid	7.78E+08	Schwarz criterion		21.04814
Log likelihood	-144.6979	Hannan-Quinn criter.		20.94839
F-statistic	4.061330	Durbin-Watson stat		0.718333
Prob(F-statistic)	0.066838			

Рис. 3.6 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Австрії

Dependent Variable: CANADA_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:04
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-27851.00	746974.9	-0.037285	0.9709
CANADA_FB	14195.35	16100.52	0.881670	0.3953
R-squared	0.060838	Mean dependent var		630521.2
Adjusted R-squared	-0.017426	S.D. dependent var		70531.46
S.E. of regression	71143.35	Akaike info criterion		25.31434
Sum squared resid	6.07E+10	Schwarz criterion		25.40564
Log likelihood	-175.2004	Hannan-Quinn criter.		25.30589
F-statistic	0.777343	Durbin-Watson stat		0.368678
Prob(F-statistic)	0.395272			

Рис. 3.7 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Канади

Dependent Variable: SWITZERLAND_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:07
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	323616.8	29716.01	10.89032	0.0000
SWITZERLAND_FB	-2981.802	641.6198	-4.647304	0.0006
R-squared	0.642830	Mean dependent var		185744.3
Adjusted R-squared	0.613066	S.D. dependent var		10241.61
S.E. of regression	6370.698	Akaike info criterion		20.48837
Sum squared resid	4.87E+08	Schwarz criterion		20.57966
Log likelihood	-141.4186	Hannan-Quinn criter.		20.47992
F-statistic	21.59744	Durbin-Watson stat		1.342955
Prob(F-statistic)	0.000563			

Рис. 3.8 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП

Швейцарії

Dependent Variable: BELGIUM_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:11
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	240019.0	27515.29	8.723111	0.0000
BELGIUM_FB	-2772.433	679.0611	-4.082744	0.0015
R-squared	0.581426	Mean dependent var		128014.2
Adjusted R-squared	0.546545	S.D. dependent var		11765.75
S.E. of regression	7922.940	Akaike info criterion		20.92448
Sum squared resid	7.53E+08	Schwarz criterion		21.01577
Log likelihood	-144.4713	Hannan-Quinn criter.		20.91603
F-statistic	16.66880	Durbin-Watson stat		1.436394
Prob(F-statistic)	0.001519			

Рис. 3.9 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Бельгії

Dependent Variable: FRANCE_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:11
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1350004.	290308.9	4.650233	0.0006
FRANCE_FB	-18557.57	7440.223	-2.494222	0.0282
R-squared	0.341425	Mean dependent var		626309.7
Adjusted R-squared	0.286543	S.D. dependent var		42782.78
S.E. of regression	36137.07	Akaike info criterion		23.95959
Sum squared resid	1.57E+10	Schwarz criterion		24.05088
Log likelihood	-165.7171	Hannan-Quinn criter.		23.95114
F-statistic	6.221146	Durbin-Watson stat		1.089494
Prob(F-statistic)	0.028213			

Рис. 3.10 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Франції

Dependent Variable: SWEDEN_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:11
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	2238973.	588228.8	3.806296	0.0025
SWEDEN_FB	-23450.50	16088.78	-1.457568	0.1706
R-squared	0.150413	Mean dependent var		1382827.
Adjusted R-squared	0.079614	S.D. dependent var		123238.3
S.E. of regression	118230.8	Akaike info criterion		26.33023
Sum squared resid	1.68E+11	Schwarz criterion		26.42152
Log likelihood	-182.3116	Hannan-Quinn criter.		26.32178
F-statistic	2.124505	Durbin-Watson stat		0.404678
Prob(F-statistic)	0.170628			

Рис. 3.11 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Швеції

Dependent Variable: IRELAND_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:12
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	253323.0	13440.87	18.84722	0.0000
IRELAND_FB	-4221.213	393.0686	-10.73913	0.0000
R-squared	0.905756	Mean dependent var		109667.6
Adjusted R-squared	0.897902	S.D. dependent var		15346.10
S.E. of regression	4903.503	Akaike info criterion		19.96485
Sum squared resid	2.89E+08	Schwarz criterion		20.05614
Log likelihood	-137.7540	Hannan-Quinn criter.		19.95640
F-statistic	115.3288	Durbin-Watson stat		1.767590
Prob(F-statistic)	0.000000			

Рис. 3.12 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Ірландії

Dependent Variable: DENMARK_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:26
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-238526.9	512999.7	-0.464965	0.6503
DENMARK_FB	26206.63	15256.79	1.717702	0.1115
R-squared	0.197351	Mean dependent var		642272.7
Adjusted R-squared	0.130464	S.D. dependent var		60545.58
S.E. of regression	56458.09	Akaike info criterion		24.85195
Sum squared resid	3.83E+10	Schwarz criterion		24.94324
Log likelihood	-171.9636	Hannan-Quinn criter.		24.84350
F-statistic	2.950501	Durbin-Watson stat		0.651441
Prob(F-statistic)	0.111522			

Рис. 3.13 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Данії

Dependent Variable: PORTUGAL_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:27
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-10480.95	37234.21	-0.281487	0.7831
PORTUGAL_FB	2098.094	1183.736	1.772434	0.1017
R-squared	0.207477	Mean dependent var		55472.74
Adjusted R-squared	0.141434	S.D. dependent var		5331.667
S.E. of regression	4940.261	Akaike info criterion		19.97979
Sum squared resid	2.93E+08	Schwarz criterion		20.07108
Log likelihood	-137.8585	Hannan-Quinn criter.		19.97134
F-statistic	3.141523	Durbin-Watson stat		0.545304
Prob(F-statistic)	0.101686			

Рис. 3.14 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Португалії

Dependent Variable: ITALY_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:27
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-27433.65	229600.1	-0.119484	0.9069
ITALY_FB	18233.63	8637.375	2.111015	0.0564
R-squared	0.270800	Mean dependent var		456847.4
Adjusted R-squared	0.210033	S.D. dependent var		39661.82
S.E. of regression	35251.46	Akaike info criterion		23.90997
Sum squared resid	1.49E+10	Schwarz criterion		24.00126
Log likelihood	-165.3698	Hannan-Quinn criter.		23.90151
F-statistic	4.456383	Durbin-Watson stat		1.624783
Prob(F-statistic)	0.056430			

Рис. 3.15 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Італії

Dependent Variable: GERMANY_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:27
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1737833.	240813.2	7.216518	0.0000
GERMANY_FB	-31465.40	9189.433	-3.424085	0.0050
R-squared	0.494191	Mean dependent var		914365.0
Adjusted R-squared	0.452040	S.D. dependent var		62766.84
S.E. of regression	46462.72	Akaike info criterion		24.46225
Sum squared resid	2.59E+10	Schwarz criterion		24.55355
Log likelihood	-169.2358	Hannan-Quinn criter.		24.45380
F-statistic	11.72436	Durbin-Watson stat		0.850384
Prob(F-statistic)	0.005040			

Рис. 3.16 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП

Німеччини

Dependent Variable: AUSTRALIA_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:32
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1285610.	223998.3	5.739374	0.0001
AUSTRALIA_FB	-28706.01	8827.739	-3.251796	0.0069
R-squared	0.468419	Mean dependent var		558290.1
Adjusted R-squared	0.424121	S.D. dependent var		60040.43
S.E. of regression	45562.70	Akaike info criterion		24.42313
Sum squared resid	2.49E+10	Schwarz criterion		24.51442
Log likelihood	-168.9619	Hannan-Quinn criter.		24.41468
F-statistic	10.57418	Durbin-Watson stat		1.192059
Prob(F-statistic)	0.006933			

Рис. 3.17 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП
 Австралії

Dependent Variable: GREECE_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:33
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	17385.93	8706.120	1.996978	0.0690
GREECE_FB	1154.742	344.6456	3.350520	0.0058
R-squared	0.483337	Mean dependent var		46328.21
Adjusted R-squared	0.440282	S.D. dependent var		5430.364
S.E. of regression	4062.689	Akaike info criterion		19.58864
Sum squared resid	1.98E+08	Schwarz criterion		19.67994
Log likelihood	-135.1205	Hannan-Quinn criter.		19.58019
F-statistic	11.22599	Durbin-Watson stat		1.539551
Prob(F-statistic)	0.005775			

Рис. 3.18 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Греції

Dependent Variable: UNITED_STATES_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:33
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1605568.	5517442.	0.290999	0.7760
UNITED_STATES_FB	184486.2	236195.2	0.781075	0.4499
R-squared	0.048380	Mean dependent var		5913633.
Adjusted R-squared	-0.030921	S.D. dependent var		531425.2
S.E. of regression	539578.9	Akaike info criterion		29.36653
Sum squared resid	3.49E+12	Schwarz criterion		29.45782
Log likelihood	-203.5657	Hannan-Quinn criter.		29.35808
F-statistic	0.610078	Durbin-Watson stat		0.420904
Prob(F-statistic)	0.449893			

Рис. 3.19 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП США

Dependent Variable: JAPAN_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:33
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1.09E+08	33817034	3.235544	0.0071
JAPAN_FB	1307995.	1512955.	0.864530	0.4042
R-squared	0.058632	Mean dependent var		1.39E+08
Adjusted R-squared	-0.019815	S.D. dependent var		5811646.
S.E. of regression	5868942.	Akaike info criterion		34.13981
Sum squared resid	4.13E+14	Schwarz criterion		34.23110
Log likelihood	-236.9787	Hannan-Quinn criter.		34.13136
F-statistic	0.747412	Durbin-Watson stat		1.879526
Prob(F-statistic)	0.404248			

Рис. 3.20 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Японії

Dependent Variable: CHINESE_TAIPEI_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:42
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	35395836	25848641	1.369350	0.1960
CHINESE_TAIPEI_FB	-345121.8	1215722.	-0.283882	0.7813
R-squared	0.006671	Mean dependent var	28062492	
Adjusted R-squared	-0.076106	S.D. dependent var	3309436.	
S.E. of regression	3433061.	Akaike info criterion	33.06737	
Sum squared resid	1.41E+14	Schwarz criterion	33.15866	
Log likelihood	-229.4716	Hannan-Quinn criter.	33.05892	
F-statistic	0.080589	Durbin-Watson stat	1.364510	
Prob(F-statistic)	0.781339			

Рис. 3.21 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП
 Китайський Тайпей

Dependent Variable: CHILE_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:42
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	53536733	15205083	3.520976	0.0042
CHILE_FB	759456.9	2114689.	0.359134	0.7257
R-squared	0.010634	Mean dependent var	58939216	
Adjusted R-squared	-0.071813	S.D. dependent var	8000433.	
S.E. of regression	8282722.	Akaike info criterion	34.82881	
Sum squared resid	8.23E+14	Schwarz criterion	34.92010	
Log likelihood	-241.8016	Hannan-Quinn criter.	34.82035	
F-statistic	0.128977	Durbin-Watson stat	0.322967	
Prob(F-statistic)	0.725735			

Рис. 3.22 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Чилі

Dependent Variable: TURKIYE_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:42
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	2373013.	2842874.	0.834723	0.4202
TURKIYE_FB	-1027.329	679553.2	-0.001512	0.9988
R-squared	0.000000	Mean dependent var	2368753.	
Adjusted R-squared	-0.083333	S.D. dependent var	1358512.	
S.E. of regression	1413984.	Akaike info criterion	31.29328	
Sum squared resid	2.40E+13	Schwarz criterion	31.38458	
Log likelihood	-217.0530	Hannan-Quinn criter.	31.28483	
F-statistic	2.29E-06	Durbin-Watson stat	0.098819	
Prob(F-statistic)	0.998819			

Рис. 3.23 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП
Туреччини

Dependent Variable: INDIA_GDP
 Method: Least Squares
 Date: 03/17/24 Time: 20:43
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	53943319	39215836	1.375549	0.1941
INDIA_FB	990461.9	10227739	0.096841	0.9245
R-squared	0.000781	Mean dependent var	57732664	
Adjusted R-squared	-0.082487	S.D. dependent var	9344336.	
S.E. of regression	9722095.	Akaike info criterion	35.14926	
Sum squared resid	1.13E+15	Schwarz criterion	35.24056	
Log likelihood	-244.0448	Hannan-Quinn criter.	35.14081	
F-statistic	0.009378	Durbin-Watson stat	0.364203	
Prob(F-statistic)	0.924451			

Рис. 3.24 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на ВВП Індії

Dependent Variable: FINLAND_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 18:07
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	184.8781	13.89679	13.30365	0.0000
FINLAND_FB	-1.070502	0.220634	-4.851945	0.0004
R-squared	0.662365	Mean dependent var		117.6110
Adjusted R-squared	0.634229	S.D. dependent var		5.907173
S.E. of regression	3.572599	Akaike info criterion		5.516028
Sum squared resid	153.1616	Schwarz criterion		5.607321
Log likelihood	-36.61219	Hannan-Quinn criter.		5.507577
F-statistic	23.54137	Durbin-Watson stat		0.583312
Prob(F-statistic)	0.000397			

Рис. 3.25 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в
Фінляндії

Dependent Variable: SINGAPORE_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 18:09
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	330.6765	82.08916	4.028261	0.0017
SINGAPORE_FB	-3.674722	1.423407	-2.581639	0.0240
R-squared	0.357081	Mean dependent var		118.7724
Adjusted R-squared	0.303504	S.D. dependent var		5.107658
S.E. of regression	4.262665	Akaike info criterion		5.869230
Sum squared resid	218.0437	Schwarz criterion		5.960523
Log likelihood	-39.08461	Hannan-Quinn criter.		5.860779
F-statistic	6.664859	Durbin-Watson stat		0.570386
Prob(F-statistic)	0.024025			

Рис. 3.26 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в
Сингапурі

Dependent Variable: UNITED_KINGDOM_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 18:10
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-73.16492	92.19562	-0.793583	0.4428
UNITED_KINGDOM_FB	3.523832	1.625559	2.167766	0.0510
R-squared	0.281403	Mean dependent var		126.6612
Adjusted R-squared	0.221520	S.D. dependent var		7.041428
S.E. of regression	6.212758	Akaike info criterion		6.622651
Sum squared resid	463.1804	Schwarz criterion		6.713945
Log likelihood	-44.35855	Hannan-Quinn criter.		6.614200
F-statistic	4.699210	Durbin-Watson stat		0.331421
Prob(F-statistic)	0.050998			

Рис. 3.27 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію у
 Великобританії

Dependent Variable: SPAIN_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 18:10
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	21.16617	47.12827	0.449118	0.6613
SPAIN_FB	1.884453	0.931299	2.023467	0.0659
R-squared	0.254400	Mean dependent var		116.4794
Adjusted R-squared	0.192267	S.D. dependent var		6.303121
S.E. of regression	5.664867	Akaike info criterion		6.438007
Sum squared resid	385.0886	Schwarz criterion		6.529301
Log likelihood	-43.06605	Hannan-Quinn criter.		6.429556
F-statistic	4.094418	Durbin-Watson stat		0.195145
Prob(F-statistic)	0.065882			

Рис. 3.28 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в
 Іспанії

Dependent Variable: NETHERLANDS_CPI
Method: Least Squares
Date: 04/01/24 Time: 18:16
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	11.45418	120.9819	0.094677	0.9261
NETHERLANDS_FB	2.255221	2.426714	0.929331	0.3710
R-squared	0.067139	Mean dependent var		123.8697
Adjusted R-squared	-0.010599	S.D. dependent var		7.784425
S.E. of regression	7.825570	Akaike info criterion		7.084234
Sum squared resid	734.8745	Schwarz criterion		7.175528
Log likelihood	-47.58964	Hannan-Quinn criter.		7.075783
F-statistic	0.863656	Durbin-Watson stat		0.160801
Prob(F-statistic)	0.371035			

Рис. 3.29 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію у
Нідерландах

Dependent Variable: AUSTRIA_CPI
Method: Least Squares
Date: 04/01/24 Time: 18:22
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-41.52619	70.63781	-0.587875	0.5675
AUSTRIA_FB	3.461702	1.458463	2.373528	0.0352
R-squared	0.319482	Mean dependent var		126.0816
Adjusted R-squared	0.262773	S.D. dependent var		7.739615
S.E. of regression	6.645384	Akaike info criterion		6.757286
Sum squared resid	529.9336	Schwarz criterion		6.848580
Log likelihood	-45.30100	Hannan-Quinn criter.		6.748835
F-statistic	5.633636	Durbin-Watson stat		0.154384
Prob(F-statistic)	0.035175			

Рис. 3.30 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію у
Австрії

Dependent Variable: CANADA_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 18:22
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	76.55311	64.37040	1.189260	0.2573
CANADA_FB	1.007684	1.387458	0.726280	0.4816
R-squared	0.042106	Mean dependent var	123.2889	
Adjusted R-squared	-0.037718	S.D. dependent var	6.018312	
S.E. of regression	6.130762	Akaike info criterion	6.596079	
Sum squared resid	451.0349	Schwarz criterion	6.687373	
Log likelihood	-44.17255	Hannan-Quinn criter.	6.587628	
F-statistic	0.527483	Durbin-Watson stat	0.111166	
Prob(F-statistic)	0.481594			

Рис. 3.31 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію у Канаді

Dependent Variable: SWITZERLAND_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 18:22
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	127.8362	4.353313	29.36527	0.0000
SWITZERLAND_FB	-0.594386	0.093996	-6.323560	0.0000
R-squared	0.769175	Mean dependent var	100.3530	
Adjusted R-squared	0.749939	S.D. dependent var	1.866353	
S.E. of regression	0.933289	Akaike info criterion	2.831361	
Sum squared resid	10.45235	Schwarz criterion	2.922655	
Log likelihood	-17.81953	Hannan-Quinn criter.	2.822910	
F-statistic	39.98741	Durbin-Watson stat	1.182803	
Prob(F-statistic)	0.000038			

Рис. 3.32 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію у Швейцарії

Dependent Variable: BELGIUM_CPI
Method: Least Squares
Date: 04/01/24 Time: 18:36
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	201.3612	16.28253	12.36670	0.0000
BELGIUM_FB	-1.908402	0.401843	-4.749120	0.0005
R-squared	0.652719	Mean dependent var	124.2628	
Adjusted R-squared	0.623779	S.D. dependent var	7.643857	
S.E. of regression	4.688503	Akaike info criterion	6.059667	
Sum squared resid	263.7848	Schwarz criterion	6.150961	
Log likelihood	-40.41767	Hannan-Quinn criter.	6.051217	
F-statistic	22.55414	Durbin-Watson stat	0.465565	
Prob(F-statistic)	0.000473			

Рис. 3.33 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в Бельгії

Dependent Variable: FRANCE_CPI
Method: Least Squares
Date: 04/01/24 Time: 18:37
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	166.9876	31.42894	5.313181	0.0002
FRANCE_FB	-1.355907	0.805481	-1.683350	0.1181
R-squared	0.191029	Mean dependent var	114.1110	
Adjusted R-squared	0.123615	S.D. dependent var	4.179024	
S.E. of regression	3.912211	Akaike info criterion	5.697646	
Sum squared resid	183.6648	Schwarz criterion	5.788940	
Log likelihood	-37.88352	Hannan-Quinn criter.	5.689195	
F-statistic	2.833668	Durbin-Watson stat	0.503486	
Prob(F-statistic)	0.118120			

Рис. 3.34 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію у Франції

Dependent Variable: SWEDEN_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 18:37
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	143.2552	35.17937	4.072138	0.0015
SWEDEN_FB	-0.731169	0.962199	-0.759894	0.4620
R-squared	0.045911	Mean dependent var		116.5612
Adjusted R-squared	-0.033597	S.D. dependent var		6.954997
S.E. of regression	7.070864	Akaike info criterion		6.881406
Sum squared resid	599.9654	Schwarz criterion		6.972700
Log likelihood	-46.16984	Hannan-Quinn criter.		6.872955
F-statistic	0.577439	Durbin-Watson stat		0.158588
Prob(F-statistic)	0.461987			

Рис. 3.35 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію у Швеції

Dependent Variable: IRELAND_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 18:37
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	161.4184	8.187357	19.71556	0.0000
IRELAND_FB	-1.474924	0.239433	-6.160060	0.0000
R-squared	0.759742	Mean dependent var		111.2240
Adjusted R-squared	0.739721	S.D. dependent var		5.854678
S.E. of regression	2.986915	Akaike info criterion		5.157923
Sum squared resid	107.0599	Schwarz criterion		5.249217
Log likelihood	-34.10546	Hannan-Quinn criter.		5.149472
F-statistic	37.94634	Durbin-Watson stat		0.280724
Prob(F-statistic)	0.000049			

Рис. 3.36 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в Ірландії

Dependent Variable: DENMARK_CPI
Method: Least Squares
Date: 04/01/24 Time: 18:55
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	38.48188	49.66205	0.774875	0.4534
DENMARK_FB	2.291079	1.476967	1.551205	0.1468
R-squared	0.167027	Mean dependent var	115.4846	
Adjusted R-squared	0.097613	S.D. dependent var	5.753569	
S.E. of regression	5.465548	Akaike info criterion	6.366369	
Sum squared resid	358.4666	Schwarz criterion	6.457663	
Log likelihood	-42.56459	Hannan-Quinn criter.	6.357919	
F-statistic	2.406238	Durbin-Watson stat	0.185869	
Prob(F-statistic)	0.146814			

Рис. 3.37 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в Данії

Dependent Variable: PORTUGAL_CPI
Method: Least Squares
Date: 04/01/24 Time: 18:55
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	19.21784	33.97627	0.565625	0.5821
PORTUGAL_FB	3.044959	1.080161	2.818988	0.0155
R-squared	0.398396	Mean dependent var	114.9363	
Adjusted R-squared	0.348263	S.D. dependent var	5.584023	
S.E. of regression	4.507995	Akaike info criterion	5.981146	
Sum squared resid	243.8643	Schwarz criterion	6.072440	
Log likelihood	-39.86802	Hannan-Quinn criter.	5.972695	
F-statistic	7.946691	Durbin-Watson stat	0.327766	
Prob(F-statistic)	0.015489			

Рис. 3.38 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в Португалії

Dependent Variable: ITALY_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 18:55
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-13.83922	22.29078	-0.620849	0.5463
ITALY_FB	4.871463	0.838562	5.809308	0.0001
R-squared	0.737694	Mean dependent var	115.5457	
Adjusted R-squared	0.715835	S.D. dependent var	6.420147	
S.E. of regression	3.422396	Akaike info criterion	5.430123	
Sum squared resid	140.5536	Schwarz criterion	5.521417	
Log likelihood	-36.01086	Hannan-Quinn criter.	5.421672	
F-statistic	33.74806	Durbin-Watson stat	1.064664	
Prob(F-statistic)	0.000084			

Рис. 3.39 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в Італії

Dependent Variable: GERMANY_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 18:55
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	195.7258	24.17205	8.097193	0.0000
GERMANY_FB	-2.949412	0.922405	-3.197522	0.0077
R-squared	0.460047	Mean dependent var	118.5379	
Adjusted R-squared	0.415051	S.D. dependent var	6.097878	
S.E. of regression	4.663777	Akaike info criterion	6.049092	
Sum squared resid	261.0098	Schwarz criterion	6.140386	
Log likelihood	-40.34364	Hannan-Quinn criter.	6.040641	
F-statistic	10.22415	Durbin-Watson stat	0.274487	
Prob(F-statistic)	0.007668			

Рис. 3.40 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в Німеччині

Dependent Variable: AUSTRALIA_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 19:03
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	196.1974	24.26180	8.086682	0.0000
AUSTRALIA_FB	-2.756205	0.956154	-2.882596	0.0138
R-squared	0.409139	Mean dependent var	126.3639	
Adjusted R-squared	0.359901	S.D. dependent var	6.168282	
S.E. of regression	4.935008	Akaike info criterion	6.162149	
Sum squared resid	292.2516	Schwarz criterion	6.253443	
Log likelihood	-41.13504	Hannan-Quinn criter.	6.153698	
F-statistic	8.309358	Durbin-Watson stat	0.506923	
Prob(F-statistic)	0.013764			

Рис. 3.41 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в
Австралії

Dependent Variable: GREECE_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 19:04
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	70.29899	7.475141	9.404369	0.0000
GREECE_FB	1.394196	0.295915	4.711468	0.0005
R-squared	0.649102	Mean dependent var	105.2429	
Adjusted R-squared	0.619860	S.D. dependent var	5.657656	
S.E. of regression	3.488256	Akaike info criterion	5.468244	
Sum squared resid	146.0151	Schwarz criterion	5.559538	
Log likelihood	-36.27771	Hannan-Quinn criter.	5.459793	
F-statistic	22.19793	Durbin-Watson stat	0.735289	
Prob(F-statistic)	0.000504			

Рис. 3.42 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в
Греції

Dependent Variable: UNITED_STATES_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 19:04
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	46.52549	77.53994	0.600020	0.5597
UNITED_STATES_FB	3.404826	3.319394	1.025737	0.3252
R-squared	0.080610	Mean dependent var		126.0339
Adjusted R-squared	0.003995	S.D. dependent var		7.598217
S.E. of regression	7.583027	Akaike info criterion		7.021266
Sum squared resid	690.0275	Schwarz criterion		7.112559
Log likelihood	-47.14886	Hannan-Quinn criter.		7.012815
F-statistic	1.052137	Durbin-Watson stat		0.183491
Prob(F-statistic)	0.325249			

Рис. 3.43 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в США

Dependent Variable: JAPAN_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 19:04
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	78.45114	6.327918	12.39762	0.0000
JAPAN_FB	1.253263	0.283108	4.426808	0.0008
R-squared	0.620213	Mean dependent var		106.4335
Adjusted R-squared	0.588564	S.D. dependent var		1.712118
S.E. of regression	1.098209	Akaike info criterion		3.156803
Sum squared resid	14.47276	Schwarz criterion		3.248096
Log likelihood	-20.09762	Hannan-Quinn criter.		3.148352
F-statistic	19.59663	Durbin-Watson stat		1.032181
Prob(F-statistic)	0.000826			

Рис. 3.44 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в Японії

Dependent Variable: CHINESE_TAIPEI_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 19:33
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	109.0263	14.08354	7.741400	0.0000
CHINESE_TAIPEI_FB	0.980286	0.662382	1.479941	0.1647
R-squared	0.154347	Mean dependent var		129.8560
Adjusted R-squared	0.083876	S.D. dependent var		1.954243
S.E. of regression	1.870491	Akaike info criterion		4.221843
Sum squared resid	41.98484	Schwarz criterion		4.313136
Log likelihood	-27.55290	Hannan-Quinn criter.		4.213392
F-statistic	2.190225	Durbin-Watson stat		0.433741
Prob(F-statistic)	0.164658			

Рис. 3.45 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в
 Китайському Тайпеї

Dependent Variable: CHILE_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 19:33
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	114.5608	21.29453	5.379824	0.0002
CHILE_FB	4.464304	2.961596	1.507398	0.1576
R-squared	0.159207	Mean dependent var		146.3181
Adjusted R-squared	0.089141	S.D. dependent var		12.15421
S.E. of regression	11.59985	Akaike info criterion		7.871425
Sum squared resid	1614.678	Schwarz criterion		7.962719
Log likelihood	-53.09997	Hannan-Quinn criter.		7.862974
F-statistic	2.272249	Durbin-Watson stat		0.214229
Prob(F-statistic)	0.157575			

Рис. 3.46 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в
 Чилі

Dependent Variable: TURKIYE_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 19:33
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	393.9324	323.9824	1.215907	0.2474
TURKIYE_FB	-1.614798	77.44391	-0.020851	0.9837
R-squared	0.000036	Mean dependent var		387.2369
Adjusted R-squared	-0.083294	S.D. dependent var		154.8229
S.E. of regression	161.1418	Akaike info criterion		13.13401
Sum squared resid	311600.3	Schwarz criterion		13.22530
Log likelihood	-89.93807	Hannan-Quinn criter.		13.12556
F-statistic	0.000435	Durbin-Watson stat		0.087671
Prob(F-statistic)	0.983707			

Рис. 3.47 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в
Туреччини

Dependent Variable: INDIA_CPI
 Method: Least Squares
 Date: 04/01/24 Time: 19:33
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	220.4267	48.47164	4.547541	0.0007
INDIA_FB	-7.005820	12.64171	-0.554183	0.5896
R-squared	0.024955	Mean dependent var		193.6236
Adjusted R-squared	-0.056299	S.D. dependent var		11.69210
S.E. of regression	12.01672	Akaike info criterion		7.942039
Sum squared resid	1732.820	Schwarz criterion		8.033333
Log likelihood	-53.59427	Hannan-Quinn criter.		7.933588
F-statistic	0.307119	Durbin-Watson stat		0.085207
Prob(F-statistic)	0.589632			

Рис. 3.48 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на інфляцію в
Індії

Dependent Variable: FINLAND_UN
Method: Least Squares
Date: 04/22/24 Time: 20:30
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	2.411278	3.638992	0.662622	0.5201
FINLAND_FB	0.077345	0.057775	1.338740	0.2055
R-squared	0.129945	Mean dependent var	7.271429	
Adjusted R-squared	0.057440	S.D. dependent var	0.963599	
S.E. of regression	0.935515	Akaike info criterion	2.836124	
Sum squared resid	10.50226	Schwarz criterion	2.927418	
Log likelihood	-17.85287	Hannan-Quinn criter.	2.827674	
F-statistic	1.792224	Durbin-Watson stat	1.427133	
Prob(F-statistic)	0.205466			

Рис. 3.49 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Фінляндії

Dependent Variable: UNITED_KINGDOM_UN
Method: Least Squares
Date: 04/22/24 Time: 22:15
Sample (adjusted): 2019Q4 2020Q3
Included observations: 4 after adjustments

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	14.90990	21.85583	0.682193	0.5655
UNITED_KINGDOM_FB	-0.190457	0.383258	-0.496942	0.6685
R-squared	0.109905	Mean dependent var	4.050000	
Adjusted R-squared	-0.335142	S.D. dependent var	0.558768	
S.E. of regression	0.645648	Akaike info criterion	2.269728	
Sum squared resid	0.833722	Schwarz criterion	1.962875	
Log likelihood	-2.539455	Hannan-Quinn criter.	1.596362	
F-statistic	0.246952	Durbin-Watson stat	1.240499	
Prob(F-statistic)	0.668480			

Рис. 3.50 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Сполученому Королівстві

Dependent Variable: SPAIN_UN
 Method: Least Squares
 Date: 04/22/24 Time: 22:15
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	35.89985	9.574478	3.749536	0.0028
SPAIN_FB	-0.427242	0.189201	-2.258142	0.0434
R-squared	0.298213	Mean dependent var		14.29048
Adjusted R-squared	0.239731	S.D. dependent var		1.319896
S.E. of regression	1.150862	Akaike info criterion		3.250463
Sum squared resid	15.89380	Schwarz criterion		3.341757
Log likelihood	-20.75324	Hannan-Quinn criter.		3.242012
F-statistic	5.099205	Durbin-Watson stat		0.508099
Prob(F-statistic)	0.043356			

Рис. 3.51 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Іспанії

Dependent Variable: NETHERLANDS_UN
 Method: Least Squares
 Date: 04/22/24 Time: 22:17
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	7.450439	9.970927	0.747216	0.4693
NETHERLANDS_FB	-0.065686	0.200002	-0.328429	0.7482
R-squared	0.008909	Mean dependent var		4.176190
Adjusted R-squared	-0.073682	S.D. dependent var		0.622434
S.E. of regression	0.644957	Akaike info criterion		2.092298
Sum squared resid	4.991639	Schwarz criterion		2.183592
Log likelihood	-12.64609	Hannan-Quinn criter.		2.083847
F-statistic	0.107865	Durbin-Watson stat		0.277695
Prob(F-statistic)	0.748248			

Рис. 3.52 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Нідерландах

Dependent Variable: AUSTRIA_UN
 Method: Least Squares
 Date: 04/22/24 Time: 22:18
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	28.32273	9.160267	3.091911	0.0093
AUSTRIA_FB	-0.470093	0.189133	-2.485520	0.0287
R-squared	0.339854	Mean dependent var		5.561905
Adjusted R-squared	0.284842	S.D. dependent var		1.019037
S.E. of regression	0.861769	Akaike info criterion		2.671905
Sum squared resid	8.911756	Schwarz criterion		2.763199
Log likelihood	-16.70334	Hannan-Quinn criter.		2.663454
F-statistic	6.177807	Durbin-Watson stat		1.480498
Prob(F-statistic)	0.028667			

Рис. 3.53 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в
 Австрії

Dependent Variable: CANADA_UN
 Method: Least Squares
 Date: 04/22/24 Time: 22:18
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	66.17665	20.78226	3.184285	0.0079
CANADA_FB	-1.271881	0.447947	-2.839356	0.0149
R-squared	0.401853	Mean dependent var		7.187524
Adjusted R-squared	0.352007	S.D. dependent var		2.458872
S.E. of regression	1.979343	Akaike info criterion		4.334971
Sum squared resid	47.01360	Schwarz criterion		4.426265
Log likelihood	-28.34480	Hannan-Quinn criter.		4.326520
F-statistic	8.061943	Durbin-Watson stat		0.691096
Prob(F-statistic)	0.014915			

Рис. 3.54 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в
 Канаді

Dependent Variable: SWITZERLAND_UN
 Method: Least Squares
 Date: 04/22/24 Time: 22:18
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1.192337	2.355163	0.506265	0.6218
SWITZERLAND_FB	0.074780	0.050852	1.470537	0.1671
R-squared	0.152691	Mean dependent var		4.650000
Adjusted R-squared	0.082082	S.D. dependent var		0.527006
S.E. of regression	0.504914	Akaike info criterion		1.602706
Sum squared resid	3.059258	Schwarz criterion		1.694000
Log likelihood	-9.218944	Hannan-Quinn criter.		1.594255
F-statistic	2.162478	Durbin-Watson stat		0.955915
Prob(F-statistic)	0.167145			

Рис. 3.55 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Швейцарії

Dependent Variable: BELGIUM_UN
 Method: Least Squares
 Date: 04/22/24 Time: 23:07
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	7.661274	1.874191	4.087776	0.0015
BELGIUM_FB	-0.047545	0.046254	-1.027916	0.3243
R-squared	0.080925	Mean dependent var		5.740476
Adjusted R-squared	0.004336	S.D. dependent var		0.540841
S.E. of regression	0.539667	Akaike info criterion		1.735836
Sum squared resid	3.494891	Schwarz criterion		1.827130
Log likelihood	-10.15085	Hannan-Quinn criter.		1.727385
F-statistic	1.056611	Durbin-Watson stat		1.367730
Prob(F-statistic)	0.324264			

Рис. 3.56 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Бельгії

Dependent Variable: FRANCE_UN
Method: Least Squares
Date: 04/22/24 Time: 23:07
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	4.170428	4.871071	0.856162	0.4087
FRANCE_FB	0.091790	0.124839	0.735270	0.4763
R-squared	0.043110	Mean dependent var		7.750000
Adjusted R-squared	-0.036631	S.D. dependent var		0.595532
S.E. of regression	0.606341	Akaike info criterion		1.968816
Sum squared resid	4.411796	Schwarz criterion		2.060110
Log likelihood	-11.78171	Hannan-Quinn criter.		1.960365
F-statistic	0.540623	Durbin-Watson stat		1.599349
Prob(F-statistic)	0.476300			

Рис. 3.57 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття у Франції

Dependent Variable: SWEDEN_UN
Method: Least Squares
Date: 04/22/24 Time: 23:08
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3.915827	5.480981	0.714439	0.4886
SWEDEN_FB	0.115260	0.149912	0.768853	0.4568
R-squared	0.046948	Mean dependent var		8.123810
Adjusted R-squared	-0.032473	S.D. dependent var		1.084185
S.E. of regression	1.101648	Akaike info criterion		3.163055
Sum squared resid	14.56354	Schwarz criterion		3.254349
Log likelihood	-20.14138	Hannan-Quinn criter.		3.154604
F-statistic	0.591134	Durbin-Watson stat		0.914825
Prob(F-statistic)	0.456847			

Рис. 3.58 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Швеції

Dependent Variable: IRELAND_UN
Method: Least Squares
Date: 04/22/24 Time: 23:08
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	1.072881	3.156267	0.339921	0.7398
IRELAND_FB	0.125610	0.092303	1.360849	0.1986
R-squared	0.133694	Mean dependent var	5.347619	
Adjusted R-squared	0.061501	S.D. dependent var	1.188601	
S.E. of regression	1.151471	Akaike info criterion	3.251520	
Sum squared resid	15.91061	Schwarz criterion	3.342814	
Log likelihood	-20.76064	Hannan-Quinn criter.	3.243069	
F-statistic	1.851911	Durbin-Watson stat	0.817566	
Prob(F-statistic)	0.198572			

Рис. 3.59 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Ірландії

Dependent Variable: DENMARK_UN
Method: Least Squares
Date: 04/22/24 Time: 23:13
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	7.197792	6.583250	1.093349	0.2957
DENMARK_FB	-0.063833	0.195788	-0.326030	0.7500
R-squared	0.008780	Mean dependent var	5.052381	
Adjusted R-squared	-0.073821	S.D. dependent var	0.699171	
S.E. of regression	0.724518	Akaike info criterion	2.324944	
Sum squared resid	6.299123	Schwarz criterion	2.416238	
Log likelihood	-14.27461	Hannan-Quinn criter.	2.316494	
F-statistic	0.106296	Durbin-Watson stat	1.011896	
Prob(F-statistic)	0.750017			

Рис. 3.60 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Данії

Dependent Variable: PORTUGAL_UN
Method: Least Squares
Date: 04/22/24 Time: 23:13
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3.925242	4.425247	0.887011	0.3925
PORTUGAL_FB	0.088951	0.140686	0.632269	0.5391
R-squared	0.032240	Mean dependent var	6.721429	
Adjusted R-squared	-0.048407	S.D. dependent var	0.573430	
S.E. of regression	0.587145	Akaike info criterion	1.904473	
Sum squared resid	4.136868	Schwarz criterion	1.995767	
Log likelihood	-11.33131	Hannan-Quinn criter.	1.896022	
F-statistic	0.399764	Durbin-Watson stat	0.901809	
Prob(F-statistic)	0.539071			

Рис. 3.61 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Португалії

Dependent Variable: ITALY_UN
Method: Least Squares
Date: 04/22/24 Time: 23:14
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	25.93309	4.200450	6.173884	0.0000
ITALY_FB	-0.637816	0.158018	-4.036357	0.0017
R-squared	0.575854	Mean dependent var	8.992857	
Adjusted R-squared	0.540509	S.D. dependent var	0.951398	
S.E. of regression	0.644913	Akaike info criterion	2.092160	
Sum squared resid	4.990947	Schwarz criterion	2.183454	
Log likelihood	-12.64512	Hannan-Quinn criter.	2.083709	
F-statistic	16.29218	Durbin-Watson stat	2.453043	
Prob(F-statistic)	0.001650			

Рис. 3.62 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Італії

Dependent Variable: GERMANY_UN
Method: Least Squares
Date: 04/22/24 Time: 23:15
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	2.031573	2.032477	0.999555	0.3373
GERMANY_FB	0.050469	0.077559	0.650717	0.5275
R-squared	0.034083	Mean dependent var	3.352381	
Adjusted R-squared	-0.046410	S.D. dependent var	0.383353	
S.E. of regression	0.392148	Akaike info criterion	1.097209	
Sum squared resid	1.845361	Schwarz criterion	1.188503	
Log likelihood	-5.680461	Hannan-Quinn criter.	1.088758	
F-statistic	0.423433	Durbin-Watson stat	0.744905	
Prob(F-statistic)	0.527493			

Рис. 3.63 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Німеччині

Dependent Variable: AUSTRALIA_UN
Method: Least Squares
Date: 04/22/24 Time: 23:21
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-7.351124	5.400795	-1.361119	0.1985
AUSTRALIA_FB	0.487190	0.212845	2.288949	0.0410
R-squared	0.303916	Mean dependent var	4.992738	
Adjusted R-squared	0.245908	S.D. dependent var	1.265058	
S.E. of regression	1.098557	Akaike info criterion	3.157435	
Sum squared resid	14.48192	Schwarz criterion	3.248729	
Log likelihood	-20.10205	Hannan-Quinn criter.	3.148984	
F-statistic	5.239287	Durbin-Watson stat	0.674206	
Prob(F-statistic)	0.041009			

Рис. 3.64 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Австралії

Dependent Variable: GREECE_UN
 Method: Least Squares
 Date: 04/22/24 Time: 23:21
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	32.46088	2.722709	11.92227	0.0000
GREECE_FB	-0.700551	0.107783	-6.499653	0.0000
R-squared	0.778783	Mean dependent var		14.90238
Adjusted R-squared	0.760349	S.D. dependent var		2.595376
S.E. of regression	1.270545	Akaike info criterion		3.448333
Sum squared resid	19.37143	Schwarz criterion		3.539627
Log likelihood	-22.13833	Hannan-Quinn criter.		3.439882
F-statistic	42.24549	Durbin-Watson stat		1.552567
Prob(F-statistic)	0.000029			

Рис. 3.65 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в
Греції

Dependent Variable: UNITED_STATES_UN
 Method: Least Squares
 Date: 04/22/24 Time: 23:22
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	39.88428	26.97422	1.478607	0.1650
UNITED_STATES_FB	-1.477980	1.154735	-1.279930	0.2248
R-squared	0.120120	Mean dependent var		5.370952
Adjusted R-squared	0.046797	S.D. dependent var		2.701925
S.E. of regression	2.637947	Akaike info criterion		4.909443
Sum squared resid	83.50517	Schwarz criterion		5.000736
Log likelihood	-32.36610	Hannan-Quinn criter.		4.900992
F-statistic	1.638221	Durbin-Watson stat		1.191927
Prob(F-statistic)	0.224760			

Рис. 3.66 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в
США

Dependent Variable: JAPAN_UN
 Method: Least Squares
 Date: 04/22/24 Time: 23:22
 Sample: 2019Q4 2023Q1
 Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	5.354747	1.243238	4.307098	0.0010
JAPAN_FB	-0.119361	0.055622	-2.145932	0.0530
R-squared	0.277327	Mean dependent var	2.689714	
Adjusted R-squared	0.217104	S.D. dependent var	0.243852	
S.E. of regression	0.215764	Akaike info criterion	-0.097702	
Sum squared resid	0.558648	Schwarz criterion	-0.006408	
Log likelihood	2.683913	Hannan-Quinn criter.	-0.106153	
F-statistic	4.605026	Durbin-Watson stat	0.905897	
Prob(F-statistic)	0.053027			

Рис. 3.67 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Японії

Dependent Variable: CHINESE_TAIPEI_UN
 Method: Least Squares
 Date: 04/22/24 Time: 23:30
 Sample (adjusted): 2019Q4 2020Q3
 Included observations: 4 after adjustments

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	10.05817	8.770623	1.146802	0.3702
CHINESE_TAIPEI_FB	-0.206304	0.405012	-0.509378	0.6611
R-squared	0.114835	Mean dependent var	5.591667	
Adjusted R-squared	-0.327748	S.D. dependent var	0.331523	
S.E. of regression	0.382007	Akaike info criterion	1.220097	
Sum squared resid	0.291859	Schwarz criterion	0.913244	
Log likelihood	-0.440194	Hannan-Quinn criter.	0.546731	
F-statistic	0.259466	Durbin-Watson stat	1.969245	
Prob(F-statistic)	0.661127			

Рис. 3.68 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в Китайському Тайбеї

Dependent Variable: CHILE_UN
Method: Least Squares
Date: 04/22/24 Time: 23:32
Sample (adjusted): 2019Q4 2021Q4
Included observations: 9 after adjustments

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	9.284757	4.831550	1.921693	0.0961
CHILE_FB	0.109695	0.710505	0.154389	0.8817
R-squared	0.003394	Mean dependent var		10.02222
Adjusted R-squared	-0.138979	S.D. dependent var		2.041473
S.E. of regression	2.178721	Akaike info criterion		4.588483
Sum squared resid	33.22777	Schwarz criterion		4.632310
Log likelihood	-18.64817	Hannan-Quinn criter.		4.493903
F-statistic	0.023836	Durbin-Watson stat		0.818412
Prob(F-statistic)	0.881660			

Рис. 3.69 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в
Чилі

Dependent Variable: TURKIYE_UN
Method: Least Squares
Date: 04/22/24 Time: 23:32
Sample: 2019Q4 2023Q1
Included observations: 14

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	13.16141	2.818892	4.669000	0.0005
TURKIYE_FB	-0.309391	0.673821	-0.459159	0.6543
R-squared	0.017266	Mean dependent var		11.87857
Adjusted R-squared	-0.064629	S.D. dependent var		1.358834
S.E. of regression	1.402056	Akaike info criterion		3.645320
Sum squared resid	23.58914	Schwarz criterion		3.736614
Log likelihood	-23.51724	Hannan-Quinn criter.		3.636869
F-statistic	0.210827	Durbin-Watson stat		0.369272
Prob(F-statistic)	0.654326			

Рис. 3.70 Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в
Туреччині

Dependent Variable: INDIA_UN
 Method: Least Squares
 Date: 04/22/24 Time: 23:33
 Sample (adjusted): 2019Q4 2022Q2
 Included observations: 11 after adjustments

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	23.53772	7.380454	3.189196	0.0110
INDIA_FB	-4.316330	1.891805	-2.281593	0.0484
R-squared	0.366450	Mean dependent var	6.730909	
Adjusted R-squared	0.296055	S.D. dependent var	1.808505	
S.E. of regression	1.517361	Akaike info criterion	3.834788	
Sum squared resid	20.72145	Schwarz criterion	3.907132	
Log likelihood	-19.09133	Hannan-Quinn criter.	3.789185	
F-statistic	5.205665	Durbin-Watson stat	2.203735	
Prob(F-statistic)	0.048436			

Рис. 3.71. Вплив зміни глобалізованості банківського сектору на безробіття в
 Індії